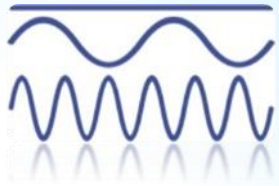

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2012

Скопје, Март 2013

Годишниот извештај за работа на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија во 2012 година е изготвен согласно членот 35 од Законот за енергетика, со кој е утврдена обврска за Регулаторната комисија за енергетика, најдоцна до 31

март од наредната година, до Собранието на Република Македонија да достави за усвојување Годишен извештај за својата работа во претходната година.

Годишниот извештај за работа на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија во 2012 година содржи детални информации за извршување на надлежностите согласно Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија” бр. 16/11 и 136/11), како и информации за материјално-финансиското работење.

Со Законот за енергетика исто така е утврдено дека Годишниот извештај за работа на Регулаторната комисија за енергетика е потребно да се достави и до Владата на Република Македонија и до Министерството надлежно за вршење на работите од областа на енергетиката, заради запознавање.

Во извештајот е даден преглед на активностите реализирани од страна на Регулаторната комисија за енергетика во текот на 2012 година, со посебен осврт на:

- состојбите поврзани со регулирањето на тарифите и цените,*
- изготвувањето на регулативата,*
- активностите на меѓународно ниво, и*
- преглед на финансиското работење на Регулаторната комисија за енергетика.*

ЧЛЕНОВИ НА РКЕ

Димитар Петров, Претседател

Светлана Јаневска, Заменик Претседател

Видан Кулевски, член

м-р Елена Маркова-Велинова, член

Куштрим Рамадани, член

СОДРЖИНА НА ГОДИШНИОТ ИЗВЕШТАЈ

ВОВЕД	5
I. ОРГАНИЗАЦИОНА ПОСТАВЕНОСТ НА РЕГУЛАТОРНАТА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА	7
I.1 Кадровска екипираност на Регулаторната комисија за енергетика	9
II. ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА	11
II.1 Општи податоци за електроенергетскиот систем на Република Македонија....	11
II.2 Состојба на пазарот на електрична енергија	18
II.2.1 Учесници на пазарот на електрична енергија	18
II.2.2 Производство, набавка, потрошувачка и цени на електрична енергија.....	20
II.2.3 Квалитет на електрична енергија.....	27
II.2.4 Развојни и инвестициски планови.....	31
II.3 Прописи.....	34
II.3.1 Тарифен систем за продажба на електрична енергија на тарифни потрошувачи прилучени на дистрибутивниот систем во сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје.....	34
II.3.2 Тарифен систем за дистрибуција на електрична енергија за потрошувачите приклучени на дистрибутивниот систем во сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје...	34
II.3.3 Правила за пазар на електрична енергија.....	35
II.3.4 Мрежни правила за дистрибуција на електрична енергија	35
II.3.5 Методологија за пресметка на цените на пресметковните елементи по кои производителот на електрична енергија ја испорачува електричната енергија на снабдувачот на електрична енергија за тарифни потрошувачи и снабдувачот во краен случај со електрична енергија	36
II.3.6 Тарифен систем за пренос на електрична енергија.....	36
II.3.7 Тарифен систем за дистрибуција на електрична енергија.....	37
II.3.8 Тарифен систем за изменување и дополнување на Тарифниот систем за продажба на електрична енергија на тарифни потрошувачи.....	37
II.3.9 Правилник за цени на електрична енергија за снабдувачот во краен случај....	37
II.3.10 Правила за набавка на електрична енергија на отворен пазар за покривање на потребите на тарифните потрошувачи на ЕВН Македонија АД Скопје.....	38
II.3.11 Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот и условите за определување на регулиран максимален приход и регулирани просечни тарифи за пренос на електрична енергија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија.....	38
II.3.12 Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за цени на електрична енергија на тарифни потрошувачи.....	39
II.3.13 Правила за снабдување со електрична енергија.....	39
II.3.14 Правила за снабдување во краен случај со електрична енергија.....	39
II.4 Лиценци.....	40
II.5 Одобрување на цени на електрична енергија.....	44
II.5.1 Цени и тарифи за електрична енергија донесени со Одлуки од 30.12.2011 година, а со примена од 01.01.2012 година.....	44
II.5.2 Цени и тарифи за електрична енергија донесени со Одлуки од 25.07.2012 година, а со примена од 01.08.2012 година.....	44
III. ПАЗАР НА ПРИРОДЕН ГАС	47
III.1 Општи податоци за секторот на природен гас во Република Македонија.....	47
III.2 Состојба на пазарот на природен гас.....	48
III.2.1 Развојни и инвестициски планови.....	52

III.3	Прописи.....	53
III.3.1	Тарифен систем за изменување и дополнување на Тарифниот систем за продажба на природен гас на тарифни потрошувачи.....	53
III.3.2	Тарифен систем за дополнување на Тарифниот систем за продажба на природен гас на тарифни потрошувачи.....	53
III.3.3	Правила за снабдување со природен гас.....	53
III.3.4	Тарифен систем за изменување на Тарифниот систем за продажба на природен гас на тарифни потрошувачи.....	54
III.3.5	Правила за снабдување во краен случај со природен гас.....	54
III.3.6	Правилникот за изменување и дополнување на правилникот за начин и услови за регулирање на цени за пренос, дистрибуција и снабдување со природен гас.....	54
III.3.7	Подзаконски акти изработени во 2012 година кои се во постапка на донесување	54
III.4	Лиценци.....	56
III.5	Одобрување на цени на природен гас.....	57
III.5.1	Тарифи за природен гас донесени со Одлуки од 31.12.2012 година, а со примена од 01.01.2013 година	57
IV.	ПАЗАР НА ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА	63
IV.1	Општи податоци за секторот на топлинската енергија во Република Македонија.....	63
IV.2	Состојба на пазарот на топлинска енергија.....	66
IV.2.1	Развојни и инвестициски планови.....	68
IV.3	Прописи.....	70
IV.3.1	Правила за снабдување со топлинска енергија.....	70
IV.3.2	Мрежни правила за дистрибуција на топлинска енергија.....	71
IV.4	Лиценци.....	71
IV.5	Одобрување на цени на топлинска енергија.....	72
IV.5.1	Цени за топлинска енергија донесени со Одлуки од 27.07.2012 година, а со примена од 01.08.2012 година.....	72
V.	ПАЗАР НА НАФТА, НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ, БИОГОРИВА И ГОРИВА ЗА ТРАНСПОРТ	76
V.1	Општи податоци за нафтениот сектор во Република Македонија.....	76
V.2	Состојба на пазарот на нафта и нафтени деривати.....	78
V.2.1	Учесници на пазарот.....	78
V.2.2	Производство, набавка и продажба на нафтени деривати.....	80
V.3	Лиценци.....	84
V.4	Одобрување на цени на одделни нафтени деривати.....	86
VI.	ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА	92
VI.1	Прописи.....	92
VI.2	Повластени проиводители на електрична енергија од обновливи извори на енергија.....	94
VII.	ПРЕТСТАВКИ, ЖАЛБИ И ТУЖБИ	98
VII.1	Претставки	98
VII.2	Жалби	98

VII.2.1	Постапки по жалби поднесени до Регулаторната комисија за енергетика	98
VII.2.2	Постапки по жалби поднесени до Комисија за решавање на жалби во областа на енергетиката	99
VII.3	Тужби	100
VIII.	МЕЃУНАРОДНИ АКТИВНОСТИ	103
VIII.1	Учество во работата на Одборот на регулатори на Енергетската заедница	103
VIII.2	Учество во работата на Советот на европските регулатори за енергетика	107
VIII.3	Учество во работата на Регионалната асоцијација на енергетските регулатори.....	107
VIII.4	Учество во европските интеграции	108
VIII.5	Имплементација на проекти	109
IX.	ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ НА РЕГУЛАТОРНАТА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА ВО 2012 ГОДИНА	111
IX.1	Финансирање на Регулаторната комисија за енергетика	111
IX.2	Финансиски резултати од работењето на Регулаторната комисија за енергетика	111
X.	АКТИВНОСТИ ВО 2013 ГОДИНА	116

ВОВЕД

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија (во понатамошниот текст: Регулаторната комисија за енергетика) основана во 2003 година согласно Законот за енергетика, ги врши работите кои што се однесуваат на регулирање на прашањата поврзани со вршењето на енергетските дејности определени со Законот за енергетика.

Регулаторната комисија за енергетика е независна во своето работење и одлучување во рамките на надлежностите и има својство на правно лице, а за својата работа најмалку еднаш годишно ги известува Собранието на Република Македонија и Владата на Република Македонија.

Работењето и донесувањето на акти на Регулаторната комисија за енергетика, како правилници, правила, одлуки, упатства и решенија, е уредено со Законот за енергетика, другите подзаконски акти, како и Статутот и Деловникот за нејзината работа. Актите на Регулаторната комисија за енергетика се објавуваат во „Службен весник на Република Македонија“, како и на веб страната на Регулаторната комисија за енергетика www.erc.org.mk.

Во постапката за донесување на одлуки, Регулаторната комисија за енергетика го применува Законот за општата управна постапка, освен ако со Законот за енергетика е предвидена поинаква постапка.

Правните и физичките лица се должни да се придржуваат на правилниците, правилата, и одлуките донесени од Регулаторната комисија за енергетика. Против носителите на лиценци и другите учесници на енергетските пазари кои што не ги применуваат правилата, правилниците и одлуките на Регулаторната комисија за енергетика, Регулаторната комисија за енергетика може да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка, во согласност со одредбите на Законот за енергетика.

Регулаторната комисија за енергетика обезбедува ефикасно, конкурентно и непречено функционирање на енергетските пазари во Република Македонија согласно надлежностите утврдени во членовите 22 и 23 од Законот за енергетика.

Согласно Законот за енергетика, Регулаторната комисија за енергетика е надлежна за регулирање на енергетски дејности кои што се однесуваат на:

- електрична енергија,
- природен гас,
- нафта и нафтени деривати, мешавини на течните горива од фосилно потекло што се користат за транспорт, со биогорива,
- топлинска енергија.

При извршувањето на надлежностите, Регулаторната комисија за енергетика соработува со надлежните државни органи, организации и институции, а особено со Министерство за економија, Агенцијата за енергетика на Република Македонија, Државниот инспекторат за пазарна инспекција, Државниот инспекторат за техничка инспекција, Министерството за животна средина и просторно планирање, Комисијата за заштита на

конкуренцијата, Стопанската комора на Република Македонија, Сојузот на стопански комори на Македонија, Советот за заштита на потрошувачите, Бирото за јавни набавки, Бирото за метрологија. Исто така, претставниците од наведените субјекти, во зависност од нивните надлежности, редовно се повикувани за присуство на подготвителните седници на Регулаторната комисија за енергетика.

Во текот на 2012 година Регулаторната комисија за енергетика има одржано 116 главни седници, 120 подготвителни седници, како и поголем број експертски расправи и други работни состаноци на кои се разгледувани повеќе прашања од надлежност на комисијата. Како резултат на овие активности во текот на 2012 година беа донесени повеќе прописи, одлуки за пооделни прашања, издадени се определен број на лиценци за вршење на енергетски дејности и др.

I. ОРГАНИЗАЦИОНА ПОСТАВЕНОСТ НА РЕГУЛАТОРНАТА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА

Заради компетентно, ефикасно и квалитетно остварување на работите од своја надлежност, Регулаторната комисија за енергетика има вработено соодветен стручен кадар, а работата се извршува преку повеќе организациони единици (сектори) во зависност од природата и карактерот на работите кои се извршуваат.

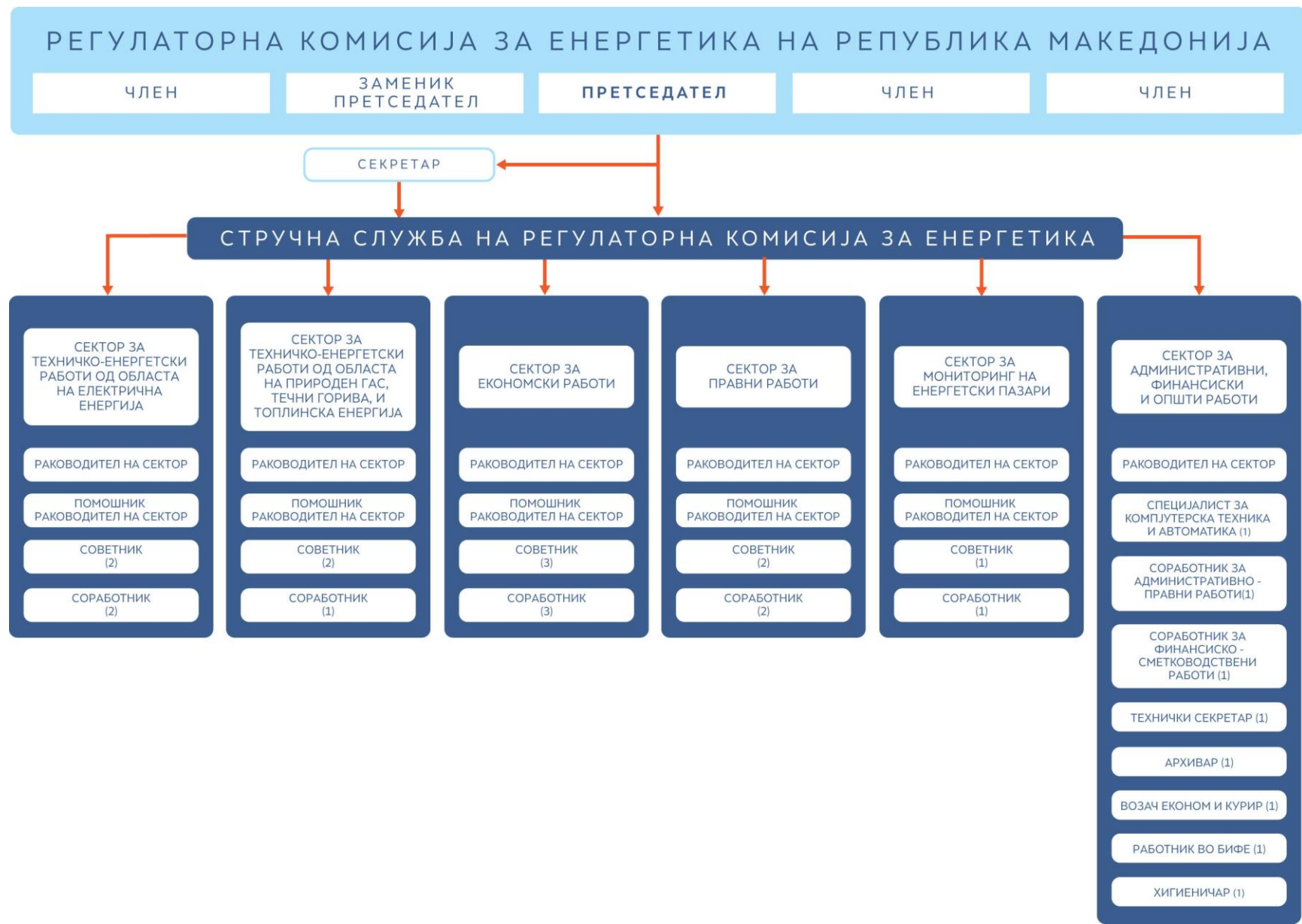
Организационата поставеност и надлежностите на Регулаторната комисија за енергетика се компатибилни со регулаторните тела во земјите од соседството и регионот и соодветствуваат на барањата за целосно и компетентно исполнување на нејзините обврски, како и на степенот на развојот на енергетските пазари во Република Македонија.

Регулаторната комисија за енергетика е составена од пет члена, од кои еден е претседател. Членовите и претседателот на Регулаторната комисија за енергетика на предлог на Владата на Република Македонија ги именува и разрешува Собранието на Република Македонија, имајќи ја предвид соодветната и правичната застапеност на припадниците на сите заедници.

На 5 јули 2012 година Регулаторната комисија за енергетика донесе нов Правилник за организација и систематизација на работните места и работни задачи на вработените во стручните служби на Регулаторна комисија за енергетика на Република Македонија.

Согласно Правилникот за организација и систематизација на работните места и работни задачи на вработените во Регулаторна комисија за енергетика на Република Македонија, секторите за вршење на стручните работи и задачи за потребите на Регулаторна комисија за енергетика се:

- сектор за техничко-енергетски работи од областа на електрична енергија,
- сектор за техничко-енергетски работи од областа на природен гас, течни горива и топлинска енергија,
- сектор за економски работи,
- сектор за правни работи,
- сектор за мониторинг на енергетските пазари, и
- сектор за административни, финансиски и општи работи.

I.1 КАДРОВСКА ЕКИПИРАНОСТ НА РЕГУЛАТОРНАТА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА

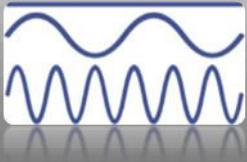
Согласно Правилникот за внатрешната организација и систематизација на работните места и задачи на Регулаторната комисија за енергетика, заклучно со 31.12.2012 година, се вработени 28 лица: 5 членови на Регулаторната комисија за енергетика и 23 извршители.

Образовната структура на вработените во Регулаторната комисија за енергетика (членовите на комисијата и вработените во стручните сектори и служба), распоредена по образование и по специјалности, заклучно со 31.12.2012 година, е следна:

Табела I.1. Образовна структура на вработени

Р.бр.	Стручна подготовка	Број на извршители
1	Висока стручна подготовка	27
	- инженери	13
	- економисти	10
	- правници	3
	- други	1
2	Виша стручна подготовка	1

На 24.12.2012 година Собранието на Република Македонија донесе Одлука за именување член на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија со мандат од пет години, бр. 07-5245/1, објавена во Службен весник на Република Македонија, бр. 166/12.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Вкупниот инсталиран капацитет на големи хидроелектроцентрали со инсталирана моќност поголема од 10 MW изнесува 603,2 MW, односно 31,11% од вкупно инсталираниот капацитет во Република Македонија од кои:

- осум хидроелектроцентрали се сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје и се со вкупна инсталирана моќност од 579,4 MW. Во 2012 година е пуштена во работа новоизградената хидроелектроцентрала на АД ЕЛЕМ Скопје, ХЕ Света Петка со инсталирана моќност 36,4 MW и просечно годишно производство на електрична енергија 66 GWh.
- две хидроелектроцентрали ХЕ Калиманци и ХЕ Матка со инсталиран капацитет 23,8 MW се сопственост на ЕВН Македонија АД Скопје, се дадени под концесија на Макхидро Проект КО АД Скопје. Концесискиот договор истекува на 01.02 2013 година.

Вкупниот инсталиран капацитет на термоелектроцентрали во Република Македонија е 1.010 MW, односно 52,09% од вкупниот инсталиран капацитет. Две термоелектроцентрали се сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје (ТЕ РЕК Битола и ТЕ Осломеј), а една термоелектроцентрала е сопственост на АД ТЕЦ Неготино (ТЕ Неготино).

Табела II.1. Хидроелектроцентрали во Република Македонија

Назив	Инсталирана моќност (MW)	Проектирано годишно производство (GWh)	Локација
ХЕ Козјак	88	150	р. Треска
ХЕ Глобочица	42	191	р. Црн Дрим, Струга
ХЕ Шпиле	84	300	р. Црн Дрим, Дебар
ХЕ Тиквеш	116	184	р. Црна Река, Кавадарци
ХЕ Вруток	213	217	Маврово
ХЕ Врбен			
ХЕ Равен			
ХЕ Св. Петка	36,4	66	р. Треска
ХЕ Калиманци	13,8	17	р. Брегалница
ХЕ Матка	10	40	р. Треска
Вкупно	603,2	1.165	

Табела II.2. Термоелектроцентрали во Република Македонија

Назив	Инсталирана моќност (MW)	Проектирано годишно производство (GWh)	локација
ТЕ РЕК Битола	675	4.600	Битола
ТЕ Осломеј	125	700	р. Црн Дрим, Струга
ТЕ Неготино	210	резерва	Дуброво
Вкупно	1.010	5.300	

Вкупниот инсталиран капацитет за производство на електрична енергија од комбинирани постројки за производство на електрична енергија и топлинска енергија е 287 MW, односно 14,80% од вкупниот инсталиран капацитет во Република Македонија. Една комбинирана постројка ЕЛЕМ Енергетика е сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје, а додека останатите две (ТЕ-ТО и КОГЕЛ) се во приватна сопственост.

Табела II.3. Комбинирани постројки во Република Македонија

Назив	Инсталирана моќност (MW)	Проектирано годишно производство (GWh)	локација
ЕЛЕМ Енергетика	30	500	Скопје
ТЕ-ТО	227	1.900	Скопје
КОГЕЛ	30	600	Скопје
Вкупно	287	3.000	

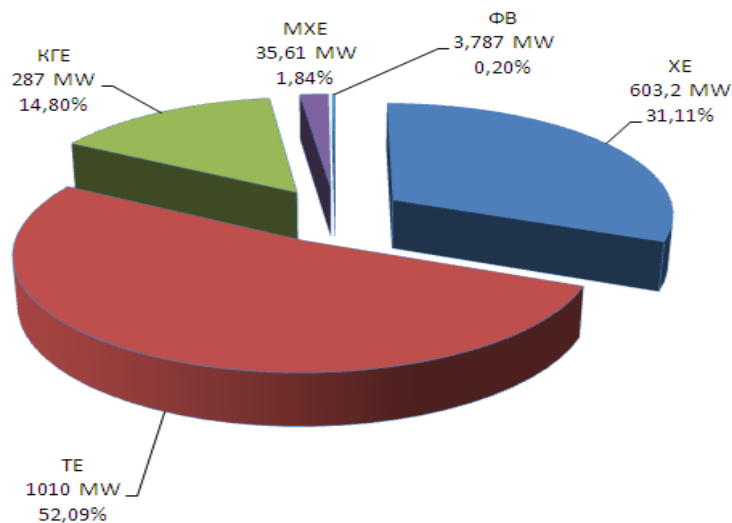
Вкупниот инсталиран капацитет на мали хидроелектроцентрали во Република Македонија изнесува 35,61 MW, односно 1,88% од вкупниот инсталиран капацитет. Малите хидроелектроцентрали воглавно се изградени согласно одредбите на Законот за концесија и јавно приватно партнерство при што сопственоста е мешовита на јавниот односно приватниот партнер.

Табела II.4. Мали хидроелектроцентрали во Република Македонија

Назив	Инсталирана моќност (MW)	Проектирано годишно производство (GWh)	локација
МХЕ Пена	3,3	9,43	Тетово
МХЕ Зрновци	1,4	4,19	Кочани
МХЕ Песочани	2,7	10,29	Охрид
МХЕ Сапунчица	2,9	9,96	Битола
МХЕ Дошница	4,1	15,02	Д.Капија
МХЕ Модрич	0,2	0,43	Луково
МХЕ Бабуна	0,7	2,7	С. Богомила
МХЕ Белица	0,3	1	Кичево
МХЕ Турија	2,2	5,2	Струмица
МХЕ Попова Шапка	4,8	18	Тетово
МХЕ Стрежево 1	2,4	5,5	Битола
МХЕ Стрежево 2	0,1	-	Битола
МХЕ Глажња	2,1	-	Битола
МХЕ Диком	0,032	0,28	Кавадарци
МХЕ Охрид 1	0,117	-	Охрид
МХЕ Охрид 2	0,320	-	Охрид
МХЕ Охрид 3	0,229	-	Охрид
МХЕ Белица 1	0,995	-	Струга
МХЕ Белица 2	0,996	-	Струга
МХЕ Другово	0,600	3,3	Другово

Назив	Инсталирана моќност (MW)	Проектирано годишно производство (GWh)	локација
МХЕ Крива Река 2	0,584	2,6	Крива Паланка
МХЕ Брбушница	0,576	2,8	Виница
МХЕ Кркљанска Река	0,384	1,6	Крива Паланка
МХЕ Крањска Река	0,584	2,3	Ресен
МХЕ Лукар 1	0,240	1	Кавадарци
МХЕ Лукар 2	0,240	1	Кавадарци
МХЕ Лукар 3	0,240	1	Кавадарци
МХЕ Лукар 4	0,600	4,1	Кавадарци
МХЕ Брајчино	0,704	3,1	Брајчино
МХЕ Слатино	0,560	2,1	Слатино
МХЕ ХЕП Водовод	0,400	2,41	Битола
Вкупно	35,601	109,31	

Вкупно инсталираната моќност на изградени фотонапонски електроцентрали ставени во употреба во 2012 година изнесува 1,642 MW, односно кумулативно со претходните години е 3,787 MW, односно 0,20% од вкупниот инсталиран капацитет во Република Македонија. Изградените фотонапонски централи се во приватна сопственост.

Процентуално учество на производните постројки во Република Македонија според инсталираната моќност

2. Систем за пренос на електрична енергија

Системот за пренос на електрична енергија (електропреносен систем) се состои од далеководи, трансформаторски станици и диспечерски центар со вклучена опрема за управување, мерење, контрола и диспечирање на системот. Електропреносниот систем ги поврзува производните капацитети на Република Македонија со електродистрибутивните системи и потрошувачите. Исто така електропреносниот систем во Република Македонија е поврзан со електропреносните системи на другите соседни земји освен со Албанија. Претпријатието АД МЕПСО Скопје е во државна сопственост.

Табела II.5. Должина на електропреносна мрежа по напонски нивоа

Напонско ниво (kV)	400 kV	220 kV	110 kV	35 kV
Должина (km)	507	38	1.492	8

Табела II.6. Интерконекции со соседните земји

Интерконекции на 400 kV напонско ниво	Република Грција	Република Косово	Република Бугарија
Република Македонија	ТС Битола 2 – ТС Лерин	ТС Скопје 1 – ТС Косово Б	ТС Штип 1 – ТС Црвена Могила
	ТС Дуброво – ТС Солун		

Табела II.7. Број на трансформаторски станици

Напонско ниво (kV)	400/110 kV/kV	220/110 kV/kV	110/xx kV/kV
Број на ТС	5	2	55

3. Систем за дистрибуција на електрична енергија

Поголемиот дел од системот за дистрибуција на електрична енергија (електродистрибутивен систем) е во сопственост на претпријатието ЕВН Македонија АД Скопје, додека помалиот дел е во сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје.

Табела II.8. Број на трансформаторски станици во сопственост на ЕВН Македонија

Напонско ниво (kV)	110/xx kV/kV	35/(20)10 kV/kV	10/0,4 kV/kV
Број на ТС	53	75	6.865

Тринаесет трансформаторски станици работат во островски режим на работа, заради што се во целосна сопственост на ЕВН Македонија АД Скопје, додека пак останатите четириесет трансформаторски станици се во заедничка сопственост на АД МЕПСО Скопје и ЕВН Македонија АД Скопје.

Табела II.9. Должина на електродистрибутивна мрежа по напонски нивоа во сопственост на ЕВН Македонија

Напонско ниво (kV)	110 kV надземна	35kV надземна	35kV кабелска	20(10) kV надземна	20(10) kV кабелска	0,4 kV надземна	0,4 kV кабелска
Должина (km)	188	788	72	7.566	2.452	11.504	3.453

Од горната табела може да се воочи дека електродистрибутивната мрежа на ЕВН Македонија АД Скопје е претежно надземна. За 110 kV напонско ниво од вкупно 188 km, 100% е надземна, на 35 kV напонско ниво од вкупно 860 km 91,63% е надземна, а 8,37% е кабелска.

За 20(10) kV напонско ниво од вкупно 10.018 km, 75,52% е надземна, а 24,48% е кабелска, додека за 0,4 kV напонско ниво од вкупно 14.956 km, 76,92% е надземна, а 23,08% кабелска.

Табела II.10. Потрошувачи приклучени на електродистрибутивниот систем на ЕВН Македонија АД Скопје

Вкупно потрошувачи	Тарифни потрошувачи приклучени на 35 kV	Тарифни потрошувачи приклучени на 10 kV	Тарифни потрошувачи останато приклучени на 0,4 kV	Јавно осветлување	Тарифни потрошувачи домаќинстава
678.658	47	1.122	72.193	5.146	600.150

Табела II.11. Тарифни потрошувачи домаќинства приклучени на електродистрибутивниот систем на ЕВН Македонија АД Скопје

Вкупен број на тарифни потрошувачи домаќинства	Вкупен број на тарифни потрошувачи домаќинства со еднотарифно броило	Вкупен број на тарифни потрошувачи домаќинства со двотарифно броило	Процент на тарифни потрошувачи домаќинства со еднотарифно броило	Процент на тарифни потрошувачи домаќинства со двотарифно броило
600.150	44.378	555.772	7,34%	92,64%

Мал дел од електродистрибутивниот систем во Република Македонија е сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика. Преку овој електродистрибутивен систем се врши снабдување со електрична енергија на потрошувачи во индустрискиот комплекс на поранешната фабрика Железарница Скопје.

Табела II.12. Број на трансформаторски станици во сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика

Напонско ниво (kV)	110/35/6 kV/kV/kV	110/6kV/kV	6/0,4 kV/kV
Број на ТС	3	3	10

Табела II.13. Должина на електродистрибутивна мрежа по напонски нивоа во сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика

Напонско ниво (kV)	110 kV	35 kV	6 kV	0,4 kV
Должина (km)	20	10	90	20

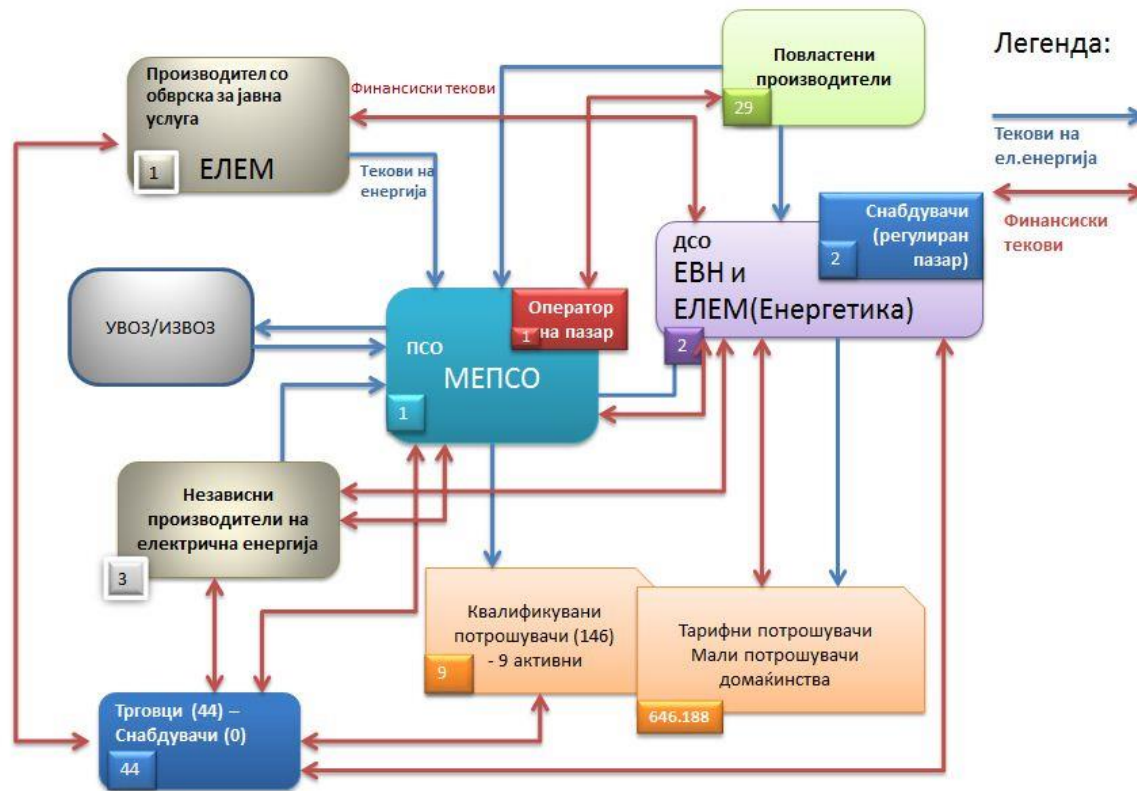
Табела II.14. Потрошувачи приклучени на електродистрибутивниот систем на АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика

Вкупно потрошувачи	Индустриски потрошувачи приклучени на 35 kV	Индустриски потрошувачи приклучени на 6 kV	Индустриски потрошувачи приклучени на 0,4 kV
73	4	12	58

II.2 СОСТОЈБА НА ПАЗАРОТ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

II.2.1 Учесници на пазарот на електрична енергија

Пазарот на електрична енергија е систем за купување и продавање на електрична енергија врз основа на понудата и побарувачката, со примена на услови пропишани врз основа на Законот за енергетика.

Пазар на електрична енергија

На регулираниот пазар на електрична енергија купопродажбата на електрична енергија и моќност се врши по цени и услови одобрени од Регулаторната комисија за енергетика. Договорите помеѓу учесниците на регулираниот дел од пазарот на електрична енергија се предмет на одобрување од страна на Регулаторната комисија за енергетика.

Учесници на регулираниот пазар на електрична енергија се:

- производителот на електрична енергија на кој во лиценцата му е утврдена обврска да обезбеди јавна услуга (АД ЕЛЕМ Скопје),
- повластените производители на електрична енергија,
- снабдувач во краен случај со електрична енергија,
- снабдувачот на електрична енергија за тарифни потрошувачи, заклучно со 31 декември 2014 година (ЕВН Македонија АД Скопје),
- операторот на електропреносниот систем за обезбедување на системски услуги, оперативна резерва и енергија за урамнотежување (АД МЕРСО Скопје), и
- операторот на пазарот на електричната енергија за купување и продавање на произведената електрична енергија од повластените производители на електрична енергија (АД МЕРСО Скопје).

На нерегулираниот пазар на електрична енергија купопродажбата на електрична енергија и моќност се врши по цени и услови кои се слободно договорени помеѓу купувачот и продавачот, по сопствен избор, ризик и трошок.

Учесници на нерегулираниот пазар на електрична енергија може да бидат:

- производителот на електрична енергија на кој во лиценцата му е утврдена обврска за јавна услуга, во услови на продажба на вишоци на електрична енергија согласно правилата за продажба на вишоци,
- производители на електрична енергија,
- снабдувачи со електрична енергија,
- трговци со електрична енергија,
- операторот на електропреносниот систем во услови на набавка на електрична енергија за покривање на загубите во електропреносниот систем по пазарни услови на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин,
- операторот на електропреносниот систем во услови на набавка на системски услуги и соодветна оперативна резерва, по пазарни услови, на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин (од 1 јануари 2015 година),
- операторот на електродистрибутивниот систем во услови на набавка на електрична енергија за покривање на загубите во дистрибутивната мрежа по пазарни услови на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин, и
- квалификуваните потрошувачи на електрична енергија.

Согласно член 59 став 2 од Правилата за пазар на електрична енергија, квалификуваните потрошувачи кои имаат повеќе од педесет (50) вработени и вкупен годишен приход или вкупна актива поголема од десет (10) милиони евра во денарска противвредност, можат самостојно да учествуваат на пазарот на електрична енергија при што своите потреби од електрична енергија ги обезбедуваат на пазарот на електрична енергија со нерегулирани билатерални договори. Квалификуваните потрошувачи кои што го исполнуваат претходно наведениот услов своите потреби од електрична енергија ги обезбедуваат од трговци или снабдувачи со електрична енергија по слободно договорени цени, при што немаат право да бидат снабдувани од регулираниот снабдувач во краен случај со електрична енергија. АД МЕПСО – Скопје како оператор на пазарот на електрична енергија на својата веб страна во текот на јуни 2012 година, согласно член 59 став 3 од Правилата за пазар на електрична енергија ја објави листата на квалификувани потрошувачи кои можат самостојно да учествуваат на пазарот на електрична енергија од 01.07.2013 година, врз основа на податоци доставени од Централен регистар на Република Македонија. Во оваа група на квалификувани потрошувачи (146) кои што самостојно настапуваат на пазарот на електрична енергија се наоѓаат и потрошувачите приклучени на преносната мрежа кои што веќе своите потреби ги обезбедуваат на

отворениот пазар на електрична енергија (ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД – Скопје, ОКТА Рафинерија на нафта Акционерско друштво – Скопје, СКОПСКИ ЛЕГУРИ ДООЕЛ увоз-извоз Скопје, МАКСТИЛ АД – Скопје, ФЕНИ ИНДУСТРИ АД Кавадарци, Југохром Фероалојс ДОО Јегуновце, БУЧИМ ДООЕЛ Радовиш, АРЦЕЛОРМИТТАЛ СКОПЈЕ (ЦРМ) АД Скопје и АРЦЕЛОРМИТТАЛ СКОПЈЕ (ХРМ) АД Скопје), додека сите останати потрошувачи за прв пат ќе се стекнат со статусот на квалификувани потрошувачи кои што самостојно настапуваат на пазарот на електрична енергија. Домаќинствата до 31.12.2014 година, се тарифни потрошувачи на електрична енергија, кои своите потреби од електрична енергија ги обезбедуваат на пазарот на електрична енергија со регулирани билатерални договори, од снабдувачот на електрична енергија за тарифни потрошувачи.

II.2.2 Производство, набавка, потрошувачка и цени на електрична енергија

Вкупната потрошувачка на електрична енергија во Република Македонија во 2012 година изнесува 7.219.594.487 kWh што претставува намалување од 5,18% во однос на потрошувачката во 2011 година.

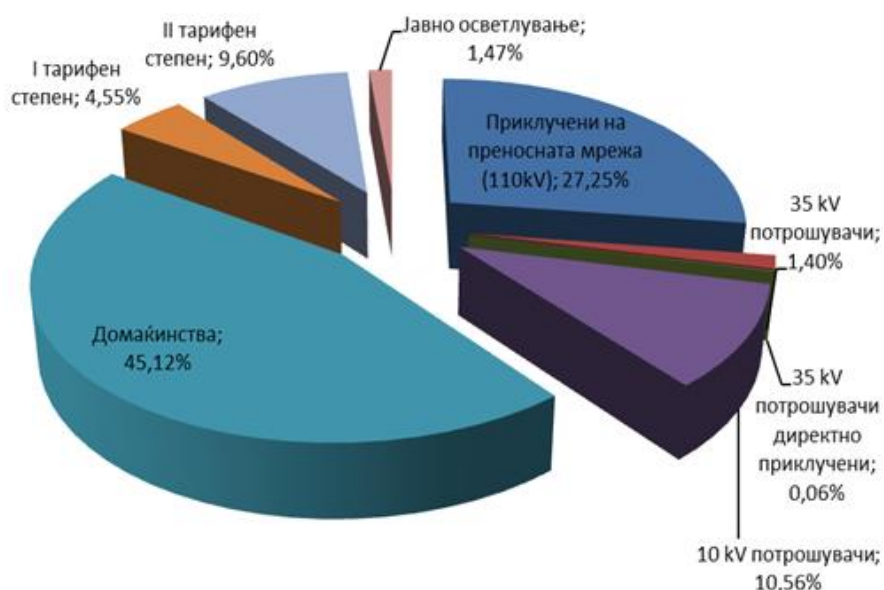
Табела II.15. Потрошувачка на електрична енергија за различни категории на потрошувачи во 2012, 2011 и 2010 година

Р. бр.	Потрошувачи	2012	2011	2010	12/11	11/10
		(kWh)	(kWh)	(kWh)	(%)	(%)
1.	Приклучени на преносната мрежа 110kV)	1.967.306.602	2.255.604.653	1.731.544.561	-12,78	30,27
1.1	Југохром Фероалојс	366.577.395	458.813.965	258.730.600	-20,10	77,33
1.2	Усје	86.208.600	103.666.540	90.089.100	-16,84	15,07
1.3	ЖТП	16.642.280	19.176.810	20.123.680	-13,22	-4,71
1.4	ТЕ-ТО Скопје	2.873.830	4.106.000	1.325.160	-30,01	209,85
1.5	Бучим	112.535.070	97.402.330	99.276.370	15,54	-1,89
1.6	Фени Индустри	870.592.091	770.394.932	580.362.534	13,01	32,74
1.7	Окта	31.272.920	52.965.000	57.829.380	-40,96	-8,41
1.8	Комплекс Енергетика	314.410.431	579.950.002	465.497.140	-45,79	24,59
1.8.1	Макстил	159.490.417	268.429.078	215.393.483	-40,58	24,62
1.8.2	Скопски легури	76.949.209	226.166.722	168.970.981	-65,98	33,85
1.8.3	АРЦЕЛОРМИТТАЛ СКОПЈЕ	32.091.903	33.727.785	38.417.285	-4,85	-12,21
1.8.4	КОГЕЛ	222.328	127.664	не постои	74,15	-
1.8.5	Останати потрошувачи и АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика	45.656.574	51.498.753	42.715.391	-11,34	20,56
1.9	АД ЕЛЕМ Скопје (рудници и сопствена потрошувачка)	163.041.625	166.010.494	155.339.047	-1,79	6,87
1.10	ТЕЦ Неготино (сопствена потрошувачка)	3.152.360	3.118.580	2.971.550	1,08	4,95

Р. бр.	Потрошувачи	2012	2011	2010	12/11	11/10
		(kWh)	(kWh)	(kWh)	(%)	(%)
2.	Загуби во преносната мрежа	186.785.344	200.769.233	204.429.048	-6,97	-1,79
3.	Приклучени на дистрибутивен систем	5.252.287.885	5.358.043.288	5.165.382.101	-1,97	3,73
3.1	35 kV	100.828.909	103.884.675	105.338.347	-2,94	-1,38
3.2	35 kV директно приклучени	4.027.845	5.719.413	6.599.281	-29,58	-13,33
3.3	10 kV	762.405.382	761.653.163	729.047.934	0,10	4,47
3.4	Домаќинства	3.257.489.461	3.345.159.541	3.233.037.278	-2,62	3,47
3.5	I тарифен степен	328.354.443	297.376.035	257.599.599	10,42	15,44
3.6	II тарифен степен	693.391.966	733.996.024	714.721.776	-5,53	2,70
3.7	Јавно осветление	105.789.879	110.254.437	119.037.886	-4,05	-7,38
4.	Загуби во дистрибутивниот систем	1.107.271.259	1.186.414.231	1.074.827.918	-6,67	10,38
5.	Вкупна потрошувачка на електрична енергија (1+3)	7.219.594.487	7.613.647.941	6.896.926.662	-5,18	10,39

Табела II.16. Процентуално учество на секоја категорија на потрошувачи во вкупната потрошувачка на електрична енергија во 2012 година

Р. бр.	Потрошувачи	Процентуално учество (%)
1.	Приклучени на преносната мрежа (110kV)	27,25
2.	35 kV потрошувачи	1,40
3.	35 kV потрошувачи директно приклучени	0,06
4.	10 kV потрошувачи	10,56
5.	Домаќинства	45,12
6.	I тарифен степен	4,55
7.	II тарифен степен	9,60
8.	Јавно осветлување	1,47

Графички приказ на процентуално учество на секоја категорија на потрошувачи во вкупната потрошувачка на електрична енергија во 2012 година

АД МЕПСО Скопје како вршител на енергетската дејност пренос на електрична енергија, во 2012 година, количините на електрична енергија за покривање на загубите на електрична енергија во преносниот систем ги обезбеди на слободниот пазар на електрична енергија и тоа од следниве трговци со електрична енергија, по следниве цени:

Табела II.17. Реализирана набавка на електрична енергија од трговци со електрична енергија во 2012 година од АД МЕПСО Скопје

Р. бр.	Име на трговец	Количина (MWh)	Цена (€/MWh)	Вредност (€)
1.	ГЕН – И ДООЕЛ Скопје	106.402	56,17	5.977.041
2.	ЕЛЕМ ТРЕЈД ДООЕЛ Скопје	96.858	57,34	5.553.851
3.	Вкупно	203.260	56,73	11.530.892

ЕВН Македонија АД Скопје како вршител на енергетската дејност дистрибуција на електрична енергија, во 2012 година, количините на електрична енергија за покривање на загубите на електрична енергија во дистрибутивниот систем ги обезбеди на слободниот пазар на електрична енергија и тоа од следниве трговци со електрична енергија, по следниве цени:

Табела II.18. Реализирана набавка на електрична енергија од трговци со електрична енергија во 2012 година од ЕВН Македонија АД Скопје

Р. бр.	Име на трговец	Количина (MWh)	Цена (€/MWh)	Вредност (€)
1.	ЕФТ Македонија ДООЕЛ Скопје	196.563	67,82	13.331.815
2.	ГЕН – И ДООЕЛ Скопје	431.639	61,58	26.582.061
3.	РУДНАП ДООЕЛ Скопје	30.618	68,49	2.096.965
4.	ЕВН ТРЕЈДИНГ ДООЕЛ Скопје	128.488	67,58	8.683.343

Р. бр.	Име на трговец	Количина (MWh)	Цена (€/MWh)	Вредност (€)
5.	ЕВН ТРЕЈДИНГ Србија	16.704	65,70	1.097.453
6.	ЕНЕРЏИ СУПЛАЈ Бугарија	40.282	74,75	3.011.199
7.	ЕЛЕМ ТРЕЈД ДООЕЛ Скопје	75.194	50,21	3.775.841
8.	ЕНЕРЏИ СУПЛАЈ - М ДООЕЛ увоз - извоз Скопје	15.684	63,55	996.775
9.	Енергетска финансиска група АД Софија, подружница Скопје	2.584	71,50	184.756
10.	Енерџи сервисис ДООЕЛ Скопје	43.408	59,92	2.600.895
11.	Вкупно	981.164	63,56	62.361.104

Во 2012 година, потребните количини на електрична енергија, квалификуваните потрошувачи, АД ЕЛЕМ Скопје (за потребите на тарифните потрошувачи, заклучно до 30.09.2012), ЕВН Македонија АД Скопје, како и АД МЕПСО – Скопје ги обезбедија од следниве учесници на пазарот на електрична енергија:

Табела II.19. Истргувани количини на електрична енергија во 2012 година

Р. бр.	Име на претпријатие	Истргувани количини (kWh)	Процентуално учество (%)
1.	ЕФТ Македонија ДООЕЛ Скопје	1.400.116.000	41,66
2.	РУДНАП ДООЕЛ Скопје	117.028.000	3,48
3.	ЕЛЕМ ТРЕЈД ДООЕЛ Скопје	275.393.000	8,19
4.	КОРЛЕА ДОО Скопје	69.479.000	2,07
5.	ГЕН – И ДООЕЛ Скопје	1.031.684.000	30,70
6.	ЕЗПАДА ДООЕЛ Скопје	18.524.000	0,55
7.	ЕВН ТРЕЈДИНГ ДООЕЛ Скопје	152.870.000	4,55
8.	ЕВН ТРЕЈДИНГ Србија	16.704.000	0,50
9.	ГВН Грција	2.104.000	0,06
10.	Енергетска финансиска група АД Софија, Подружница Скопје	9.432.000	0,28
11.	Енерџи сервисис ДООЕЛ Скопје	59.046.000	1,76
12.	ПАН ИНТЕРТРЕЈД ДООЕЛ Скопје	1.920.000	0,06
13.	РОУ И РИФАЈНД КОМОДИТИС ДООЕЛ	78.759.000	2,34
14.	ЕНЕРЏИ СУПЛАЈ - М ДООЕЛ увоз - извоз Скопје	57.574.000	1,71
15.	ДАНСКЕ КОМОДИТИС ДООЕЛ Скопје	40.840.000	1,22
16.	ТЕ-ТО АД Скопје	29.360.000	0,87
17.	Вкупно	3.360.833.000	100,00

Во 2012 година, АД МЕПСО Скопје набави 8.500.000 kWh хавариска енергија за потребите на АД ЕЛЕМ Скопје.

Во 2012 година, АД ЕЛЕМ Скопје до 30.09.2012 година беше надлежен да реализира набавка на електрична енергија за потребите на тарифните потрошувачи, врз основа на Одлуката на Регулаторната комисија за енергетика за набавка на електрична енергија за потребите на тарифните потрошувачи, бр.02-1698/1 од 13.12. 2011 година. На ден 23.07.2012 година, Регулаторната комисија за енергетика донесе Одлука бр. 02-1250/1 со која ја укина Одлуката бр.02-1698/1 од 13.12.2011 година и го задолжи ЕВН Македонија АД Скопје од 01.10.2012 година да врши набавка на електрична енергија за потребите на тарифните потрошувачи.

По спроведувањето на соодветни постапки за набавка на електрична енергија за потребите на тарифните потрошувачи, АД ЕЛЕМ Скопје и ЕВН Македонија АД Скопје склучија договори за набавка на количини на електрична енергија со трговци со електрична енергија, по цени презентирани во следнава табела:

Табела II.20. Реализирана набавка на електрична енергија за потребите на тарифните потрошувачи од трговци со електрична енергија во 2012 година од АД ЕЛЕМ Скопје и ЕВН Македонија АД Скопје

1. Набавки реализирани од АД ЕЛЕМ Скопје				
Р. бр.	Трговец со електрична енергија	Количина (MWh)	Цена (€/MWh)	Вредност (€)
1.	ЕФТ Македонија ДООЕЛ Скопје	100.433	86,25	8.661.905
2.	ГЕН – И ДООЕЛ Скопје	76.560	113,87	8.717.557
3.	РУДНАП ДООЕЛ Скопје	19.845	96,68	1.918.681
4.	ЕЗПАДА ДООЕЛ Скопје	16.380	142,79	2.338.909
5.	ЕНЕРЏИ СУПЛАЈ - М ДООЕЛ увоз - извоз Скопје	3.120	140,38	437.981
6.	ЕЛЕМ ТРЕЈД ДООЕЛ Скопје	113.516	62,50	7.094.750
7.	Вкупно договори	329.854	88,43	29.169.784
8.	МЕПСО (хавариска)	8.500	138,01	1.173.085
9.	Вкупно	338.354	89,68	30.342.869
2. Набавки реализирани од ЕВН МАКЕДОНИЈА АД Скопје				
Р. бр.	Трговец со електрична енергија	Количина (MWh)	Цена (€/MWh)	Вредност (€)
1.	ЕФТ Македонија ДООЕЛ Скопје	240	72,73	17.455
2.	ГЕН – И ДООЕЛ Скопје	71.229	63,97	4.556.589
3.	ДАНСКЕ КОМОДИТИС ДООЕЛ Скопје	18.501	63,42	1.173.424
4.	ЕЗПАДА ДООЕЛ Скопје	2.144	61,78	132.464
5.	ЕНЕРЏИ СУПЛАЈ - М ДООЕЛ увоз - извоз Скопје	592	63,35	37.503
6.	ПАН ИНТЕРТРЕЈД ДООЕЛ Скопје	1.920	72,00	138.240
7.	Енергетска финансиска група АД Софија, Подружница Скопје	6.848	67,33	461.048
8.	Енерџи сервисис ДООЕЛ Скопје	12.576	64,60	812.465
9.	Вкупно	114.050	64,26	7.329.189
Вкупно набавки		452.404	83,27	37.672.057

Во 2012 година, АД ЕЛЕМ Скопје реализираше продажба на вишоци на електрична енергија на учесниците на пазарот на електрична енергија во Република Македонија, што е презентирано во следнава табела:

Табела II.21. Продажба на вишоци на електрична енергија на АД ЕЛЕМ Скопје во 2012 година

Р. бр.	Име на претпријатие	Количина (MWh)	Цена (€/MWh)	Вредност (€)
1.	ЕЛЕМ ТРЕЈД ДООЕЛ Скопје	419.163	45,35	19.008.504
2.	ЕВН Македонија АД Скопје	15.180	85,32	1.295.105
3.	АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика	2.141	40,50	86.725
4.	Вкупно	436.484	46,71	20.390.333

Регулаторната комисија за енергетика нема информации за цените по кои квалификуваните потрошувачи ја набавиле електричната енергија од трговците со електрична енергија, бидејќи истите се дел од договорите склучени помеѓу квалификуваните потрошувачи и трговците со електрична енергија.

Табела II.22. Просечни остварени цени на категориите на тарифни потрошувачи приклучени на дистрибутивниот систем во 2012 година

Р. бр.	Потрошувачи приклучени на дистрибутивен систем	2012	2011	2010	12/11	11/10
		(ден/kWh)	(ден/kWh)	(ден/kWh)	(%)	(%)
1.	35 kV	4,12	3,58	3,40	14,96	5,17
2.	35 kV директно приклучени	4,86	4,19	4,02	15,78	4,37
3.	10(20) kV	4,72	4,13	4,01	14,25	2,92
4.	Домаќинства	3,84	3,33	3,20	15,38	3,89
5.	I тарифен степен	5,46	4,76	4,59	14,64	3,73
6.	II тарифен степен	8,28	7,33	7,00	13,04	4,63
7.	Јавно осветлување	5,32	4,68	4,48	13,72	4,37
8.	Вкупно	4,69	4,10	3,95	14,33	3,97

Потребните количини на електрична енергија за задоволување на вкупните потреби од електрична енергија во Република Македонија за 2012 година се обезбедени од АД ЕЛЕМ Скопје, ТЕ-ТО АД Скопје, КОГЕЛ Север, малите хидроелектроцентрали приклучени на електродистрибутивниот систем, фотонапонските електроцентрали приклучени на дистрибутивниот систем, како и од увоз.

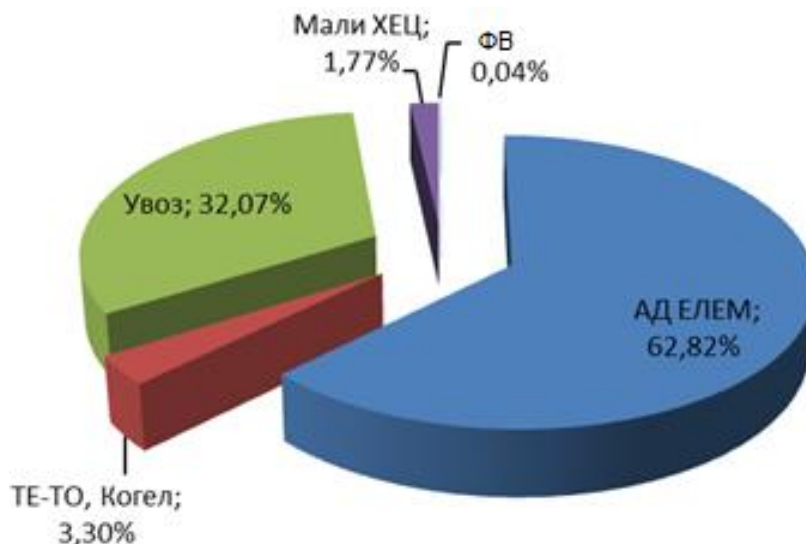
Табела II.23. Потребни количини на електрична енергија за задоволување на потребите на потрошувачите во Република Македонија за 2012, 2011 и 2010 година

Р. бр.	ОПИС	2012	2011	2010	12/11	11/10
		(kWh)	(kWh)	(kWh)	(%)	(%)
1.	Произведена електрична енергија од АД ЕЛЕМ	5.370.050.371	6.050.249.708	6.476.469.597	-11,24	-6,58
1.1	Производство од ТЕЦ	4.475.712.627	4.775.690.284	4.277.440.550	-6,28	11,65
1.1.1	ТЕ Битола	3.971.004.557	4.188.887.953	3.699.900.468	-5,20	13,22
1.1.2	ТЕ Осломеј	504.708.070	586.802.331	577.540.082	-13,99	1,60
1.2	Производство од ХЕЦ	887.518.282	1.267.887.428	2.184.830.851	-30,00	-41,97
1.2.1	ХЕЦ Маврово	263.226.635	560.073.194	799.971.697	-53,00	-29,99
1.2.2	ХЕЦ Шпилје	239.671.149	257.370.708	516.653.692	-6,88	-50,19
1.2.3	ХЕЦ Тиквеш	104.793.110	145.456.900	326.346.460	-32,78	-55,43
1.2.4	ХЕЦ Глобочица	169.822.884	167.634.302	290.961.777	1,31	-42,39
1.2.5	ХЕЦ Козјак	97.782.834	137.352.324	250.897.225	-28,81	-45,26
1.2.6	ХЕЦ Света Петка	12.221.670	0	0	-	-
1.3	ТЕ – ТО Енергетика (АД ЕЛЕМ)	6.819.462	6.671.996	14.198.196	2,21	-53,01
2.	АД ТЕЦ Неготино	0	0	0	-	-
3.	ТЕ-ТО АД	280.071.810	74.398.300	6.963.880	276,45	968,35
4.	КОГЕЛ Север	2.207.832	2.893.242	0	-23,69	-
5.	Увоз	2.741.486.597	2.748.752.144	1.602.312.654	-0,26	71,55
6.	Мали ХЕЦ	151.207.363	159.232.959	241.578.747	-5,04	-34,09
7.	Фотонапонски електроцентрали	3.088.640	1.120.656	26.193	175,61	4.178,46
8.	Вкупно	8.548.112.613	9.036.647.009	8.327.351.071	-5,41%	8,52%

Во вкупната количина на електрична енергија за потребите на потрошувачите во Република Македонија за 2012 година:

- АД ЕЛЕМ Скопје учествува со 62,82%,
- домашните нерегулирани производители (ТЕ-ТО АД и Когел Север) со 3,30%,
- увозот со 32,07%,
- малите хидроелектроцентрали со 1,77%,
- фотонапонските електроцентрали со 0,04%,

односно, домашното производство задоволува 67,93%, а увозот 32,07% од вкупните потреби на електрична енергија во Република Македонија.

Графички приказ на потребни количини на електрична енергија за задоволување на потребите на потрошувачите во Република Македонија за 2012 година

Цената на електричната енергија за задоволување на потребите на тарифните потрошувачи во Република Македонија (од увоз и од домашните нерегулирани производители на електрична енергија) во 2012 година изнесува 5,12 ден/kWh, односно 83,27 €/MWh и е повисока за 2,80% во однос на 2011 година. Вредноста на оваа електрична енергија набавена од страна на АД ЕЛЕМ – Скопје и ЕВН Македонија АД Скопје за потребите на тарифните потрошувачи во 2012 година изнесува 37.672.057€ и е понисока во однос на 2011 година за 7,68%.

Според доставените податоци од АД МЕПСО - Скопје, во 2012 година е реализиран извоз на електрична енергија по комерцијален договор во висина од 12.824.000 kWh.

Од доставените податоци од АД МЕПСО – Скопје и ЕВН Македонија АД Скопје, произлегува дека вкупните загуби на електрична енергија за 2012 година во преносниот систем и дистрибутивниот систем изнесуваат 1.294.056.603 kWh, од кои:

- во преносниот систем 186.785.344kWh, односно 2,22%, што претставува намалување во апсолутен износ од 6,97% во однос на 2011 година (во 2011 година изнесуваа 2,25%);
- во дистрибутивниот систем 1.107.271.259kWh, односно 17,4%, што претставува намалување во апсолутен износ од 6,67% во однос на 2011 година (во 2011 година изнесуваа 18,10 %).

II.2.3 Квалитет на електрична енергија

Квалитетот на електрична енергија, најчесто се групира во три категории: квалитет на напон, континуитет или постојаност во снабдувањето и комерцијален квалитет.

Во Република Македонија квалитетот на електрична енергија е пропишан со неколку подзаконски акти:

- Правила за снабдување на тарифните потрошувачи на електрична енергија, донесени од страна на Регулаторната комисија за енергетика;
- Мрежни правила за пренос на електрична енергија на АД МЕПСО, одобрени од Регулаторната комисија за енергетика;
- Мрежни правила за дистрибуција на електрична енергија на ЕВН Македонија АД Скопје и АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика, одобрени од Регулаторната комисија за енергетика;
- Правилник за начинот за вршење контрола на квалитетот на електричната енергија во дистрибутивната мрежа, донесен од страна на Министерството за економија.

Континуитетот во испораката на електрична енергија, кој е поврзан со прекини во снабдувањето, се опишува преку број на прекини и нивно времетраење. Континуитетот во испораката на електричната енергија треба да го следат операторите на соодветните системи. Со цел операторите да го задоволат континуитетот во испораката на електричната енергија се должни да собираат податоци за бројот и времетраењето на планирани и непланирани прекини за секое напонско ниво, како и за причините за нивно настанување, и да ги доставуваат податоците до Регулаторната комисија за енергетика. Исто така, согласно на собраните податоци за непланираните прекини како и на нивното времетраење, операторите на соодветните системи треба да превземат соодветни активности од аспект на инвестиции или одржување, со цел да се намали бројот и времетраењето на непланираните прекини во соодветниот систем.

За планираните прекини, операторот на соодветниот систем е должен навремено да ги информира потрошувачите во писмена форма, а во случај на прекин на поголема група на потрошувачи преку средствата за јавно информирање, најмалку 24 часа пред започнувањето на прекилот.

Во однос на квалитетот на напонот пропишано е дека во нормални погонски услови, дозволените отстапувања од номиналните вредности на напонот по напонско ниво да изнесуваат:

- за напонско ниво поголемо од 110 kV од: – 5% до + 5%;
- за напонско ниво 110 kV, 35 kV, 20 kV, 10 kV, и 6 kV од: – 10% до + 10%;
- за напонско ниво под 1kV од: – 10% до + 10%.

Операторот на соодветниот систем е должен на барање на корисникот, да го измери напонот на местото на испорака на електричната енергија и за резултатите од извршеното мерење да го извести корисникот во писмена форма.

Согласно Правилникот за начинот за вршење контрола на квалитетот на електричната енергија во дистрибутивната мрежа, контролата ја врши Државниот инспекторат за техничка инспекција, по службена должност и по барање на потрошувач. Доколку извршените мерења на квалитетот на електричната енергија од страна на Државниот инспекторат за техничка инспекција се во граница на дозволените отстапувања тогаш трошоците ги

сноси барателот, но доколку се потврди дека квалитетот на електричната енергија не е согласно дозволените отстапувања тогаш соодветниот оператор се задолжува да превземе соодветни мерки.

Комерцијалните услуги претставуваат, всушност, односите помеѓу операторите на системите или снабдувачот со потрошувачите.

1. Пренос на електрична енергија

Во 2012 година, бројот на испади на далекуводи (ДВ) со АПВ (автоматско повторно вклучување) изнесува 66, додека бројот на испади поради невреме изнесува 16. Бројот на исклучувања на трансформаторски станици (ТС) заради спречување на дефект изнесува 11, додека нивното времетраење изнесува 8.756 минути. Бројот на исклучувања на трансформаторски станици како резултат на делување на заштита на елементи во трансформаторски станици изнесува 20, додека времетраењето на истите изнесува 20.493 минути.

Табела II.24. Број на реализирани плански исклучувања по напонско ниво заради одржување, ревизии и ремоти на опремата во 2012 година

Р. бр.	Плански исклучувања	Un (kV)	Број на исклучувања	Време на застој(мин)
1.	ДВ	400	35	88.141
2.		110	48	11.903
3.		спојно поле	4	0
4.		мерно поле	0	0
5.	ТС	ТС 400/110	30	0
6.	Вкупно		117	100.044

2. Дистрибуција на електрична енергија

Табела II.25. Прекини во електродистрибутивна мрежа во сопственост на ЕВН Македонија АД Скопје во 2012 година

Р. бр.	Настан	35 kV напонско ниво	10 kV напонско ниво	0,4 kV напонско ниво
1.	Вкупен број на планирани прекини	118	4.410	-
2.	Вкупно времетраење на планирани прекини (min)	7.553	209.301	-
3.	Вкупен број на непланирани прекини	220	3.649	-
4.	Вкупно времетраење на непланирани прекини (min)	12.123	281.035	171.833
5.	Вкупен број на прекини поради виша сила	47	1.686	-
6.	Вкупно времетраење на прекини поради виша сила (min)	5.924	144.087	-
7.	Вкупен број на прекини	385	9.745	-
8.	Вкупно времетраење на прекини (min)	25.600	634.423	171.833

Табела II.26. Краткотрајни и долготрајни прекини во електродистрибутивна мрежа во сопственост на ЕВН Македонија АД Скопје во 2012 година

Р. бр.	Настан	35 kV напонско ниво	10 kV напонско ниво	0,4 kV напонско ниво
1.	Вкупен број на краткотрајни прекини (< 3min)	117	2.575	-
2.	Вкупно времетраење на краткотрајни прекини (min)	233	5.868	-
3.	Вкупен број на долготрајни прекини ($\geq 3\text{min}$)	267	5.335	-
4.	Вкупно времетраење на долготрајни прекини (min)	18.047	425.122	-

Во 2012 година, бројот на издадени решенија за енергетска согласност за изградба на нови приклучоци на електродистрибутивната мрежа во сопственост на ЕВН Македонија АД Скопје изнесува 5.123.

Бројот на јавувања во Службата за дефекти на ЕВН Македонија АД Скопје (тел.број: 0890 88888) во 2012 година изнесува 126.329 и за истите е постапено во рок помал од 3 часа.

Вкупниот број на јавувања во Службата за потрошувачи на ЕВН Македонија АД Скопје (тел.број: 0890 12345) во 2012 година изнесува 183.623.

Табела II.27. Прекини во електродистрибутивна мрежа во сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика во 2012 година

Р. бр.	Настан	35 kV и 6 kV напонско ниво	0,4 kV напонско ниво	Вкупно
1.	Вкупен број на планирани прекини	23	8	31
2.	Вкупно времетраење на планирани прекини (min)	7.648	680	8.328
3.	Вкупен број на непланирани прекини	99	11	110
4.	Вкупно времетраење на непланирани прекини (min)	271	238	509
5.	Вкупен број на прекини поради виша сила	0	0	0
6.	Вкупно времетраење на прекини поради виша сила (min)	0	0	0
7.	Вкупен број на прекини	122	19	141
8.	Вкупно времетраење на прекини (min)	7.919	918	8.837

Табела II.28. Краткотрајни и долготрајни прекини во електродистрибутивна мрежа во сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика во 2012 година

Р. бр.	Настан	35 kV и 6 kV напонско ниво	0,4 kV напонско ниво	Вкупно
1.	Вкупен број на краткотрајни прекини (< 3min)	97	0	97
2.	Вкупно времетраење на краткотрајни прекини (min)	177	0	177
3.	Вкупен број на долготрајни прекини (≥ 3min)	25	19	44
4.	Вкупно времетраење на долготрајни прекини (min)	7.742	918	8.660

Во 2012 година бројот на издадени решенија за енергетска согласност за изградба на нови приклучоци на електродистрибутивната мрежа во сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика изнесува 3.

II.2.4 Развојни и инвестициски планови

Регулаторната комисија за енергетика со одлуките кои што се однесуваат на цените на електрична енергија за 2012 година, одобри инвестиции за АД ЕЛЕМ Скопје, АД МЕПСО Скопје и ЕВН Македонија АД Скопје, прикажани во следните табели:

Табела II.29. Одобрени инвестиции на АД ЕЛЕМ Скопје, во денари

Р. бр.	АД ЕЛЕМ Скопје	2011	2012
1.	Хидроелектрани	1.922.368.599	2.983.768.563
2.	Вкупно РЕК Битола	4.670.645.294	4.102.819.709
2.1	ТЕ Битола	2.829.567.294	3.258.340.709
2.2	Рудници Битола	1.841.078.000	844.479.000
3.	Вкупно РЕК Осломеј	437.986.108	319.631.428
3.1	ТЕ Осломеј	437.986.108	319.631.428
3.2	Рудник Осломеј	0	0
4.	Вкупно	7.031.000.000	7.406.219.700

Табела II.30. Одобрени инвестиции на АД МЕПСО Скопје, во денари

Р. бр.	АД МЕПСО Скопје	2012	2013	2014
1.	За дејност пренос на електрична енергија	1.692.773.478	2.566.943.580	2.302.225.440
2.	За дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија	12.915.000	-	-

Исто така, согласно Развојниот план на преносната мрежа на Република Македонија за период 2013–2017 година, АД МЕПСО Скопје за

периодот од 2013 до 2017 година планира изградба, како и реконструкција на следниве преносни објекти:

Табела II.31. Развоен план на преносната мрежа на Република Македонија во период 2013–2017 година

Р. бр.	Проекти	износ (мил евра)	Период на реализација				
			13	14	15	16	17
1.	Интерконективни врски	48,87					
1.1	400 kV интерконективен ДВ ТС Штип – МК/SR граница	19,24					
1.2	400 kV интерконективен ДВ ТС Битола 2 – МК/AL граница	29,63					
2.	Нови далекуводи и трансформаторски станици	18,91					
2.1	Трансформаторска станица 400/110 kV ТС Охрид	13,86					
2.2	2x110 kV ДВ ТС Битола 3 - ТС Битола 4	3,18					
2.3	Пресекување на 110 kV ДВ ХЕЦ Вруток - ТС Скопје 1 и приклучување со влез-излез во ТС Тетово 2	1,87					
3.	Ревитализација/реконструкција на 110 kV ДВ	35,54					
3.1	Реконст. на 110 kV ДВ ТС Скопје 1 - ТС Југохром - ТС Тетово 1	7,36					
3.2	Реконстр. на 110 kV ДВ-и на потег Вруток - Тетово	1,93					
3.3	Замена на постојните спроводници ACSR 150/25 mm ² на 110 kV ДВ ТС Скопје 1 – ТС Куманово 1	1,5					
3.4	Ревитал. на 110 kV далекуводи	0,5					
3.5	Реконстр. на 110 kV ДВ ТС Велес - ТС Овче Поле	24,25					
3.6	Реконстр. на 110 kV ДВ ТС Овче Поле - ТС Штип						
3.7	Реконстр. на 110 kV ДВ ТС Штип - ТС Пробиштип						
3.8	Реконстр. на 110 kV ДВ ТС Битола 1 – ТС Прилеп						
3.9	Реконстр. на 110 kV ДВ ТС Скопје 1 – ТС Миладиновци						
3.10	Реконстр. на 110 kV ДВ ТС Скопје 4 – ТС Велес						
3.11	Реконстр. на 110 kV ДВ ТС Осломеј – ТС Сопотница						
3.12	Реконстр. на 110 kV ДВ ТС Сопотница - ТС Битола						
4.	Ревитализација/реконструкција на ТС	41,93					
4.1	Реконстр. на опрема во четири 400/110 kV ТС	5,09					
4.2	Ревитализација и надградба на 110/x kV ТС	12,82					
4.3	Нова опрема за ТС	7,44					
4.4	Надзор на ТС	4,88					
4.5	Промена на високонапонска и секундарна опрема во 400 kV и 110 kV ТС	2,7					
4.6	Набавка на нови 400 kV енергетски трансформатори	7,5					
4.7	Компензациони уреди во ТС Охрид 1 (2x25 Mvar)	1,5					
5.	Модернизација на опрема во преносен систем	9,33					
5.1	Нов SCAD/EMS систем (Пакет 1: Нови SCADA/EMS/MMS системи за НДЦ и резервниот НДЦ и Пакет 2: Substation Automation and Control Systems за 9 ТС кои се предмет на разграничување од дистрибуција)	6,4					
5.2	Затварање на оптички прстен на преносната мрежа	2,93					
6.	Вкупно	154,58					

Табела II.32. Одобрени инвестиции на ЕВН Македонија АД Скопје, во денари

Р. бр.	ЕВН Македонија АД Скопје	2012	2013	2014
1.	За дејност дистрибуција на електрична енергија	1.277.830.585	1.343.082.932	1.358.504.423

Согласно Инвестициониот план на ЕВН Македонија АД Скопје за периодот од 2013 до 2017 година се планираат следниве инвестиции во дистрибутивниот систем:

Р. бр	Опис	Вкупно 2013-2017	План 2013	План 2014	План 2015	План 2016	План 2017
		(000) денари	(000) денари	(000) денари	(000) денари	(000) денари	(000) денари
1.	35 kV, 110 kV водови	303.720	38.843	73.964	63.335	60.462	67.116
2.	Големи ТС	520.435	63.546	115.765	132.714	97.272	111.138
3.	Среднонапонска мрежа	646.161	114.585	123.472	125.784	125.784	156.536
4.	ТС	68.010	18.806	12.301	12.301	12.301	12.301
5.	Нисконапонска мрежа	1.247.892	269.936	206.048	206.048	206.048	359.811
5.1	Останати проекти за низок напон	123.245	18.686	18.452	18.452	18.452	49.204
5.2	Дислокација на броила	1.124.647	251.250	187.597	187.597	187.597	310.607
6.	Други поединечни инвестиции	1.808.357	380.446	456.620	371.062	323.563	276.666
6.1	Броила	1.031.158	277.954	284.865	160.313	154.013	154.013
6.2	Трансформатори	561.249	63.462	109.396	124.088	154.906	109.396
6.3	Други поединечни инвестиции	215.949	39.030	62.358	86.661	14.643	13.256
7.	Нови приклучоци (ВН/СН/НН)	2.092.801	419.865	418.234	418.234	418.234	418.234
8.	Заеднички постројки	787.575	157.345	138.876	149.796	238.754	102.804
8.1	Телекомуникации	180.632	44.110	26.877	49.854	42.233	17.557
8.2	Погонски, административни згради	13.081	881	2.700	3.500	3.000	3.000
8.3	Возила	94.169	33.166	13.286	15.905	15.905	15.905
8.4	Хардвер и софтвер	495.408	78.902	95.013	79.536	176.615	65.342
8.5	Други поединечни инвестиции	4.285	285	1.000	1.000	1.000	1.000
9.	Непредвидени	157.591	59.183	18.452	18.452	30.753	30.753
10.	Вкупно	7.632.542	1.522.556	1.563.731	1.497.726	1.513.169	1.535.359

Одобрувањето на овие инвестиции ќе доведе до значително подобрување и на оперативната сигурност на целокупниот електроенергетски систем на Република Македонија.

II.3 ПРОПИСИ

II.3.1 Тарифен систем за продажба на електрична енергија на тарифни потрошувачи приклучени на дистрибутивниот систем во сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје

Регулаторната комисија за енергетика на 23 февруари 2012 година донесе Тарифен систем за продажба на електрична енергија на тарифни потрошувачи приклучени на дистрибутивниот систем во сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје, кој што е објавен во „Службен весник на Република Македонија“, бр. 27/12.

Тарифниот систем има за цел да поттикне рационално и ефикасно производство, набавка, пренос, дистрибуција и користење на електричната енергија, како и да обезбеди остварување на регулираниот максимален приход за вршење на дејноста снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи утврден согласно Правилникот за цени на електрична енергија за тарифни потрошувачи („Службен весник на Република Македонија“, бр.21/11).

Со овој Тарифен систем се утврдуваат критериуми за определување на категории, групи и подгрупи на тарифни потрошувачи, пресметковни елементи за утврдување на надоместок за испорачаната електрична енергија и основи за формирање на цени за испорачана електрична енергија за соодветните пресметковни елементи, според напонско ниво, времето на испорака во текот на денот и видот на мерењето.

На 30 јули 2012 година Регулаторната комисија за енергетика донесе Тарифен систем за изменување и дополнување на Тарифниот систем за продажба на електрична енергија на тарифни потрошувачи приклучени на дистрибутивниот систем во сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје („Службен весник на Република Македонија“ бр.27/12). Со овој Тарифен систем, кој е објавен во „Службен весник на Република Македонија“, бр. 97/12, се направија измени во периодот на времетраење на високи и ниски дневни оптоварувања.

II.3.2 Тарифен систем за дистрибуција на електрична енергија за потрошувачите приклучени на дистрибутивниот систем во сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје

Регулаторната комисија за енергетика на 23 февруари 2012 година донесе Тарифен систем за дистрибуција на електрична енергија за потрошувачите приклучени на дистрибутивниот систем во сопственост на АД ЕЛЕМ Скопје, кој што е објавен во „Службен весник на Република Македонија“, бр. 27/12.

Овој Тарифен систем за дистрибуција има за цел да обезбеди сигурно и доверливо функционирање на електродистрибутивниот систем во согласност со важечките прописи, сигурна, безбедна и квалитетна дистрибуција и испорака на електрична енергија, како и остварување на регулираниот максимален приход на операторот на електродистрибутивниот систем.

Со овој Тарифен систем се утврдуваат критериуми за определување на категории на потрошувачи, пресметковни елементи и основи за формирање на тарифи за пресметковни елементи за користење на дистрибутивниот систем.

II.3.3 Правила за пазар на електрична енергија

Регулаторната комисија за енергетика уште во 2011 година изработи нацрт текст на Правилата за пазар на електрична енергија, по што следеа бројни работни состаноци со сите учесници на пазарот на електрична енергија. Беа одржани неколку јавни расправи и подготвителни седници, по што на 5 мај 2012 година Регулаторната комисија за енергетика ги донесе Правилата за пазар на електрична енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр.57/12).

Со овие правила се уредува организирањето на пазарот на електрична енергија, обврските на операторот на пазарот и операторите на преносниот и дистрибутивниот систем, условите што треба да ги исполнат учесниците на пазарот на електрична енергија, организирањето и контролата на тргувањето со електрична енергија и системски услуги, вклучувајќи го и прекуграничното тргување, процедурата за основање на балансни групи, процедурата за пресметка на отстапувања и др.

На 16 ноември 2012 година Регулаторната комисија за енергетика ги одобри обрасците за барање за регистрација за учесник на пазарот, договор за балансна одговорност, барање за регистрација на балансна група и регистрација на балансно одговорна страна, барање за укинување на статусот на балансно одговорна страна, барање за пренесување на балансна одговорност, и образец за известување за реализираните количини на електрична енергија и образец за набавка/испорака на електрична енергија, кои произлегуваат од Правилата за пазар на електрична енергија, и истите се објавени на веб страната на АД МЕПСО Скопје.

На 27 декември 2012 година Регулаторната комисија за енергетика донесе Правила за изменување и дополнување на Правилата за пазар на електрична енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр. 168/12), со кои се направија одредени измени во однос на датумот на примена на овие правила.

II.3.4 Мрежни правила за дистрибуција на електрична енергија

Согласно член 77 и член 193 од Законот за енергетика, ЕВН Македонија АД Скопје, како оператор на електродистрибутивниот систем, во април 2012 година ги достави на одобрување до Регулаторната комисија за енергетика, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

На 29 јуни 2012 година Регулаторната комисија за енергетика ги одобри Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија на ЕВН Македонија АД Скопје („Службен весник на Република Македонија“, бр.87/12).

Со овие Мрежни правила се уредуваат техничко-технолошките услови и начинот за приклучување на електроенергетски објекти, условите и начинот

на користење на дистрибутивниот систем од трети страни врз основа на транспарентни и недискриминаторни принципи, и друго.

На 31 јули 2012 година Регулаторната комисија за енергетика ги одобри обрасците за барања за согласност за приклучување на потрошувач и производител на дистрибутивната мрежа и образецот за барање за ставање под напон, како и единечните трошоци за создавање на технички услови во дистрибутивниот систем на ЕВН Македонија АД Скопје, кои произлегуваат од Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија и истите се објавени на веб страната на ЕВН Македонија АД Скопје.

II.3.5 Методологија за пресметка на цените на пресметковните елементи по кои производителот на електрична енергија ја испорачува електричната енергија на снабдувачот на електрична енергија за тарифни потрошувачи и снабдувачот во краен случај со електрична енергија

Во втората половина на 2011 година, Регулаторната комисија за енергетика изработи нацрт текст на Методологија за пресметка на цените на пресметковните елементи по кои производителот на електрична енергија ја испорачува електричната енергија на снабдувачот на електрична енергија за тарифни потрошувачи и снабдувачот во краен случај со електрична енергија. Регулаторната комисија за енергетика го достави нацрт текстот на оваа методологија до претпријатијата заради забелешки и мислење, и до Секретаријатот на Енергетската заедница за забелешки и мислење. Беа одржани неколку јавни расправи и подготвителни седници, по што на 30 јули 2012 година Регулаторната комисија за енергетика ја донесе оваа Методологија и ја објави во „Службен весник на Република Македонија“, бр.97/12.

Со оваа Методологија се утврдуваат пресметковни елементи и начин на пресметка на цени на пресметковни елементи за испорачана електрична енергија од производителот на снабдувачот на тарифни потрошувачи и снабдувачот во краен случај.

II.3.6 Тарифен систем за пренос на електрична енергија

Согласно член 25, став 1 од Законот за енергетика, во втората половина на 2011 година, Регулаторната комисија за енергетика изработи нацрт текст на Тарифниот систем за пренос на електрична енергија. Регулаторната комисија за енергетика го достави нацрт текстот на овие правила до претпријатијата заради забелешки и мислење, и до Секретаријатот на Енергетската заедница за забелешки и мислење. Беа одржани неколку јавни расправи и подготвителни седници, по што на 30 јули 2012 година Регулаторната комисија за енергетика го донесе Тарифниот систем за пренос на електрична енергија и го објави во „Службен весник на Република Македонија“, бр.97/12.

Со овој Тарифен систем се утврдуваат критериуми за определување на категории на потрошувачи, пресметковни елементи и основи за

формирање на тарифи за пресметковни елементи за користење на преносниот систем.

II.3.7 Тарифен систем за дистрибуција на електрична енергија

Согласно член 25, став 1 од Законот за енергетика, во втората половина на 2011 година, Регулаторната комисија за енергетика изработи нацрт текст на Тарифниот систем за дистрибуција на електрична енергија. Регулаторната комисија за енергетика го достави нацрт текстот на овие правила до претпријатијата заради забелешки и мислење, и до Секретаријатот на Енергетската заедница за забелешки и мислење. Беа одржани неколку јавни расправи и подготвителни седници, по што на 30 јули 2012 година Регулаторната комисија за енергетика го донесе Тарифниот систем за дистрибуција на електрична енергија и го објави во „Службен весник на Република Македонија“, бр.97/12.

Со овој Тарифен систем се утврдуваат критериуми за определување на категории на потрошувачи, пресметковни елементи и основи за формирање на тарифи за пресметковни елементи за користење на дистрибутивниот систем.

II.3.8 Тарифен систем за изменување и дополнување на Тарифниот систем за продажба на електрична енергија на тарифни потошувачи

На 30 јули 2012 година Регулаторната комисија за енергетика донесе Тарифен систем за изменување и дополнување на Тарифниот систем за продажба на електрична енергија на тарифни потошувачи („Службен весник на Република Македонија“ бр.88/11).

Со овој Тарифен систем, кој е објавен во „Службен весник на Република Македонија“, бр. 97/12 и 123/12, се направија измени во периодот на времетраење на високи и ниски дневни оптоварувања.

II.3.9 Правилник за цени на електрична енергија за снабдувачот во краен случај

На 30 јули 2012 година Регулаторната комисија за енергетика донесе Правилник за цени на електрична енергија за снабдувачот во краен случај („Службен весник на Република Македонија“, бр.97/12).

Со овој Правилник се уредува начинот и условите за формирање, одобрување и контрола на цените со кои се остварува регулиран максимален приход потребен за вршење на регулираната енергетска дејност: снабдување во краен случај со електрична енергија. Регулираниот максимален приход се утврдува на ниво што на регулираното претпријатие му овозможува да оствари покривање на оперативните трошоци и амортизацијата на средствата за вршење на регулираната енергетска дејност снабдување во краен случај со електрична енергија направени во рамки на нормализираните трошоци при остварување на пропишан квалитет

на вршење на регулираната енергетска дејност снабдување во краен случај со електрична енергија. Регулираниот максимален приход ги вклучува и приходите кои што регулираното претпријатие ги остварува по други основи при вршењето на регулираната енергетска дејност снабдување во краен случај со електрична енергија. Приносот на капиталот од вршењето на регулираната енергетска дејност снабдување во краен случај со електрична енергија се утврдува преку маржа за снабдување, во согласност со овој Правилник.

II.3.10 Правила за набавка на електрична енергија на отворен пазар за покривање на потребите на тарифните потрошувачи на ЕВН Македонија АД Скопје

ЕВН Македонија АД Скопје, согласно член 199, став 5 од Законот за енергетика до Регулаторната комисија за енергетика на 22 август 2012 година достави предлог текст на Правилата за набавка на електрична енергија на отворен пазар за покривање на потребите на тарифните потрошувачи, заради одобрување.

На 7 септември 2012 година Регулаторната комисија за енергетика ги одобри Правилата за набавка на електрична енергија на отворен пазар за покривање на потребите на тарифните потрошувачи на ЕВН Македонија АД Скопје и истите се објавени на веб страната на ЕВН Македонија АД Скопје.

Со овие Правила се регулираат условите, начинот и процесот на набавка на електрична енергија на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин, во согласност со одредбите од Законот за енергетика.

II.3.11 Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот и условите за определување на регулиран максимален приход и регулирани просечни тарифи за пренос на електрична енергија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија

На 31 октомври 2012 година Регулаторната комисија за енергетика донесе Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот и условите за определување на регулиран максимален приход и регулирани просечни тарифи за пренос на електрична енергија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр. 21/11 и 168/11).

Со овој Правилник, кој е објавен во „Службен весник на Република Македонија“, бр. 135/12, се направија измени во постапката на поднесувањето на барањата за определување на регулирани максимални приходи, како и одредени измени во методологиите за пресметка на регулираните максимални приход и регулирани просечни тарифи.

II.3.12 Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за цени на електрична енергија на тарифни потрошувачи

На 31 октомври 2012 година Регулаторната комисија за енергетика донесе Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за цени на електрична енергија на тарифни потрошувачи („Службен весник на Република Македонија“, бр. 21/11 и 168/11).

Со овој Правилник, кој е објавен во „Службен весник на Република Македонија“, бр. 135/12, се направија измени во постапката на поднесувањето на барањата за определување на регулирани максимални приходи, како и одредени измени во методологиите за пресметка на регулираните максимални приход и регулирани просечни тарифи.

II.3.13 Правила за снабдување со електрична енергија

На 13 ноември 2012 година Регулаторната комисија за енергетика донесе Правила за снабдување со електрична енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр. 144/12).

Со овие Правила се уредуваат општите услови и начинот на снабдување како и меѓусебните права, обврски и одговорности на снабдувачот со електрична енергија, потрошувачите на електрична енергија, операторот на електропреносниот систем и операторот на електродистрибутивниот систем.

II.3.14 Правила за снабдување во краен случај со електрична енергија

На 13 ноември 2012 година Регулаторната комисија за енергетика донесе Правила за снабдување во краен случај со електрична енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр. 144/12).

Со овие Правила се уредуваат општите услови и начинот на снабдување со електрична енергија на домаќинствата и малите потрошувачи на електрична енергија кои што одлучиле да бидат снабдувани од снабдувачот во краен случај со електрична енергија, како и меѓусебните права, обврски и одговорности на снабдувачот во краен случај, домаќинствата и малите потрошувачи и операторот на електродистрибутивниот систем.

II.4 ЛИЦЕНЦИ

Во согласност со Законот за енергетика и Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности („Службен весник на Република Македонија“ бр. 143/11) Регулаторната комисија за енергетика врши издавање, менување, продолжување, пренесување, суспендирање и одземање на лиценци како и следење на извршувањето на обврските на носителите на лиценци.

Во 2012 година Регулаторната комисија за енергетика согласно на Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности донесе вкупно 38 одлуки за лиценци од областа на електричната енергија, од кои:

- 9 одлуки за издавање на лиценци за вршење на енергетска дејност трговија со електрична енергија;
- 28 одлуки за издавање на лиценци за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија, согласно член 39 од Законот за енергетика;
- 1 одлука за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на топлинска и електрична енергија во постројки за комбинирано производство на топлинска и електрична енергија, согласно член 39 од Законот за енергетика.

Табела II.33. Одлуки за лиценци од областа на електрична енергија во 2012 година

Р. бр.	Носител на лиценца	Бр. и датум на поднесено барање	Одлука за лиценца	Бр. на одлука и датум на издавање на Одлука
1.	МАЛИ ХИДРО ЕЛЕКТРАНИ ДОО Скопје	УП1 бр. 07-94 од 23.12.2011 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за МХЕ Крива Река 2	УП1 бр.07-94/11 од 09.02.2012 година
2.	МАЛИ ХИДРО ЕЛЕКТРАНИ ДОО Скопје	УП1 бр. 07-52 од 21.07.2011 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за МХЕ Брбушница	УП1 бр.07-52/11 од 09.02.2012 година
3.	ЕВН Македонија Електрани ДООЕЛ Скопје	УП1 бр. 07-77 од 08.11.2011 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за ХЕЦ Бабуна, ХЕЦ Белица, ХЕЦ Турија, ХЕЦ Попова Шапка	УП1 бр.07-77/11 од 08.03.2012 година
4*.	ГЕО СОЛАР ДОО увоз-извоз Делчево	УП1 бр. 07 - 91 од 15.12.2011 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонска електроцентрала Геосолар	УП1 бр.07-91/11 од 09.02.2012 година
5.	ФЕРО ИНВЕСТ ДОО експорт-импорт Велес	УП1 бр. 07-90 од 14.12.2011 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за МХЕ Слатино	УП1 бр.07-90/11 од 09.02.2012 година
6.	МАЛИ ХИДРО ЕЛЕКТРАНИ ДОО Скопје	УП1 бр. 07-93 од 23.12.2011 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за МХЕ Кркњанска Река	УП1 бр.07-93/11 од 09.02.2012 година

Р. бр.	Носител на лиценца	Бр. и датум на поднесено барање	Одлука за лиценца	Бр. на одлука и датум на издавање на Одлука
7.	ПРОНЕРГИЈА ДООЕЛ Тетово	УП1 бр. 07 - 87 од 29.11.2011 година	Одлука за издавање на л-ца за трговија со електрична енергија	УП1 бр.07-87/11 од 09.02.2012 година
8.	МАЛИ ХИДРО ЕЛЕКТРАНИ ДОО Скопје	УП1 бр. 07-49/12 од 22.02.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за МХЕ Крањска Река	УП1 бр.07-49/12 од 11.04.2012 година
9.	Енерџи Суплај-М ДООЕЛ увоз - извоз Скопје	УП1 бр. 07-21/12 од 07.02.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за трговија со електрична енергија	УП1 бр.07-21/12 од 11.04.2012 година
10.	ТЕ -ТО АД Скопје	УП1 бр. 07-42/12 од 16.02.2012 година	Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност комбинирано производство на електрична и топлинска енергија	УП1 бр.07-42/12 од 20.02.2012 година
11.	ЕНЕРѢИ УИНД ДОО Струмица	УП1 бр. 07-73/12 од 12.04.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за трговија со електрична енергија	УП1 бр.07-72/12 од 14.06.2012 година
12*	ЛЕАРНИЦА ЗА АЛУМИНИУМ И ЦИНК ДООЕЛ увоз-извоз Ресен	УП1 бр. 07-91/12 од 30.04.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонска електроцентрала Солар Инвест 1	УП1 бр.07-91/12 од 14.06.2012 година
13*	ОТВОРЕНА ЕНЕРГИЈА ДОО Скопје	УП1 бр. 07-93/12 од 03.05.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонска електроцентрала Дуброво	УП1 бр.07-93/12 од 14.06.2012 година
14*	ЧЕЛСИ СОЛАР ДОО Скопје	УП1 бр. 08-99/12 од 08.05.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонски електроцентрали Челси Солар 1 и Челси Солар 2	УП1 бр.07-99/12 од 18.07.2012 година
15.	ПАН ИНТЕРТРЕЈД ДООЕЛ Скопје	УП1 бр. 07-109/12 од 28.05.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за трговија со електрична енергија	УП1 бр.07-109/12 од 18.07.2012 година
16*	ГЕО СОЛАР ДОО увоз-извоз Делчево	УП1 бр. 07 - 68/12 од 02.04.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонска електроцентрала Солар 3	УП1 бр.07-67/12 од 30.07.2012 година
17*	ГЕО СОЛАР ДОО увоз-извоз Делчево	УП1 бр. 07 - 67/12 од 02.04.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонска електроцентрала Солар 2	УП1 бр.07-68/12 од 30.07.2012 година
18*	МАЛИ ХИДРО ЕЛЕКТРАНИ ДОО Скопје	УП1 бр. 07 - 62 од 16.03.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за МХЕ Селечка Река	УП1 бр.07-62/12 од 05.09.2012 година
19*	МАЛИ ХИДРО ЕЛЕКТРАНИ ДОО Скопје	УП1 бр. 07 - 63 од 16.03.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за МХЕ Каменичка Река	УП1 бр.07-63/12 од 05.09.2012 година

Р. бр.	Носител на лиценца	Бр. и датум на поднесено барање	Одлука за лиценца	Бр. на одлука и датум на издавање на Одлука
20*	МАЛИ ХИДРО ЕЛЕКТРАНИ ДОО Скопје	УП1 бр. 07 – 64 од 16.03.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за МХЕ Брајчино 1	УП1 бр.07-64/12 од 05.09.2012 година
21.	ГЕО СОЛАР ДОО увоз-извоз Делчево	УП1 бр.07-67/12 од 18.09.2012 година	Одлука за влегување во сила на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонска електроцентрала Солар 3	УП1 бр.07-67/12 од 24.09.2012 година
22.	МХЕЦ ЛУКАР ДООЕЛ Кавадарци	УП1 бр. 07-114/12 од 04.06.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за МХЕ Лукар 1, МХЕ Лукар 2, МХЕ Лукар 3, МХЕ Лукар 4	УП1 бр.07-114/12 од 30.07.2012 година
23.	ТЕ-ТО ТРЕЈД ДООЕЛ Скопје	УП1 бр. 07–134/12 од 13.06.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за трговија со електрична енергија	УП1 бр.07-134/12 од 30.07.2012 година
24.	ЕВР 92 ДООЕЛ Кочани	УП1 бр. 07 – 201/12 од 09.08.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонска електроцентрала ЕВР 92	УП1 бр.07-201/12 од 01.10.2012 година
25.	ЕНЕРЏИ СЕРВИСИС ДООЕЛ Скопје	УП1 бр. 07-203/12 од 23.08.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за трговија со електрична енергија	УП1 бр.07-203/12 од 01.10.2012 година
26*	СУПЕР МИКС Керим ДООЕЛ Скопје	УП1 бр. 07–182/12 од 18.07.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонска електроцентрала МВ	УП1 бр.07-182/12 од 05.10.2012 година
27.	ГЕО СОЛАР ДОО увоз-извоз Делчево	УП1 бр.07-91/11 од 18.07.2012 година	Одлука за влегување во сила на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонска електроцентрала Геосолар	УП1 бр.07-91/12 од 24.07.2012 година
28.	ЕНСОЛ ДООЕЛ увоз - извоз Скопје	УП1 бр.07-69/11 од 17.09.2012 година	Одлука за влегување во сила на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонска електроцентрала	УП1 бр.07-69 од 10.10.2012 година
29.	ГЕО СОЛАР ДОО увоз-извоз Делчево	УП1 бр.07-68/12 од 18.09.2012 година	Одлука за влегување во сила на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонска електроцентрала Солар 2	УП1 бр.07-68/12 од 24.09.2012 година
30.	ЕЛИНГ ДОО увоз-извоз Скопје	УП1 бр. 07–222/12 од 18.09.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за трговија со електрична енергија	УП1 бр.07-222/12 од 26.10.2012 година
31*	КАЛОЈАНИ ДОО Скопје	УП1 бр. 07 – 223/12 од 20.09.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија за 8 фотонапонски електроцентрали Калојани 1 - 8,	УП1 бр.07-223/12 од 26.10.2012 година
32*	СОЛАРМАК ДОО Скопје	УП1 бр. 07 – 206/12 од 04.09.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за производство на електрична енергија од фотонапонски електроцентрали Карацинец 1 и Карацинец 2	УП1 бр.07-206/12 од 26.10.2012 година
33.	ТОРПЕДО СОЛАР ГТ увоз извоз ДОО Битола	УП1 бр. 07 – 219/12 од 14.09.2012 година	Одлука за влегување во сила на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонска електроцентрала Торпедо - Солар ГТ	УП1 бр.07-219/12 од 20.11.2012 година
34.	ПРОФЕЦТИО ЕНЕРГИЈА ДООЕЛ увоз-извоз Скопје	УП1 бр. 07–220/12 од 17.09.2012 год.	Одлука за издавање на л-ца за трговија со електрична енергија	УП1 бр.07-220/12 од 26.10.2012 година

Р. бр.	Носител на лиценца	Бр. и датум на поднесено барање	Одлука за лиценца	Бр. на одлука и датум на издавање на Одлука
35.	ЧЕЛСИ СОЛАР ДОО Скопје	УП1 бр.07-99/12 од 13.11.2012 година	Одлука за влегување во сила на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонски електроцентрали Челси 1 и Челси 2	УП1 бр.07-99/12 од 20.11.2012 година
36.	СОЛАРМАК ДОО Скопје	УП1 бр.07-206/12 од 13.11.2012 година	Одлука за влегување во сила на л-ца за производство на електрична енергија за фотонапонски електроцентрали Карацинец 1 и Карацинец 2	УП1 бр.07-206/12 од 20.11.2012 година
37.	ЕНЕРЏИ ДЕЛИВЕРИ СОЛУШНС ЕДС ДОО Скопје	УП1 бр. 07–236/12 од 01.11.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за трговија со електрична енергија	УП1 бр.07-236/12 од 30.11.2012 година
38.	МАЛИ ХИДРО ЕЛЕКТРАНИ ДОО Скопје	УП1 бр.07-64/12 од 11.12.2012 година	Одлука за влегување во сила на л-ца за производство на електрична енергија за МХЕ Брајчино 1	УП1 бр.07-64/12 од 25.12.2012 година

^{*)} Одлука за лиценца – донесена согласно член 39 став 1 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 16/11, 136/11)

Во периодот од 2004 година до 31.12.2012 година, Регулаторната комисија за енергетика од областа на електрична енергија има донесено вкупно 119 одлуки за лиценци, и тоа:

- 35 одлуки за издадени лиценци за вршење на енергетската дејност производство на електрична енергија за објекти со употребна дозвола;
- 27 одлуки за издадени лиценци за вршење на енергетската дејност производство на електрична енергија за објекти без употребна дозвола;
- 44 одлуки за издадени лиценци за вршење на енергетската дејност трговија со електрична енергија;
- 1 одлука за издадена лиценца за вршење на енергетската дејност пренос на електрична енергија;
- 1 одлука за издадена лиценца за вршење на енергетската дејност управување со електроенергетскиот систем;
- 2 одлуки за издадени лиценци за вршење на енергетската дејност дистрибуција на електрична енергија и управување со системот за дистрибуција на електрична енергија;
- 2 одлуки за издадени лиценци за вршење на енергетската дејност снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи;
- 1 одлука за издадена лиценца за вршење на енергетската дејност организирање и управување на пазар со електрична енергија;
- 2 одлуки за издадени лиценци за вршење на енергетската дејност комбинирано производство на електрична и топлинска енергија без употребна дозвола;

- 2 одлука за издадена лиценца за вршење на енергетската дејност комбинирано производство на електрична и топлинска енергија со употребна дозвола;
- 2 одлуки за продолжување на рокот за важење на времената лиценца за енергетската дејност комбинирано производство на електрична и топлинска енергија без употребна дозвола.

По барање на носители на лиценца беа донесени 4 одлуки за престанок на лиценца за вршење на енергетска дејност:

- 2 одлуки за престанок на лиценци за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија,
- 1 одлука за престанок на лиценца за вршење на енергетска дејност трговија со електрична енергија, и
- 1 одлука за престанок на лиценца за вршење на енергетска дејност транзит на електрична енергија.

II.5 ОДОБРУВАЊЕ НА ЦЕНИ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

II.5.1 Цени и тарифи за електрична енергија донесени со Одлуки од 30.12.2011 година, а со примена од 01.01.2012 година

Во ноември 2011 година претпријатијата АД ЕЛЕМ Скопје, АД МЕПСО Скопје, ЕВН Македонија АД Скопје, АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика и АД ТЕЦ Неготино - Неготино поднесоа барања за одобрување на регулирани максимални приходи, цени и тарифи за електрична енергија. На 30.12.2011 година Регулаторната комисија за енергетика донесе 7 одлуки по барањата на претпријатијата и ги објави во „Службен весник на Република Македонија“, бр. 185/11. Просечната цена за снабдување со електрична енергија на тарифните потрошувачи приклучени на дистрибутивната мрежа на ЕВН Македонија АД Скопје за 2012 година се зголеми за 7,82%. Немаше жалби од страна на претпријатијата во однос на одлуките на Регулаторната комисија за енергетика.

Одлуките кои се однесуваа на АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика, Регулаторната комисија за енергетика ги донесе на 29.02.2012 година, со примена од 01.03.2012 година („Службен весник на Република Македонија“, бр. 30/12).

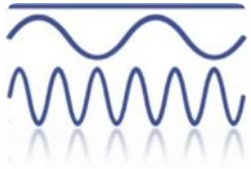
II.5.2 Цени за електрична енергија донесени со Одлуки од 25.07.2012 година, а со примена од 01.08.2012 година

Во јуни 2012 година, АД ЕЛЕМ Скопје и ЕВН Македонија АД Скопје поднесоа барања за корекција на одобриениот максимален приход за 2012 година. На 25.07.2012 година Регулаторната комисија за енергетика донесе 2 одлуки по барањата на претпријатијата и ги објави во „Службен весник на Република Македонија“, бр. 95/12. Просечната цена за снабдување со електрична енергија на тарифните потрошувачи приклучени на дистрибутивната мрежа на ЕВН Македонија АД Скопје се зголеми за 9,83%.

Немаше жалби од страна на претпријатијата во однос на одлуките на Регулаторната комисија за енергетика.

Табела II.34. Преглед на цените и тарифите за електрична енергија

Опис	цена од 01.08.2012 (ден/kWh)	цена од 01.01.2012 (ден/kWh)	цена од 01.03.2011 (ден/kWh)	Процентуална промена (%)		
	1	2	3	4=1/2	5=1/3	6=2/3
Цена за производство на АД ЕЛЕМ Скопје	2,3704	2,2087	2,1227	7,32	11,67	4,05
Тарифа за пренос на АД МЕПСО Скопје	0,2722	0,2722	0,2571	0,00	5,87	5,87
Тарифа за организирање и управување со пазарот на електрична енергија на АД МЕПСО Скопје	0,0187	0,0187	-	0,00	-	-
Тарифа за дистрибуција на ЕВН Македонија АД Скопје	1,7098	1,7098	1,4127	0,00	21,03	21,03
Просечна цена за снабдување на тарифни потрошувачи (ЕВН Македонија АД Скопје)	4,7310	4,3074	3,9948	9,83	18,43	7,83
Тарифа за дистрибуција на АД ЕЛЕМ Енергетика	0,1539	0,1539	0,1176	0,00	30,87	30,87
Просечна цена за снабдување на тарифни потрошувачи (АД ЕЛЕМ Енергетика)	3,5844	3,5844	2,9437	0,00	21,77	21,77

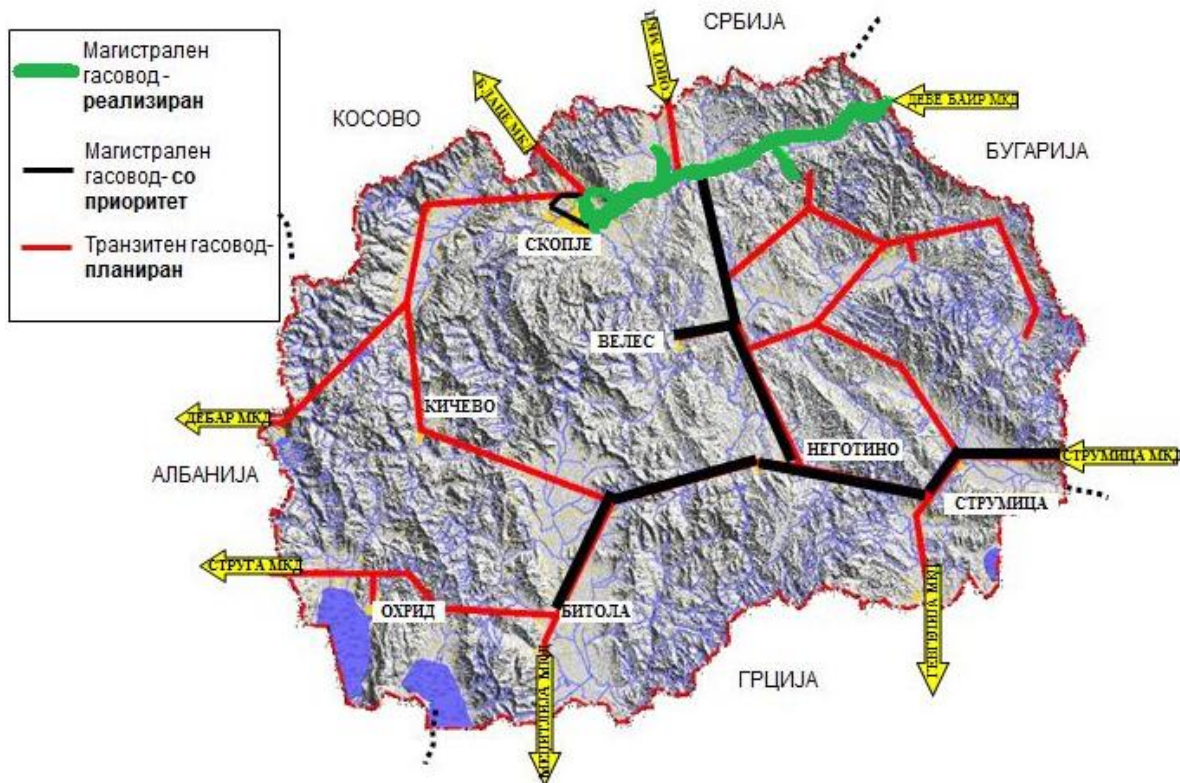
**РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

ПРИРОДЕН ГАС

III ПАЗАР НА ПРИРОДЕН ГАС

III.1 ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА СЕКТОРОТ НА ПРИРОДЕН ГАС ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Енергетската инфраструктура во секторот за природен гас во Република Македонија овозможува:

- увоз на природен гас;
- пренос на природен гас;
- дистрибуција на природен гас; и
- снабдување на природен гас.

Република Македонија нема сопствени наоѓалишта на природен гас и поврзана е само со еден главен гасовод. Целокупното количество на природен гас се увезува од Русија преку Меѓународниот коридор 8 кој поминува низ Украина, Молдавија, Романија и Бугарија. Магистралниот гасовод влегува во Македонија кај Деве Баир на границата со Бугарија и се протега преку Крива Паланка, Кратово и Куманово до Скопје во должина од 98,197 km, разводна гасоводна мрежа од магистралниот вод до градовите Крива Паланка, Кратово, Куманово, Технолошко индустриска развојна зона – Скопје (Бунарџик) и градот Скопје со должина од 32 km и градска гасоводна мрежа со должина од 50,63 km (во Крива Паланка, Кратово, Куманово и Скопје). Преносниот систем се состои и од ГМС (главна мерна станица) на влез во Република Македонија, од шест ГМРС (главни мерно регулациски станици) поставени на влез во градовите Крива Паланка, Кратово, Куманово, две во Скопје и тоа Скопје Север и Скопје Југ и една во Технолошко индустриска развојна зона Скопје, како и 41 МРС (мерно регулациски

станции) поставени кај потрошувачите на природен гас во вкупен број од 38 кои се непосредно приклучени на системот за пренос на природен гас.

Вкупниот капацитет на системот за пренос на природен гас изнесува 800 милиони m^3 /годишно, со работен притисок од 54 бари и дијаметар на магистралниот вод од 530 mm. Капацитетот може да се зголеми на 1.200 милиони m^3 /годишно со изградба на компресорска станица на првиот дел на магистралниот гасовод. Максималната пропусливост на магистралниот гасовод изнесува 180.000 m^3 /час.

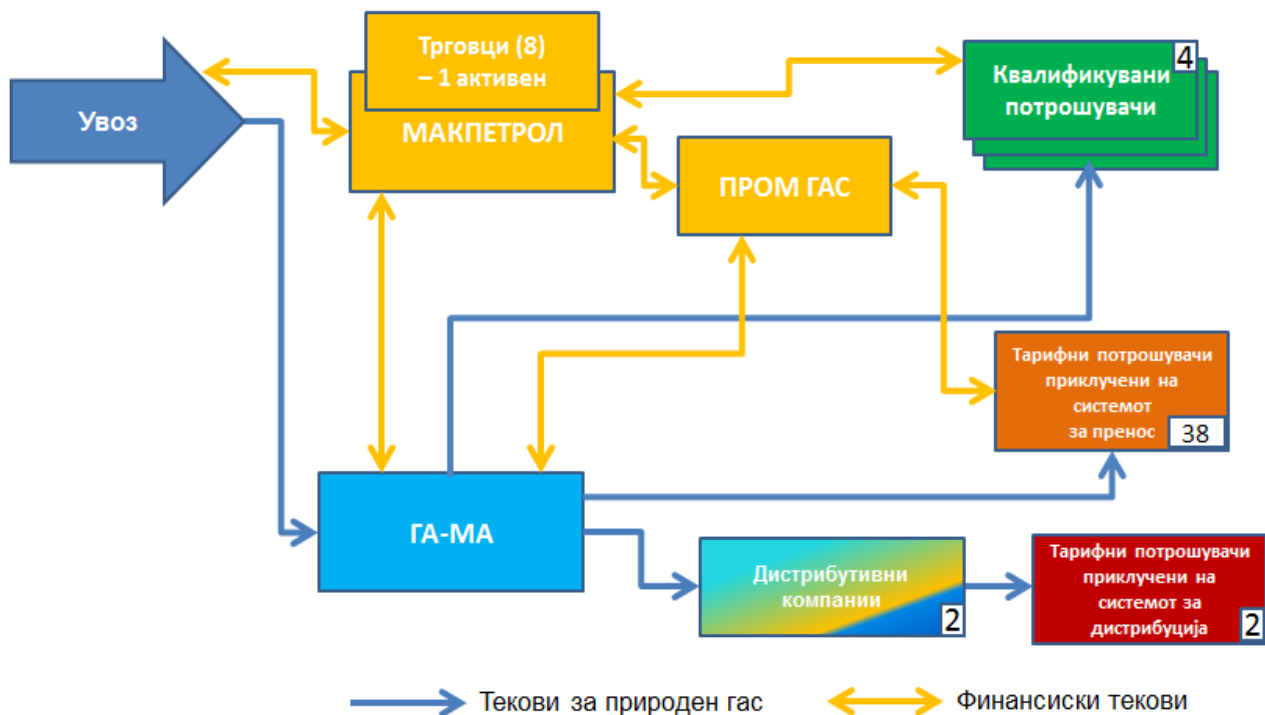
Во Република Македонија изградени се следните системи за дистрибуција на природен гас:

- Технолошко-индустриска развојна зона Скопје – ТИРЗ кај с. Бунарџик со должина на дистрибутивната мрежа од 3.269 m,
- градот Куманово со должина на дистрибутивната мрежа од 4.200 m,
- градот Струмица со должина на изградената дистрибутивна мрежа од 12.500 m.

Во овие системи за дистрибуција на природен гас во текот на 2012 година приклучени беа само индустриски и комерцијални потрошувачи. Се очекува во наредниот период да се приклучуваат и домаќинствата со што потрошувачката на природен гас би се зголемила.

III.2 СОСТОЈБА НА ПАЗАРОТ НА ПРИРОДЕН ГАС

Пазарот на природен гас е систем за купување и продавање на природен гас врз основа на понудата и побарувачката, со примена на услови и постапки пропишани врз основа на Законот за енергетика.

Пазар на природен гас

На регулираниот пазар на природен гас купопродажбата на природен гас се врши по цени и услови одобрени од Регулаторната комисија за енергетика. Договорите помеѓу учесниците на регулираниот дел од пазарот на природен гас се предмет на одобрување од страна на Регулаторната комисија за енергетика.

Согласно Законот за енергетика, енергетски дејности од областа на природен гас, се:

- трговија со природен гас,
- пренос на природен гас,
- управување со систем за пренос на природен гас,
- дистрибуција на природен гас,
- снабдување со природен гас и
- снабдување во краен случај со природен гас.

ГА-МА АД Скопје, носител на лиценца за вршење на енергетска дејност пренос и управување со системот за пренос на природен гас е должен да обезбеди сигурно и безбедно работење на системот за пренос на природен гас, а кое се обезбедува со планирање, изградба и одржување на гасоводот, на мерно-регулациските станици и другата опрема, а исто така и со грижливо управување и вршење надзор на преносната мрежа и контрола на сите зафати во заштитниот појас на гасоводот.

Дирекцијата за ТИРЗ и ЈП Куманово Гас – Куманово, како носители на лиценци за вршење на енергетските дејности дистрибуција на природен гас, управување со системот за дистрибуција на природен гас и снабдување со природен гас на тарифни потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција на природен гас се должни да обезбедат развој, одржување, како и сигурно и безбедно функционирање на соодветните системи за дистрибуција на природен гас со цел обезбедување на сигурна, квалитетна и безбедна испорака на природниот гас до корисниците.

ЈП Струмица Гас – Струмица, во 2012 година достави барања за издавање на лиценци за вршење на енергетски дејности дистрибуција со природен гас и снабдување со природен гас, за кои постапката продолжува во 2013 година.

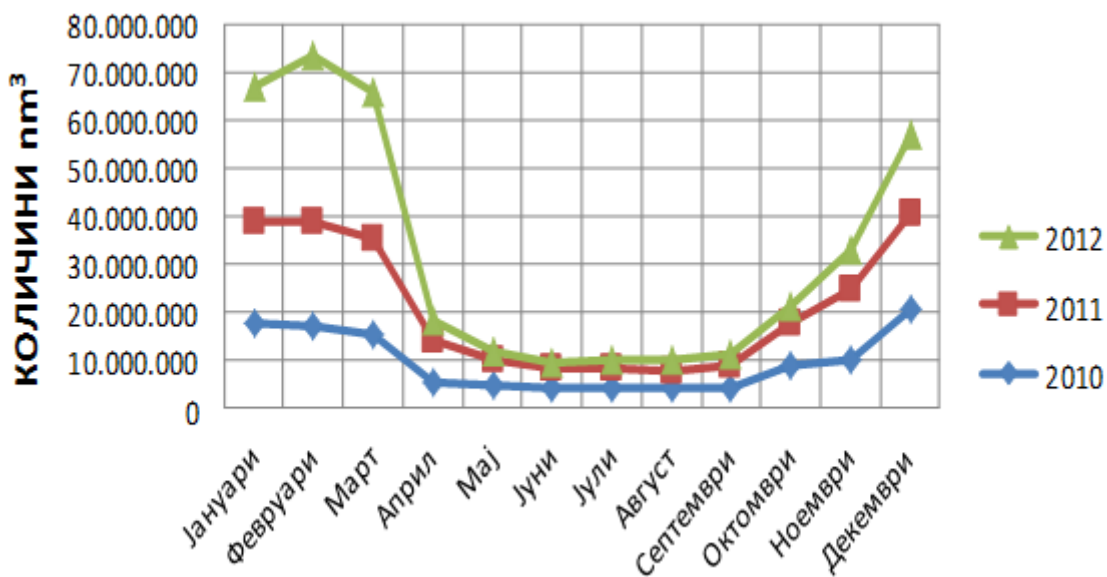
Во Република Македонија пазарот на природен гас се уште не е целосно либерализиран. Снабдувањето на тарифни потрошувачи приклучени на системот за пренос на природен гас во 2012 година се вршеше од страна на снабдувач со природен гас на тарифни потрошувачи приклучени на системот за пренос на природен гас (МАКПЕТРОЛ ПРОМ – ГАС ДООЕЛ Скопје).

Статус на квалификувани потрошувачи на природен гас во Република Македонија имаат ТОПЛИФИКАЦИЈА АД Скопје, ТЕ-ТО АД Скопје, КОГЕЛ СЕВЕР ДОО Скопје и МАКСТИЛ АД Скопје.

Од податоците доставени од страна на АД ГА-МА Скопје како носител на лиценците за пренос и управување со системот за пренос на природен гас, вкупните пренесени количини на природен гас во Република Македонија до квалификуваните потрошувачи и тарифните потрошувачи во текот на 2012 година изнесуваат 136.587.341 nm³.

Табела III.1. Увезени и пренесени количини на природен гас за 2012, 2011 и 2010 година

Месец	2012	2011	2010	2012/2011 (%)	2011/2010 (%)
Јануари	28.213.285	20.610.781	17.962.545	37	15
Февруари	34.508.984	22.046.046	17.036.598	57	29
Март	30.914.586	19.420.993	15.683.647	59	24
Април	4.148.475	8.868.216	5.507.864	-53	61
Мај	2.226.165	5.315.037	4.644.042	-58	14
Јуни	1.420.215	4.068.996	4.068.334	-65	0
Јули	1.823.427	4.039.515	4.161.780	-55	-3
Август	2.079.469	3.804.150	4.003.807	-45	-5
Септември	2.777.063	4.418.830	4.278.481	-37	3
Октомври	3.666.078	8.657.441	9.151.146	-58	-5
Ноември	8.416.915	14.252.006	10.372.994	-41	37
Декември	16.392.679	20.333.958	20.522.387	-19	-1
Вкупно	136.587.341	135.835.969	117.393.625	1	16

Месечна динамика на пренесени количини во Република Македонија

Табела III.2. Испорачани количини на природен гас по потрошувачи во 2012, 2011 и 2010 година

Р. бр.	Потрошувач на природен гас	2012 (nm ³)	2011 (nm ³)	2010 (nm ³)	12/11 (%)	11/10 (%)
1.	ТЕ-ТО АД Скопје	66.211.169	21.022.043	3.239.720	215	549
2.	Топлификација АД Скопје	28.913.217	46.580.732	43.782.263	-38	6
3.	ЕЛЕМ АД – Подружница Енергетика	9.536.138	9.165.441	16.252.931	4	- 44
4.	Митал Стил Скопје АД	6.912.348	7.832.326	9.151.102	-12	-14
5.	Макстил АД Скопје	4.834.907	26.853.036	22.980.289	-82	17
6.	Жито Лукс АД Скопје	2.390.561	2.340.614	2.278.813	2	3
7.	Дирекција за тех. инд. развојни зони Скопје	2.171.939	2.616.611	1.953.672	-17	34
8.	Пивара АД Скопје	2.142.708	2.604.556	2.825.338	-18	-8
9.	Скопје Север АД Скопје	2.033.292	2.759.383	2.698.756	-26	2
10.	КОГЕЛ Север Скопје	1.882.745	2.203.498	745	-15	-
11.	Титан Цементарница УСЈЕ АД Скопје	1.517.557	1.776.556	1.690.278	-15	5
12.	Мин.за одбрана на РМ (4420 Илинден)	1.295.571	1.359.386	1.237.899	-5	10
13.	11 Октомври ФЗЦ АД Куманово	1.168.132	1.589.402	1.386.138	-27	15
14.	Алкалоид АД Скопје	1.086.422	1.148.579	1.218.139	-5	-6
15.	РЖ Институт АД Скопје	871.642	933.328	840.207	-7	11
16.	Европа АД Скопје	764.506	1.007.698	990.797	-24	2
17.	Комуна Маџари Скопје	659.149	866.150	586.493	-24	48
18.	Фурна Диме Скопје	472.765	504.893	266.367	-6	90
19.	Здравје Радово – погон Куманово	351.012	320.129	320.357	10	0
20.	Макинвест Крива Паланка	196.749	142.344	0	38	-
21.	ЈСП Скопје	170.331	204.870	158.733	-17	29
22.	ГА-МА АД - сопствени потреби	154.242	0	0	-	-
23.	Факом Скопје	124.376	154.009	1.959.559	-19	-92
24.	Куманово Гас	117.321	62.911	12.549	86	401
25.	ЈСП Компресорска станица - Скопје	95.224	77.713	257.951	23	-70
26.	Виталија Скопје	76.356	27.016	9.627	183	181
27.	АСА БУС ДОО Скопје	71.768	0	0	-	-
28.	Мак Аутостар ДООЕЛ Скопје	68.449	69.849	57.779	-2	21
29.	ОХИС Производство Скопје	67.871	404.656	624.093	-83	-35
30.	Тргопромет циглана Куманово	62.001	943.376	0	-93	-
31.	Порше – Македонија Скопје	51.482	54.263	51.929	-5	4

Р. бр.	Потрошувач на природен гас	2012 (nm ³)	2011 (nm ³)	2010 (nm ³)	12/11 (%)	11/10 (%)
32.	Кока Пулп Молдинг ДОО Куманово	49.144	141.119	196.463	-65	-28
33.	CNG - Куманово	46.450	0	0	-	-
34.	ТАВ Македонија - Петровец	19.511	0	0	-	-
35.	Иднина змеј Кратово	103	23.419	40.309	-100	-42
36.	Индустија Ел Азтека Скопје	0	46.063	57.563	-100	-20
37.	Мел-Пек - Скопје	0	0	266.766	-	-100
38.	Тутунов комбинат АД Куманово	-	-	-	-	-
39.	Вкупно	136.587.341	135.835.969	117.393.625	16	1

Искористеноста на капацитетот на системот за пренос на природен гас во однос на капацитетот за пренос во износ од 800.000.000 nm³ и во 2012 останува мала и изнесува 17%.

III.2.1 Развојни и инвестициски планови

Министерството за транспорт и врски во 2010 година изготви Физибилити студија за гасификационен систем на Република Македонија со идеен проект. Во студијата покрај постоечката интерконекција со Бугарија кај Деве Баир, предвидени се шест дополнителни потенцијални интерконекции, како што се спојување со Бугарија кај Петрич (~450 милиони m³/годишно), спојување со Грција кај Гевгелија (~1.000 милиони m³/годишно), спојување со Грција кај Битола (~600 милиони m³/годишно), спојување со Албанија кај Струга (~900 милиони m³/годишно), спојување со Косово кај Скопје (~500 милиони m³/годишно) и спојување со Србија кај Клечовце (~800 милиони m³/годишно).

Делницата Клечовце-Штип-Неготино, со крак до ТЕЦ Неготино се планира да се гради со средства од „Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Руската Федерација за регулирање на обврската на поранешниот СССР по пресметките сврзани со стоконата размена меѓу поранешниот СССР и поранешната СФРЈ“. За таа цел беше потпишан Меморандум за разбирање и соработка помеѓу соодветните страни.

Во однос на интерконекцијата на Република Македонија со гасоводот од глобално значење „Јужен поток“, од страна на Владата на Руската Федерација доставена е Предлог Спогодба за соработка при изградба на гасоводен крак за испорака на гас во Република Македонија, која сеуште е во фаза на преговори со цел нејзино финализирање и потпишување.

Регулаторната комисија за енергетика со одлуките кои што се однесуваат на цените на природен гас, одобри инвестиции за АД ГА-МА Скопје и ДТИРЗ Скопје, прикажани во следните табели.

Табела III.3. Инвестиции како трошок на АД ГА-МА Скопје по години

Инвестиции	2012	2013	2014	2015	2016
денари	138.061.350	89.888.400	85.239.000	86.530.500	86.530.500

Табела III.4. Инвестиции како трошок на ДТИРЗ Скопје по години

Инвестиции	2012	2013
денари	17.783.621	6.012.000

III.3 ПРОПИСИ

III.3.1 Тарифен систем за изменување и дополнување на Тарифниот систем за продажба на природен гас на тарифни потрошувачи

Регулаторната комисија за енергетика на 18 јануари 2012 година донесе Тарифен систем за изменување и дополнување на Тарифниот систем за продажба на природен гас на тарифни потрошувачи („Службен весник на Република Македонија“, бр.9/12).

Со овој Тарифен систем утврдено е продажната цена на природниот гас да се пресметува месечно и истовремено воведен е уште еден трошок, трговски надоместок како дел од зависните трошоци.

III.3.2 Тарифен систем за дополнување на Тарифниот систем за продажба на природен гас на тарифни потрошувачи

Регулаторната комисија за енергетика на 27 јануари 2012 година донесе Тарифен систем за дополнување на Тарифниот систем за продажба на природен гас на тарифни потрошувачи („Службен весник на Република Македонија“, бр. 13/12).

Со овој Тарифен систем се додаде трошокот „курсни разлики“ како дел од зависните трошоци.

III.3.3 Правила за снабдување со природен гас

Регулаторната комисија за енергетика на 4 мај 2012 година донесе Правила за снабдување со природен гас, кој што е објавен во „Службен весник на Република Македонија“, бр. 56/12.

Со овие Правила за снабдување со природен гас се уредуваат општите услови и начинот на снабдување со природен гас како и меѓусебните права, обврски и одговорности на снабдувачот со природен гас (во понатамошниот текст: снабдувач), потрошувачите на природен гас и операторот на преносниот систем, операторите на преносните мрежи и операторите на дистрибутивните системи за природен гас.

III.3.4 Тарифен систем за изменување на Тарифниот систем за продажба на природен гас на тарифни потрошувачи

Регулаторната комисија за енергетика на 18 јули 2012 година донесе Тарифен систем за изменување на Тарифниот систем за продажба на природен гас на тарифни потрошувачи („Службен весник на Република Македонија“, бр. 90/12).

Со овој Тарифен систем се изврши измена во делот на трговскиот надоместок како дел од зависните трошоци кој беше лимитиран на 0,4 ден/nm³ намален за цената на услугата снабдување со природен гас на тарифни потрошувачи. Со тоа се воведе одделна цена само за услугата снабдување со природен гас на тарифни потрошувачи и одделен надоместок за трговецот со природен гас.

III.3.5 Правила за снабдување во краен случај со природен гас

Регулаторната комисија за енергетика на 3 септември 2012 година донесе Правила за снабдување во краен случај со природен гас, објавени во „Службен весник на Република Македонија“, бр. 111/12.

Со овие Правила за снабдување во краен случај со природен гас се уредуваат општите услови и начинот на снабдување со природен гас на потрошувачи на природен гас снабдувани од снабдувачот во краен случај со природен гас, како и меѓусебните права, обврски и одговорности на снабдувачот во краен случај, потрошувачите и операторот на преносниот односно дистрибутивниот систем.

III.3.6 Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за пренос, дистрибуција и снабдување со природен гас

Регулаторната комисија за енергетика на 26 декември 2012 година донесе Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за пренос, дистрибуција и снабдување со природен гас („Службен весник на Република Македонија“ бр. 166/12).

Со овој Правилник се утврдува регулираниот период за регулирана дејност снабдување со природен гас на тарифни потрошувачи непосредно приклучени на системот за пренос.

III.3.7 Подзаконски акти изработени во 2012 година кои се во постапка на донесување

Во 2012 година Регулаторната комисија за енергетика ги изработи следните подзаконски акти кои што се доведоа во завршна фаза пред усвојување:

- Тарифен систем за пренос на природен гас
- Тарифен систем за дистрибуција на природен гас

- Правилник за цени на природен гас за снабдувач во краен случај
- Тарифен систем за продажба на природен гас за снабдувач во краен случај.

Со Тарифниот систем за пренос на природен гас се уредува начинот на пресметка на надоместоците што потрошувачите треба да ги платат за користење на системот за пренос на природен гас и мрежите за пренос на природен гас, начинот и условите за пресметка и утврдување на тарифите за пренос на природен гас и тарифите за управување со системот за пренос на природен гас и се утврдуваат категориите на потрошувачи на природен гас поврзани на системот за пренос на природен гас.

Со Тарифниот систем за дистрибуција на природен гас се уредува начинот на пресметка на надоместоците што потрошувачите треба да ги платат за користење на системот за дистрибуција на природен гас, начинот и условите за пресметка и утврдување на тарифата за дистрибуција на природен гас и се утврдуваат категориите на потрошувачи на природен гас поврзани на системот за дистрибуција на природен гас.

Со Правилникот за цени на природен гас за снабдувач во краен случај се уредува начинот и условите за пресметување, одобрување и контрола на крајните цени на природниот гас за потрошувачите што се снабдуваат преку снабдувачот во краен случај за природен гас. Одредбите од овој Правилник се однесуваат на правните лица кои што врз основа на лиценци издадени од Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија ја вршат дејноста снабдување во краен случај со природен гас и потрошувачите на природен гас што се снабдуваат со природен гас преку снабдувач во краен случај.

Со Тарифниот систем за продажба на природен гас за снабдувач во краен случај се определуваат начинот и условите за пресметка на тарифата за снабдување во краен случај со природен гас и наплата на надоместоците за користење на преносниот и дистрибутивниот систем за природен гас, за потрошената количина на природен гас, како и пресметка и наплата на надоместокот за снабдувачот во краен случај. Одредбите од овој Тарифен систем се однесуваат на правните лица кои што врз основа на лиценци издадени од Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија ја вршат дејноста снабдување во краен случај со природен гас и потрошувачите на природен гас што се снабдуваат со природен гас преку снабдувач во краен случај.

III.4 ЛИЦЕНЦИ

Согласно утврдената постапка за издавање, менување, продолжување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности, Регулаторната комисија за енергетика во 2012 година донесе една одлука за издавање на лиценца за вршење на енергетската дејност трговија со природен гас на „ТЕ-ТО ГАС ТРЕЈД“ ДООЕЛ-Скопје.

Во текот на 2012 година Јавното претпријатие за енергетски дејности СТРУМИЦА ГАС Струмица до Регулаторната комисија за енергетика достави барања за издавање на лиценци за вршење на енергетски дејности дистрибуција со природен гас и снабдување со природен гас, за кои постапката продолжува во 2013 година.

Табела III.5. Одлуки и барања за лиценци од областа на природен гас во 2012 година

Р. бр.	Носител на лиценца	Бр. и датум на поднесено барање	Одлука за лиценца	Бр. на одлука и датум на издавање на Одлука
1.	„ТЕ-ТО ГАС ТРЕЈД“ ДООЕЛ-Скопје	УП1 бр.11-133/12 од 13.06.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за трговија со природен гас	УП1 бр.11-133/12 од 31.07.2012 година
2.	ЈП „СТРУМИЦА ГАС“	УП1 бр.11-209/12 од 11.09.2012 година	/	/
3.	ЈП „СТРУМИЦА ГАС“	УП1 бр.11-208/12 од 11.09.2012 година	/	/

Во периодот од 2004 година до 31.12.2012 година, Регулаторната комисија за енергетика од областа на природниот гас има донесено вкупно 16 одлуки за лиценци, и тоа:

- 1 одлука за издадена лиценца за вршење на енергетската дејност пренос на природен гас, имател на лиценцата е субјектот ГА-МА АД Скопје,
- 1 одлука за издадена лиценца за вршење на енергетската дејност управување со системот за пренос на природен гас, имател на лиценцата е субјектот ГА-МА АД Скопје,
- 2 одлуки за издадени лиценци за вршење на енергетската дејност дистрибуција на природен гас, иматели на лиценците се субјектите: Дирекција за технолошко индустриската развојна зона (ДТИРЗ), Јавно претпријатије за изградба на инфраструктурни објекти КУМАНОВО-ГАС Куманово,
- 1 одлука за издадена лиценца за вршење на енергетската дејност управување со системот за дистрибуција на природен гас, имател на лиценцата е субјектот Дирекција за технолошко индустриската развојна зона (ДТИРЗ),
- 2 одлуки за издадени лиценци за вршење на енергетската дејност снабдување со природен гас на потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција на природен гас, иматели на лиценците се субјектите: Дирекција за технолошко индустриската развојна

- зона (ДТИРЗ), Јавно претпријатије за изградба на инфраструктурни објекти КУМАНОВО-ГАС,
- 8 одлуки за издадени лиценци за вршење на енергетската дејност трговија со природен гас, иматели на лиценците се субјектите: Макпетрол АД Скопје, Гас Траде, Макгас Консулт, Роу и Рифајнд, Алфа газ, ЕМКО (Енергетска македонска компанија), Мастер Украин и ТЕ-ТО ГАС ТРЕЈД ДООЕЛ,
 - 1 одлука за издадена лиценца за вршење на енергетската дејност снабдување со природен гас на тарифни потрошувачи приклучени на системот за пренос на природен гас, имател на лиценцата е субјектот МАКПЕТРОЛ ПРОМ – ГАС ДООЕЛ Скопје.

III.5 ОДОБРУВАЊЕ НА ЦЕНИ НА ПРИРОДЕН ГАС

III.5.1 Тарифи за природен гас донесени со Одлуки од 31.12.2012 година, а со примена од 01.01.2013 година

Во ноември 2012 година претпријатијата МАКПЕТРОЛ ПРОМ-ГАС ДООЕЛ Скопје и АД ГА-МА Скопје поднесоа барања за одобрување на регулирани максимални приходи, цени и тарифи за вршење на дејностите снабдување со природен гас, односно пренос и управување со системот за пренос на природен гас. На 31.12.2012 година Регулаторната комисија за енергетика донесе 2 одлуки по барањата на претпријатијата, со примена од 01.01.2013 година („Службен весник на Република Македонија“, бр. 173/12).

Просечната цена за снабдување со природен гас на тарифните потрошувачи приклучени на преносната мрежа за 2013 година се зголеми за 112,5%, а цената за услугата пренос и управување со системот за пренос на природен гас се зголеми за 6,05%, во однос на 2012 година.

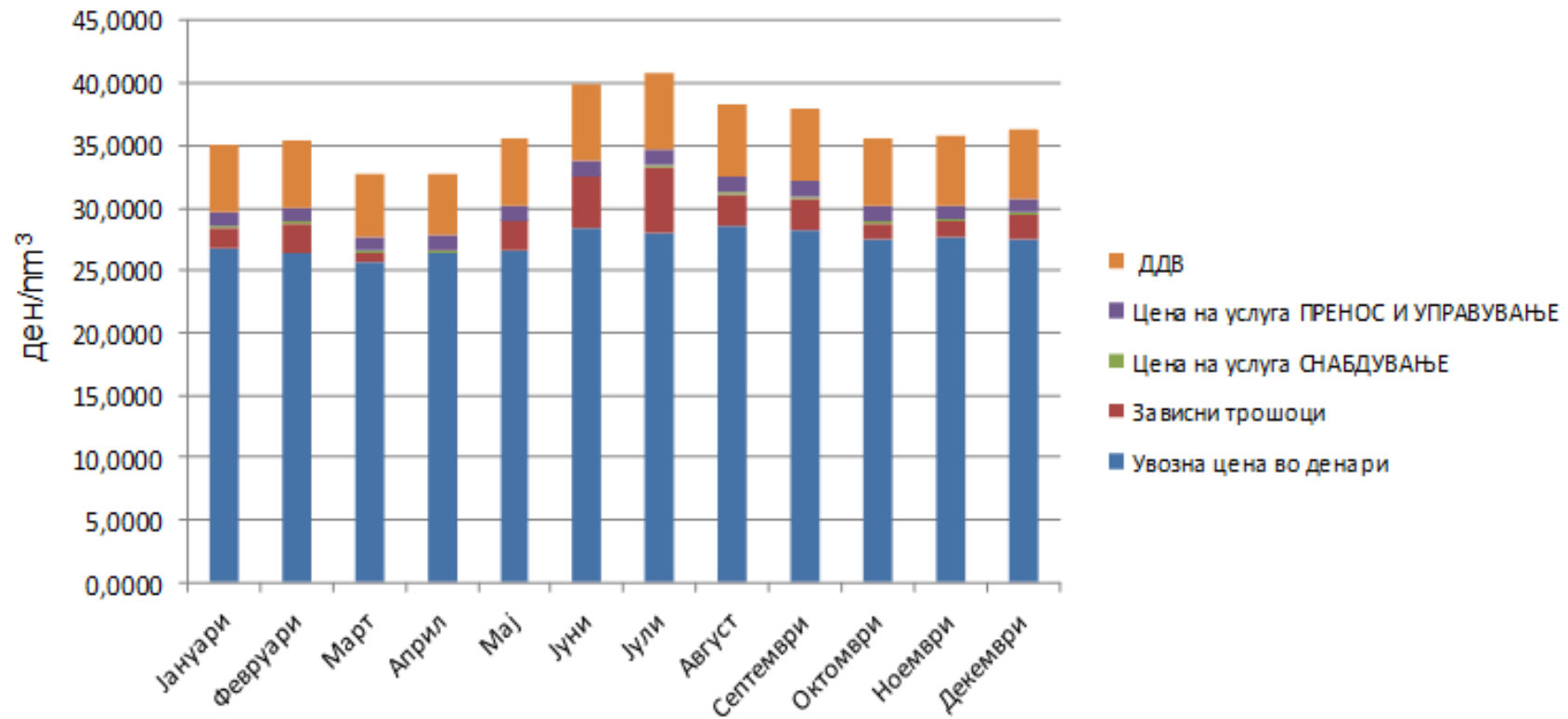
Табела III.6. Тарифи за природен гас кои се применуваат во 2012 година

Опис	2011 година	2012 година				IV 2012/ IV 2011
	IV квартал	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	%
Тарифа за услугата пренос и управување со системот за пренос на природен гас на АД ГА- МА (ден/нм ³)	1,0935	1,1753	1,1753	1,1753	1,1753	7,48
Цена за вршење енергетска дејност снабдување со природен гас на тарифни потрошувачи приклучени на системот за пренос на МАКПЕТРОЛ ПРОМ-ГАС ДООЕЛ Скопје(ден/нм ³)	0,1392	0,1392	0,1392	0,1392	0,1392	0,00
Тарифа за услугата дистрибуција на природен гас во ТИРЗ (ден/нм ³)	3,4423	3,1338	3,1338	3,1338	3,1338	-8,96

Промената на продажната цена на природниот гас е условена со промената на набавната цена на природниот гас на годишно ниво согласно договорот помеѓу испорачателот на природниот гас “Гасекспорт” - Москва и трговецот со природен гас “Макпетрол” АД – Скопје. Согласно годишниот договор меѓу овие претпријатија, купопродажната, односно набавната цена на природниот гас изразена во долари за илјада метри кубни природен гас се утврдува квартално според формула во која се земаат во предвид просечните цени на дизелот со 0,1% сулфур и на мазутот со 1% сулфур, на светскиот пазар од претходен деветомесечен период, како и курсот на US \$ во однос на денарот. Согласно ова, по истекот на секој месец на барање на МАКПЕТРОЛ ПРОМ – ГАС ДООЕЛ Скопје, Регулаторната комисија за енергика со одлука ја утврдува продажната цена за природниот гас за наредниот месец.

Табела III.7. Структура на одобрени месечни продажни цени на природен гас во 2012 година за тарифните потрошувачи непосредно приклучени на системот за пренос на природен гас

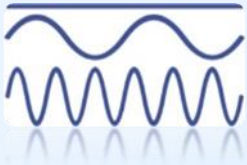
Елементи	Единица мерка	2011 година	2012 година												12-2012/ 12-2011
		IV квартал	Јануари	Февруари	Март	Април	Мај	Јуни	Јули	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември	%
Планирани количини на природен гас	nm ³ (*1000)	19.149	5.925	5.087	4.213	2.389	1.759	1.982	1.746	1.785	1.835	3.607	4.311	4.778	
Увозна девизна цена	US\$/1000 nm ³	568,4	561,46	561,46	561,46	573,52	573,52	573,52	574,53	574,53	574,53	579,22	579,22	579,22	1,90
Курс	US \$/ден	45,5	47,52	46,90	45,65	46,03	46,40	49,47	48,90	49,80	49,21	47,58	47,64	47,52	4,44
Увозна цена во денари	ден/nm ³	25,8906	26,6806	26,3325	25,6306	26,3991	26,6113	28,3720	28,0945	28,6116	28,2726	27,5593	27,5940	27,5245	6,31
Вкупна набавна цена со вклучени зависни трошоци	ден/nm ³	26,7574	28,3871	28,7242	26,4135	26,4753	28,8467	32,4772	33,3271	31,1695	30,7679	28,7977	28,9468	29,4145	9,93
Цена на услуга СНАБДУВАЊЕ И ТРГОВИЈА	ден/nm ³	0,1392	0,1392	0,1392	0,1392	0,1392	0,1392	0,1392	0,1392	0,1392	0,1392	0,1392	0,1392	0,1392	0,00
Цена на услуга ПРЕНОС И УПРАВУВАЊЕ	ден/nm ³	1,0935	1,1753	1,1753	1,1753	1,1753	1,1753	1,1753	1,1753	1,1753	1,1753	1,1753	1,1753	1,1753	7,48
Цена без ДДВ	ден/nm ³	27,9901	29,7016	30,0387	27,7280	27,7898	30,1612	33,7917	34,6416	32,4840	32,0824	30,1122	30,2613	30,7290	9,79
ДДВ	ден/nm ³	5,0382	5,3463	5,407	4,9910	5,0022	5,4290	6,0825	6,2355	5,8471	5,7748	5,4202	5,4470	5,5312	9,79
ПРОДАЖНА ЦЕНА	ден/nm ³	33,0283	35,0479	35,4457	32,7190	32,7919	35,5903	39,8742	40,8771	38,3311	37,8572	35,5324	35,7083	36,2602	9,79

Графички приказ на структурата на одобрени месечни продажни цени на природен гас во 2012 година за тарифните потрошувачи непосредно приклучени на системот за пренос на природен гас

Табела III.8. Структура на одобрени месечни продажни цени на природен гас во 2012 година за тарифните потрошувачи непосредно приклучени на системот за дистрибуција на природен гас на ТИРЗ

Елементи	Единица мерка	2011 година	2012 година												12- 2012/ 12 - 2011	
		IV квартал	Јануари	Февруари	Март	Април	Мај	Јуни	Јули	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември	%	
1	Дистрибуирани количини на природен гас	nm ³	687.582	233.651	275.084	206.638	137.918	140.127	116.096	124.830	125.291	145.805	171.496	216.008	278.995	
2	Продажна цена на природен гас без ДДВ, на влез во системот за дистрибуција на природен гас	ден/nm ³	27,9901	29,7016	30,0387	27,7280	27,7898	30,1612	33,7917	34,6416	32,4840	32,0824	30,1122	30,2613	30,7290	9,79
3	Тарифа на услуга дистрибуција, управување со системот за дистрибуција и снабдување на тарифни потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција	ден/nm ³	3,4423	3,1338	3,1338	3,1338	3,1338	3,1338	3,1338	3,1338	3,1338	3,1338	3,1338	3,1338	3,1338	-8,96
4	Продажна цена без ДДВ	ден/nm ³	31,4324	32,8354	33,1725	30,8618	30,9236	33,2950	36,9255	37,7754	35,6178	35,2162	33,2460	33,3951	33,8628	7,73

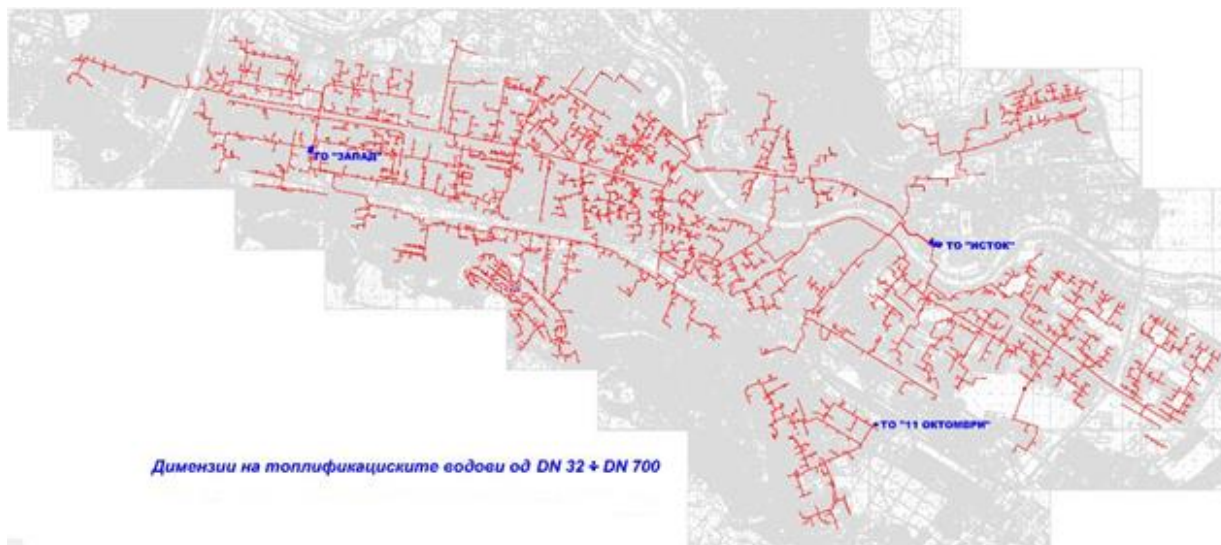
РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА

IV. ПАЗАР НА ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА

IV.1 ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА СЕКТОРОТ НА ТОПЛИНСКАТА ЕНЕРГИЈА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Систем за дистрибуција на топлинска енергија со диспозиција на производните постројки на Топлификација АД Скопје

Вкупниот топлински конзум приклучен на топлификационите системи во град Скопје на праг на објект изнесува околу 630 MW.

Најголем топлификационен систем е оној со кој оперира Топлификација АД во кој е приклучен конзум од околу 550 MW. На останатите топлификациони системи приклучени се околу 80 MW (Скопје Север АД Скопје и АД ЕЛЕМ-Подружница Енергетика). Со таквото ниво на приклученост може да се смета дека околу 10% од вкупниот број на жители во Република Македонија се корисници на топлификациони системи. Топлификациониот систем на град Скопје датира од 1965 година. Во текот на изминатиот период, топлификациониот систем е проширен и ги задоволува потребите од затоплување на повеќе од 40% од градот.

Капацитетите за производство на топлинска енергија на Топлификација АД Скопје се:

- Топлана Исток, лоцирана во источна индустриска зона на градот
- Топлана Запад, лоцирана во населба Тафталиџе
- Топлана 11-ти Октомври, лоцирана во населба Кисела Вода

Вкупниот топлински капацитет на топланите на Топлификација АД Скопје (активен и конзервиран) изнесува 523,85 MW и истиот го сочинуваат 21 котловска постројка.

Производството на топлина во топланите се реализира во котли кои можат да користат природен гас и мазут.

Вкупната активна производна моќност на топланите на Топлификација АД Скопје е 478 MW. Со оваа производна моќност, Топлификација АД Скопје ги задоволува потребите за топлинска енергија на потрошувачите, со просечна ангажирана моќност од 505 MW во текот на 2012 година, зголемувајќи го грејниот период во зависност од надворешните температури на воздухот во текот на денот.

Освен наведените производни капацитети за топлинска енергија, на дистрибутивната мрежа на Дистрибуција на топлинска енергија ДООЕЛ – Скопје е приклучен и комбинираниот производител на топлинска и електрична енергија ТЕ-ТО АД Скопје со произведен топлински капацитет од 160 MW, како нерегулиран производител на топлинска енергија.

Дистрибутивната мрежа која ја користи „Дистрибуција на топлинска енергија“ ДООЕЛ – Скопје е во сопственост на Република Македонија, а правото на користење го остварува врз основа на Договор за закуп.

Дистрибутивната мрежа во Скопје Север АД - Скопје е изградена од страна на Топлификација АД Скопје како инвеститор.

АД ЕЛЕМ Скопје е сопственик на дистрибутивната мрежа, со која управува и ја користи АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика.

Во текот на 2012 година изграден е гасовод со кој Топлана Запад се поврза на градската гасоводна мрежа и со тоа се создадени услови за користење на природен гас како гориво за производство на топлинска енергија.

Табела IV.1. Основни податоци за производство и дистрибуција на топлинска енергија во 2012, 2011 и 2010 година за Топлификација АД Скопје

Р. бр.	Опис	2012	2011	2010	12/11 (%)	11/10 (%)
Топлификација АД - Скопје						
1.	Инсталирана производна моќност (MW)	478	478	478	0	0
2.	Ангажирана моќност кај потрошувачите (MW)	505	505	526	0	-4
3.	Вкупен број на потрошувачи	≈ 44.500	≈ 46.500	≈ 52.000	-4	-10
3.1.	Број на домаќинства	≈ 43.000	≈ 45.000	≈ 50.000	-4	-10
4.	Гориво	природен гас и мазут	природен гас и мазут	природен гас и мазут	-	-
5.	Должина на дистрибутивната мрежа (km)	210	202	177	4	14
6.	Технички загуби во дистрибутивната мрежа (%)	12	12	12	0	0

Табела IV.2. Основни податоци за производство и дистрибуција на топлинска енергија во 2012, 2011 и 2010 година за АД Скопје Север

Р. бр.	Опис	2012	2011	2010	12/11 (%)	11/10 (%)
АД Скопје Север						
1.	Инсталирана производна моќност (MW)	46	46	46	0	0
2.	Ангажирана моќност кај потрошувачите (MW)	12,3	23,5	23,5	-48	0
3.	Број на домаќинства	700	≈ 2.400	≈ 2.400	-71	0
4.	Гориво	природен гас и мазут	природен гас и мазут	природен гас и мазут	-	-
5.	Должина на дистрибутивната мрежа (km)	10,4	10,4	10,4	0	0
6.	Технички загуби во дистрибутивната мрежа (%)	7	7	7	0	0

Табела IV.3. Основни податоци за производство и дистрибуција на топлинска енергија во 2012, 2011 и 2010 година за АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика

Р. бр.	Опис	2012	2011	2010	12/11 (%)	11/10 (%)
АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика						
1.	Инсталирана производна моќност (MW)	96	96	96	0	0
2.	Ангажирана моќност кај потрошувачите (MW)	33	33	35	0	-6
3.	Број на домаќинства	≈ 2.100	≈ 2.100	≈ 2.000	0	5
4.	Гориво	природен гас и мазут	природен гас и мазут	природен гас и мазут	-	-
5.	Должина на дистрибутивната мрежа (km)	18	10	7	80	43
6.	Технички загуби во дистрибутивната мрежа (%)	7	7	7	0	0

IV.2 СОСТОЈБА НА ПАЗАРОТ НА ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА

Согласно Законот за енергетика, вршителите на регулираните енергетски дејности производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија се должни да обезбедат јавна услуга, а регулирањето на овие дејности е во надлежност на Регулаторната комисија за енергетика.

Во 2012 година вршителите на регулираните енергетски дејности, лоцирани на територијата на Град Скопје се:

- Топлификација АД Скопје (производство на топлинска енергија),
- Дистрибуција на топлинска енергија ДООЕЛ – Скопје (дистрибуција на топлинска енергија),
- Снабдување ЗАПАД ДООЕЛ Скопје (снабдување со топлинска енергија),
- Снабдување ИСТОК ДООЕЛ Скопје (снабдување со топлинска енергија),
- Снабдување ЦЕНТАР ДООЕЛ Скопје (снабдување со топлинска енергија),
- Скопје Север АД Скопје (производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија),
- АД ЕЛЕМ Подружница Енергетика (производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија).

Од податоците доставени од страна на Топлификација АД Скопје, Скопје Север АД Скопје и АД ЕЛЕМ Подружница Енергетика вкупно произведени и испорачани количини на топлинска енергија за 2010, 2011 и 2012 година година изнесуваат како што е прикажано во табелата IV.4.

Надоместокот за греење се плаќа врз основа на измерената испорачана топлинска енергија на влез на објектот. Регулацијата и отчитувањето на испорачаната топлинска енергија во секој објект се врши од централен диспечерски систем.

Во Правилникот за утврдување на квалитетот на испорачаната топлинска енергија е утврдена постапката за проверка на квалитетот на испорачаната топлинска енергија, односно задоволување на условите за квалитет определени во Правилникот за условите за снабдување со топлинска енергија.

Табела IV.4. Количини на топлинска енергија во 2012, 2011 и 2010 година

Р. бр.	Опис	2012	2011	2010	12/11 (%)	11/10 (%)
Топлификација АД- Скопје						
1.	Производство на топлина - Топлификација АД- Скопје					
1.1	Потрошена количина на природен гас (nm ³)	28.913.217	46.580.732	43.782.263	-38	6
1.2	Потрошена количина на мазут (kg)	16.518.370	18.068.650	16.710.000	-9	8
1.3	Произведена количина на топлинска енергија (kWh)	423.276.232	595.562.263	557.005.438	-29	7
2.	Дистрибуција на топлина ДООЕЛ Скопје					
2.1	Превземени количини на топлинска енергија од регулиран производител Топлификација АД Скопје (kWh)	423.276.232	595.562.263	557.005.438	-29	7
2.2	Превземени количини на топлинска енергија од нерегулиран производител ТЕ-ТО АД Скопје (kWh)	135.877.174	10.933.000	0	1.143	-
2.3	Вкупно превземени количини на произведена топлинска енергија (kWh)	559.153.406	606.495.263	557.005.438	-8	9
2.4	Испорачана количина на топлинска енергија (kWh)	493.098.895	528.769.000	490.138.368	-7	8
АД Скопје Север						
1.	Потрошена количина на природен гас (nm ³)	2.033.292	2.759.383	2.709.088	-26	2
2.	Потрошена количина на мазут (kg)	0	0	0	-	-
3.	Произведена количина на топлинска енергија (kWh)	18.081.000	24.516.000	24.012.000	-26	2
4.	Испорачана количина на топлинска енергија (kWh)	16.365.000	22.800.000	22.331.000	-28	2
АД ЕЛЕМ Подружница Енергетика						
1.	Потрошена количина на природен гас (nm ³)	5.040.785	4.838.833	4.605.517	4	5
2.	Потрошена количина на мазут (kg)	0	0	0	-	-
3.	Произведена количина на топлинска енергија (kWh)	44.679.000	42.889.000	40.821.000	4	5
3.4	Испорачана количина на топлинска енергија (kWh)	41.551.470	39.886.770	37.963.530	4	5

По доставеното барање за престанување на лиценцата за вршење на енергетската дејност производство на топлинска енергија од страна на Топлификација АД Скопје на 18.08.2011 година, Регулаторната комисија за енергетика постапувајќи согласно член 164 на Законот за енергетика на 26.11.2012 година отвори јавен повик за избор на вршители на енергетските

дејности производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за дел од град Скопје.

Регулаторната комисија за енергетика соодветно на постапката од јавниот повик, за вршители на енергетските дејности производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија ги избра следните:

- Производство на топлина БАЛКАН ЕНЕРѢИ ДООЕЛ Скопје, за вршење на енергетската дејност производство на топлинска енергија,
- Дистрибуција на топлина БАЛКАН ЕНЕРѢИ ДООЕЛ Скопје, за вршење на енергетската дејност дистрибуција на топлинска енергија и
- Снабдување со топлина БАЛКАН ЕНЕРѢИ ДООЕЛ Скопје, за вршење на енергетската дејност снабдување со топлинска енергија.

Новолиценцираните претпријатија дејностите производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија ќе ги вршат со средства кои со договор се превземени под закуп од претходните вршители. Исто така, со договор, се превземени и вработените од претходните носители на лиценци.

Новолиценцираните претпријатија ќе отпочнат да ги обавуваат енергетските дејности од 01.01.2013 година.

Воедно Регулаторната комисија за енергетика донесе одлуки за одземање на лиценците на:

- Топлификација АД Скопје за вршење на дејноста производство на топлинска енергија,
- Дистрибуција на топлина ДООЕЛ Скопје за вршење на дејноста дистрибуција на топлинска енергија,
- Снабдување ИСТОК ДООЕЛ Скопје за вршење на дејноста снабдување со топлинска енергија,
- Снабдување ЗАПАД ДООЕЛ Скопје за вршење на дејноста снабдување со топлинска енергија и
- Снабдување ЦЕНТАР ДООЕЛ Скопје за вршење на дејноста снабдување со топлинска енергија.

IV.2.1 Развојни и инвестициски планови

Развојните планови се насочени кон сигурност при работата на елементите во системот, мониторинг и далечинска контрола на параметрите.

Системот за мониторинг и далечинска контрола на топлинските станици постојано се развива со цел да се опфатат сите топлински станици во колективните станбени објекти и деловни објекти. Системот овозможува брза контрола на параметрите, промена на режимите и далечинско читање на мерачите.

Регулаторната комисија за енергетика со одлуките во 2011 година кои што се однесуваат на цените за топлинска енергија, одобри инвестиции за 2012 година за:

- Топлификација АД Скопје во вредност од 92.471.400 денари, и
- АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика во вредност од 159.000.000 денари.

1. Производство на топлина БАЛКАН ЕНЕРЏИ ДООЕЛ Скопје

Во наредните пет години Производство на топлина БАЛКАН ЕНЕРЏИ ДООЕЛ Скопје, планира инвестирање во основните средства за производство на топлинска енергија со цел обезбедување на сигурно и безбедно производство, зголемување на ефикасноста на производството и заштита и унапредување на животната средина.

Планирано е секоја година да се инвестираат средства во висина на одобрената амортизација, односно околу 800.000 евра.

Планирани се следните значајни инвестиции за периодот 2013-2017 година:

- гасификацијата во ТО Запад, со кое оваа топлана ќе биде адаптирана за користење на природен гас,
- набавка и монтажа на мерила на топлинска енергија на праг на топлана,
- набавка и монтажа на систем за континуиран мониторинг на емисијата на штетни материји во воздухот при работа на природен гас,
- набавка и замена на економајзери,
- набавка и монтажа на утилизатори,
- набавка и монтажа на систем за континуиран мониторинг за производство на топлинска енергија,
- набавка и монтажа на СКАДА систем за континуирано следење и управување со опремата во топланите.

Оперативната сигурност на системот за производство на топлинска енергија се обезбедува преку континуирано одржување и унапредување на технолошката подготвеност на постројките за сигурно и безбедно производство, преку систем за обезбедување и заштита на објектите и постројките за производство на топлинска енергија, како и мерки и активности за заштита на вработените.

Одржување и унапредување на технолошката подготвеност на постројките за сигурно и безбедно производство на топлинска енергија се овозможува преку систем од мерки и активности кои се вршат континуирано од сите вработени во регулираната дејност. За таа цел се вршат континуирани проверки/контроли на постројките кои се вршат во текот на целиот период на работа-грејна сезона, отстранување на дефектите на постројките, квалитетно извршување на ремонтните активности на постројките.

Системот за обезбедување и заштита на објектите и постројките за производство на топлинска енергија подразбира:

- заштита на објектите и опремата за производство од надворешни влијанија,
- заштита на објектите и опремата за производство од хаварији.

2. Дистрибуција на топлина БАЛКАН ЕНЕРЏИ ДООЕЛ Скопје

Дистрибутивниот систем се состои од дистрибутивна мрежа и топлински станици.

Дистрибутивната мрежа се состои од канално поставени цевководи (398 km), разделни шахти (3000) и соодветна регулациона и затварачка арматура (опрема).

Топлинските станици (3000) се дел од дистрибутивниот систем кој се надоврзува на дистрибутивната мрежа и служи за регулација на влезните параметри на топлоносителот (температура и притисок) во грејната инсталација на потрошувачот и мерење на испорачаната топлинска енергија на мерното место.

Оперативната сигурност на дистрибутивниот систем се обезбедува со соодветна организациона и кадровска структура, како и со тековно и инвестиционо одржување на дистрибутивниот систем.

Дистрибуција на топлина БАЛКАН ЕНЕРЏИ ДООЕЛ Скопје во наредните 5 години треба да инвестира во развој на дистрибутивниот систем во следниве аспекти:

- зголемување на капацитетот на постојната мрежа,
- адаптирање на мрежата со цел превземање на поголемо количество на поевтина топлинска енергија од производителот ТЕ-ТО АД Скопје,
- вградување на термостатски вентили и распределители кај потрошувачите,
- вградување на мерачи на топлинска енергија на сите мерни места кај корисниците,
- вградување на мерачи на топлинска енергија на влез во дистрибутивната мрежа,
- вградување на современа дигитална опрема за регулација во топлинските станици со цел намалување на загуби од прегревање,
- вградување на систем за далечинско отчитување на мерачите во топлинските станици со можност за отчитување на меморирани податоци во зададено време,
- вградување на мрежа (шахти) вентили со електромоторни погони со можност за далечинско отварање и затварање и отчитување на падови на притисок,
- лабораторија за испитување и верификација на сензори на проток и пресметковни единици за топлинска енергија,
- вградување на топлински изменувачи.

IV.3 ПРОПИСИ

IV.3.1 Правила за снабдување со топлинска енергија

Регулаторната комисија за енергетика на 30 јули 2012 година донесе Правила за снабдување со топлинска енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр.97/12).

Со Правилата за снабдување со топлинска енергија се уредуваат општите услови и начинот на снабдување со топлинска енергија како и

меѓусебните права, обврски и одговорности на снабдувачот, потрошувачот на топлинска енергија и операторот на дистрибутивниот систем.

IV.3.2 Мрежни правила за дистрибуција на топлинска енергија

Регулаторната комисија за енергетика на на 30 јули 2012 година донесе Решение за одобрување на Мрежните правила за дистрибуција на топлинска енергија за греење на Дистрибуција на топлина ДООЕЛ Скопје („Службен весник на Република Македонија“, бр.97/12).

Со овие Мрежни правила за дистрибуција на топлинска енергија за греење се уредуваат техничко-технолошките услови за приклучување на потрошувачите и на производителите на топлинска енергија на системот за дистрибуција на топлинска енергија, условите и начинот за пристап на трети страни на системот за дистрибуција на топлинска енергија, и друго.

IV.4 ЛИЦЕНЦИ

Во 2012 година Регулаторната комисија за енергетика согласно на Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности донесе вкупно 10 одлуки за лиценци од областа на топлинска енергија, од кои:

- Одлука за одземање на лиценца за вршење на енергетската дејност производство на топлинска енергија на ТОПЛИФИКАЦИЈА АД Скопје,
- Одлука за одземање на лиценца за вршење на енергетската дејност дистрибуција на топлинска енергија на ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје,
- Одлука за одземање на лиценца за вршење на енергетската дејност снабдување со топлинска енергија на СНАБДУВАЊЕ ЗАПАД ДООЕЛ Скопје,
- Одлука за одземање на лиценца за вршење на енергетската дејност снабдување со топлинска енергија на СНАБДУВАЊЕ ЦЕНТАР ДООЕЛ Скопје,
- Одлука за одземање на лиценца за вршење на енергетската дејност снабдување со топлинска енергија на СНАБДУВАЊЕ ИСТОК ДООЕЛ Скопје,
- Одлука за издавање на лиценца за вршење на енергетската дејност производство на топлинска енергија од страна на регулиран производител на Друштвото за производство на топлинска енергија ПРОИЗВОДСТВО НА ТОПЛИНА БАЛКАН ЕНЕРЏИ ДООЕЛ Скопје,
- Одлука за издавање на лиценца за вршење на енергетската дејност дистрибуција на топлинска енергија на Друштвото за дистрибуција на топлинска енергија ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА БАЛКАН ЕНЕРЏИ ДООЕЛ Скопје,
- Одлука за издавање на лиценца за вршење на енергетската дејност снабдување со топлинска енергија на Друштвото за снабдувањесо топлинска енергија СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНА БАЛКАН ЕНЕРЏИ ДООЕЛ Скопје,

- Одлука за изменување и дополнувањена Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетската дејност дистрибуција на топлинска енергија на Акционерското Друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост Скопје,
- Одлука за изменување и дополнувањена Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетската дејност снабдување со топлинска енергија на Акционерското Друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост Скопје.

IV.5 ОДОБРУВАЊЕ НА ЦЕНИ НА ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА

IV.5.1 Цени за топлинска енергија донесени со Одлуки од 27.07.2012 година, а со примена од 01.08.2012 година

Согласно Правилникот за начин и услови за регулирање на цени на топлинската енергија во текот на јуни 2012 година претпријатијата: Топлификација АД Скопје, Дистрибуција на топлина ДООЕЛ Скопје, Снабдување Исток, Снабдување Запад, Снабдување Центар и Скопје Север АД Скопје, поднесоа барања за определување на регулиран максимален приход и цена за период август-декември 2012 година. Регулаторната комисија за енергетика постапувајќи по овие барања, на 27.07.2012 година, донесе 6 одлуки со кои надоместокот за топлинската енергија на групацијата Топлификација за категоријата на потрошувачи домаќинства и останати се зголеми за 3,88% во однос на претходната одлука, а на потрошувачите приклучени на системот на Скопје Север АД Скопје за 3,75%.

Табела IV.5. Преглед на цените за топлинска енергија и ангажирана моќност на ниво на мерно место кои се однесуваат за групацијата на Топлификација АД Скопје за 2012 година

Опис	декември 2011 година		август 2012 година		август 2012 /декември 2011
	Домаќинства	Останати	Домаќинства	Останати	%
Топлинска енергија на ниво на мерно место (ден/kWh)	2,9403	5,8806	3,3755	6,7511	14,8
Ангажирана топлинска моќност на ниво на мерно место (ден/kW/ година)	1.011,47	2.022,94	665,2155	1.330,43	-34,23

Табела IV.6. Анализа на надоместок за испорачана топлинска енергија за домаќинство од страна на Топлификација АД Скопје

1. Пресметка на надомест за топлинска енергија со цени од декември 2011 година						Процентуално зголемување на надоместокот со новите цени во однос на старите (%)
Домаќинство	Цена за енергија (ден/kWh)	Количина на енергија (kWh)	Цена за ангажирана моќност (ден/kW)	Количина на ангажирана моќност (kW)	Вкупен надомест за година (денари)	
	2,9403	9.000	1.011,47	7,5	34.048	
2. Пресметка на надомест за топлинска енергија со цени од август 2012 година						
Домаќинство	Цена за енергија ден/kWh	Количина на енергија (kWh)	Цена за ангажирана моќност (ден/kW)	Количина на ангажирана моќност (kW)	Вкупен надомест за година(денари)	
	3,3755	9.000	665,2155	7,5	35.369	
						3,88

При анализа на цените на топлинска енергија за 2011 година споредувајќи го надоместокот за топлинска енергија за домаќинство, односно за стан од 60 m² со просечна годишна потрошувачка на топлинска енергија од 9.000 kWh и ангажирана моќност од 7,5 kW за август 2012 година со декември 2011 година, порастот на надоместокот во 2012 година изнесува 3,88%.

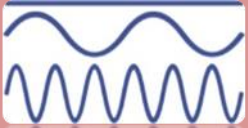
Табела IV.7. Преглед на цените за топлинска енергија и ангажирана моќност на ниво на мерно место кои се однесуваат за Скопје Север АД Скопје за 2012 година

Опис	Декември 2011 година		Август 2012 година		август 2012 /декември 2011 %
	Домаќинства	Останати	Домаќинства	Останати	
Топлинска енергија на ниво на мерно место (ден/kWh)	2,701	5,402	3,323	6,6460	23,03
Ангажирана топлинска моќност на ниво на мерно место (ден/kW/година)	1.191,3263	2.382,6526	611,2088	1.222,4175	- 48,70

Табела IV.8. Анализа на надоместок за испорачана топлинска енергија за домаќинство од страна на Скопје Север АД Скопје

1. Пресметка на надомест за топлинска енергија со цени од декември 2011 година						Процентуално зголемување на надоместокот со новите цени во однос на старите (%)
Домаќинство	Цена за енергија (ден/kWh)	Количина на енергија (kWh)	Цена за ангажирана моќност (ден/kW)	Количина на ангажирана моќност (kW)	Вкупен надомест за година (денари)	
	2,701	9.000	1.191,33	7,5	33.244	
2. Пресметка на надомест за топлинска енергија со цени од декември 2011 година						
Домаќинство	Цена за енергија ден/kWh	Количина на енергија (kWh)	Цена за ангажирана моќност (ден/kW)	Количина на ангажирана моќност (kW)	Вкупен надомест за година (денари)	
	3,323	9.000	611,2088	7,5	34.491	
						3,75

При анализа на цените на топлинска енергија за 2011 година споредувајќи го надоместокот за топлинска енергија за домаќинство, односно за стан од 60 м² со просечна годишна потрошувачка на топлинска енергија од 9.000 kWh и ангажирана моќност од 7,5 kW, за август 2012 година со декември 2011 година, порастот на надоместокот во 2012 година изнесува 3,75%.

**РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

**НАФТА
И
НАФТЕНИ
ДЕРИВАТИ**

V. ПАЗАР НА НАФТА, НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ, БИОГОРИВА И ГОРИВА ЗА ТРАНСПОРТ

V.1 ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА НАФТЕНИОТ СЕКТОР ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Енергетската инфраструктура во нафтениот сектор во Република Македонија овозможува увоз, извоз и транспорт на сурова нафта и нафтени деривати, преработка на суровата нафта, производство на биогориво, дистрибуција, транспорт и продажба на нафтените деривати.

Рафинеријата ОКТА е изградена во 1980 година, а со работа започна во 1982 година. Дизајнирана е како хидроскиминг рафинерија со проектиран капацитет од 2,5 милиони тони годишно, односно 5480 bbl/дневно. Максимален капацитет од 1,36 милиони тони е постигнат во текот на 1988 година.

Во својот технолошки состав има повеќе процесни постројки, и тоа: атмосферска дестилација, хидродесулфуризација на примарен бензин, каталитички реформинг, високотемпературна изомеризација, хидродесулфуризација на керозин, хидродесулфуризација на средни дестилати и рекуперација на течен нафтен гас.

Од 1999 година ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје е претпријатие со приватен мнозински пакет на акции од стратешкиот инвеститор ЕЛ.П.ЕТ Балканика, Р. Грција.

ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје произведува: безоловен моторен бензин со 95 октани - Еуро V, безоловен моторен бензин со 98 октани - Еуро V, дизелно гориво со 10 ppm сулфур - Еуро V, гориво за млазни мотори - ЈЕТ А-1, течен нафтен гас (ТНГ) - смеша пропан-бутан гас и комерцијален бутан. Од маслата за горење застапени се: мазутот со содржина на сулфур до 2% и екстра лесно масло за домаќинство со 1000 ppm сулфур.

Во 2002 година со работа започна **нафтоводот Солун – Скопје**, со должина од прилика 213,5 км, 16 инчи NPS, со носивост на транспорт од 2,5 милиони тони нафта годишно. Транспортот на суровата нафта се одвива од терминалот ХЕЛП.ПЕ.-ТИК (Хеленик Петролеум, Индустриски Комплекс-Солун) до терминалот во ОКТА. Патот на нафтоводот е континуиран помеѓу терминалите на ХЕЛП.ПЕ.-ТИК и ОКТА, со 15 блок вентилски станици (3 лоцирани во Република Грција и 12 лоцирани во Република Македонија) за обезбедување на дискретни секции на нафтоводот.

Контролата и мониторингот на работата на нафтоводот е релизирана преку SCADA- Систем. Со нафтоводот стопанисува заедничко македонско-грчко претпријатие VARDAX со седиште во Солун и канцеларија во Скопје.

Рафинеријата за производство на биодизел гориво е во сопственост на приватното претпријатие Макпетрол АД Скопје. Оваа рафинерија започна со производство во 2007 година и е со капацитет од 30 илјади тони годишно. За производство на биодизел горивото се користи нерафинирано масло од семе од маслодајна репка. Во оваа фаза нерафинираното масло за производство на биодизелот се набавува од увоз.

Во Македонија тековно работат околу 270 **бензински пумпни станици**. И покрај фактот што денес значително е променета сопственичката структура во малопродажниот сектор, сепак Макпетрол АД Скопје е сè уште доминантно претпријатие како по бројот на бензински станици (116), така и по обемот на продажба на бензинските станици (44%). Потоа следат ОКТА Бренд со 36 бензински станици и 14% од продажбата на бензинските станици и Лукоил Македонија ДООЕЛ Скопје со 21 бензински станици и 8% продажба. Преостанатите 99 бензински станици со 37% од остварената продажба се во приватна сопственост на повеќе домашни мали претпријатија.

Дел од претпријатијата кои поседуваат бензински станици, покрај основната дејност да продаваат горива на своите бензински станици, се јавуваат и како трговци на големо, односно дел од набавените течни горива не ги продаваат преку бензинските станици туку директно до крајните потрошувачи.

Вкупниот капацитет на **резервоарите за нафта и нафтени производи** во Република Македонија е околу 382 илјади m^3 .

Резервоарските капацитети во Република Македонија се доволни за 90 дена тековна просечна потрошувачка од секој вид на нафтени продукти. Истите се состојат од резервоарскиот складиштен простор на Рафинеријата ОКТА, резервоарскиот складиштен простор на претпријатието Макпетрол, резервоарскиот складиштен простор на претпријатието Лукоил Македонија, резервоарскиот складиштен простор на Државните стокови резерви на Република Македонија и резервоарскиот складиштен простор на помали приватни и државни претпријатија.

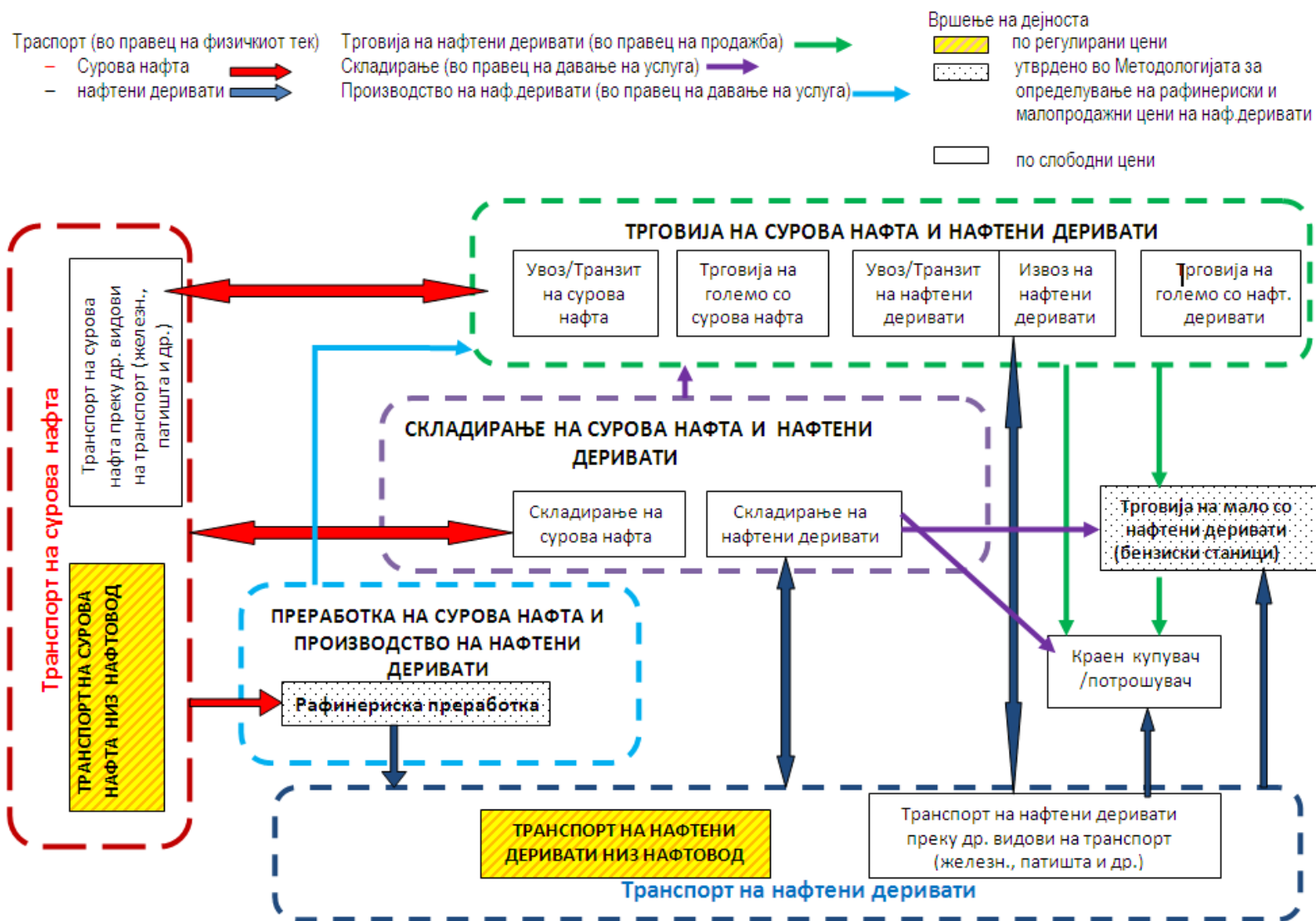
Формирањето, чувањето, обновувањето и користењето на задолжителните резерви на нафта и нафтени продукти се уредени согласно со Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтени продукти и директивите на ЕУ.

V.2 СОСТОЈБА НА ПАЗАРОТ НА НАФТА И НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ

Пазарот со нафта и нафтени деривати во Република Македонија покрај тоа што е уреден со Законот за енергетика, е уреден и со други закони и прописи и тоа: Законот за трговија, Законот за заштита на конкуренцијата, Законот за царините, Законот за данокот на додадена вредност, Законот за акцизите, Законот за пазарната инспекција, Правилникот за квалитет на течните горива, Техничките прописи (складирање и транспорт на нафтените деривати, стандарди и сл.), како и со ратификуваните меѓународни договори и тоа Договорот за стабилизација и асоцијација со ЕУ, Договорот за енергетска повелба и Договорот за Енергетска заедница. Исто така, врз односите во овој пазар влијае и пристапувањето на нашата земја во Светската трговска организација.

V.2.1 Учесници на пазарот

Во рамките на овој сектор се врши увоз и извоз на сурова нафта и нафтени продукти, транспорт на сурова нафта низ нафтовод, преработка на суровата нафта, производство на биогориво, дистрибуција и продажба на нафтените продукти. Релациите помеѓу учесниците на пазарот се прикажани на следната слика.

Забелешка: Со големи букви се означени лиценцираните енергетски дејности

Согласно Законот за енергетика, дејности од областа на суровата нафта, нафтените деривати, биогорива и горива за транспорт, се:

- преработка на сурова нафта и производство на нафтени деривати;
- производство на биогорива;
- производство на горива наменети за транспорт со намешување на фосилни и биогорива;
- транспорт на сурова нафта или нафтени деривати преку нафтоводи, односно продуктоводи;
- складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт; и
- трговија со сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт.

Наведените дејности може да ги вршат домашни и странски лица врз основа на издадени лиценци од страна на Регулаторната комисија за енергетика.

V.2.2 Производство, набавка и продажба на нафтени деривати

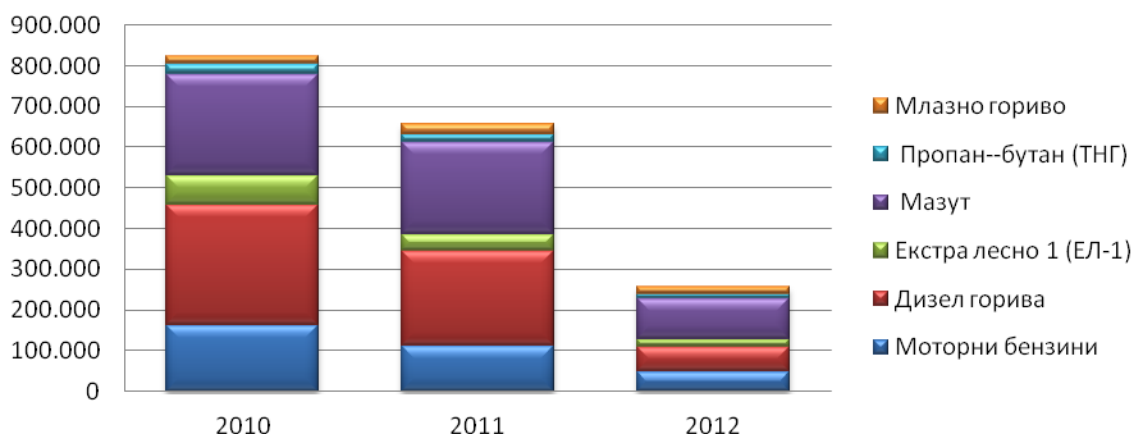
Пазарот со сурова нафта и нафтени деривати, односно снабдувањето и продажбата на истите во Република Македонија, Регулаторната комисија за енергетика, редовно го следи преку месечните и годишните извештаи, кои лиценцираните субјекти ги доставуваат до Регулаторната комисија за енергетика согласно издадените лиценци.

Согласно доставените податоци од лиценцираните субјекти, може да се констатира дека набавката на нафтени деривати во Република Македонија во најголем дел е обезбедена од домашно производство, односно од ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје и дел од увоз.

Во 2012 година преку нафтоводот се увезени 259.355 тони сурова нафта, односно за 62,18% помалку количини на сурова нафта во однос на увезените количини во 2011 година.

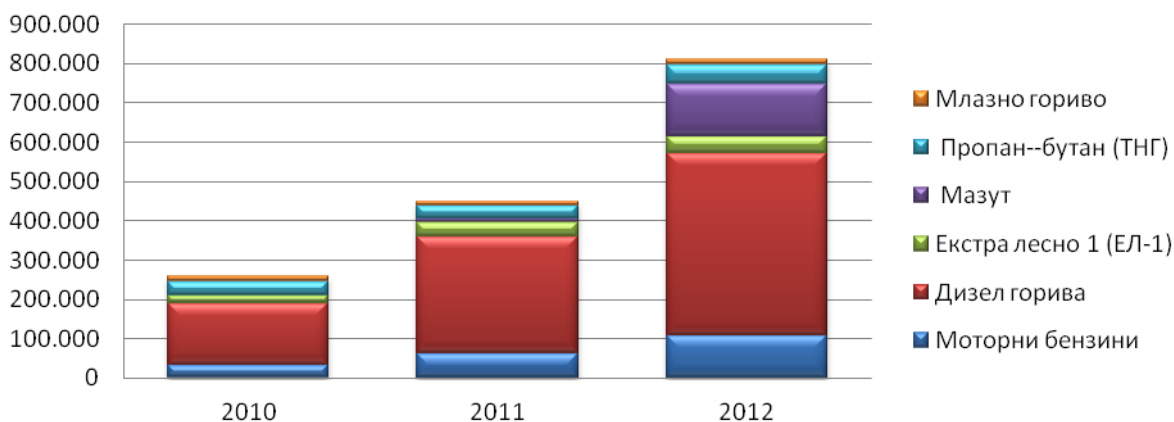
Вкупна количина на произведени нафтени деривати во ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје во 2012 година изнесува 256.694 тони, што е за 61,06% помалку во однос на производството на нафтените деривати во 2011 година.

Производства на Рафинерија на нафта ОКТА (тони/годишно)

Вкупно увезени количини на нафтени деривати во државата во 2012 година изнесува 809.562 тони, што е за 79,89% повеќе во однос на увезените количини на нафтени деривати во 2011 година. Најголем увозник и оваа година е ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје која учествува со 67,09%, потоа следат Лукоил Македонија ДООЕЛ - Скопје со 11,02%, Алми Петрол ДООЕЛ -Куманово со 5,04%, Минка оил со 4,94%, Црна Река Петрол со 4,15% и останатите трговци со 7,76%.

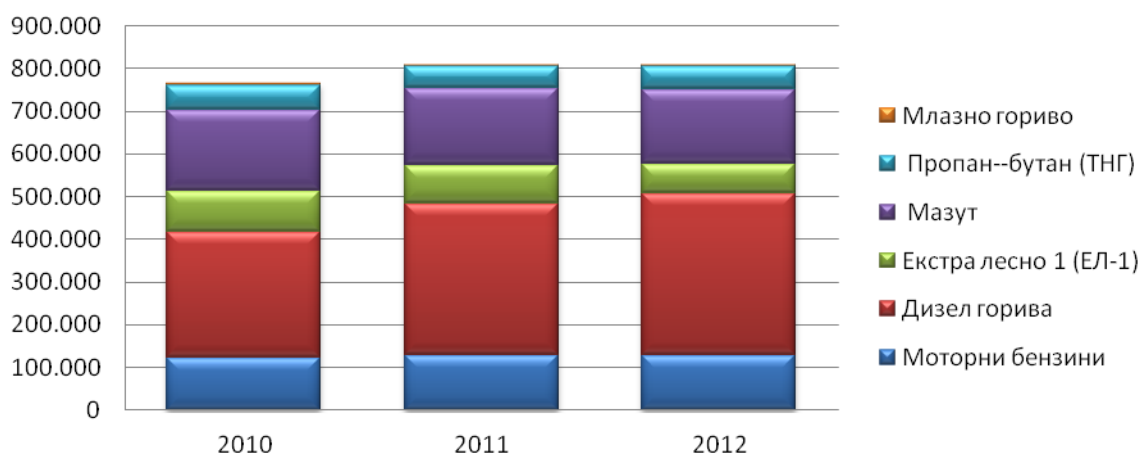
Увоз на нафтени деривати (тони/годишно)

Извозот на нафтените деривати во 2012 година изнесува 244.581 тони, и истиот во однос на 2011 година е намален за 30,93%. Најголем извозник на нафтени деривати во 2012 година е ОКТА Рафинерија на нафта АД Скопје со 96,86% а останатиот извоз од 2,81% е реализиран од страна на Макпетрол АД - Скопје и останатите трговци со 0,33%.

Продажбата на нафтени деривати на домашниот пазар во 2012 година изнесува 806.489 тони, што претставува намалување за 0,4% во однос на продажбата на нафтените деривати во 2011 година.

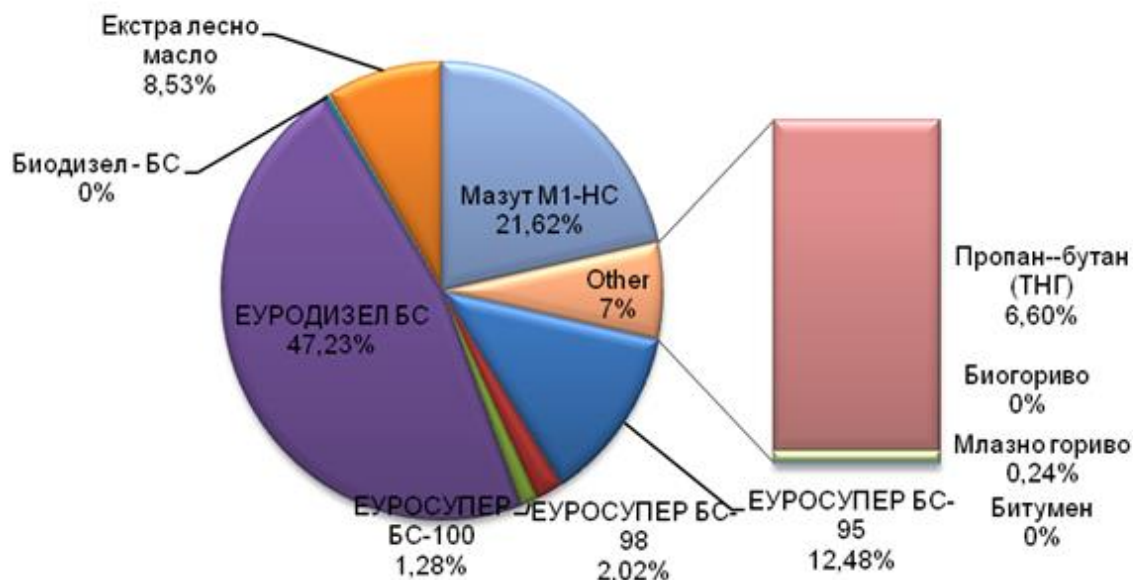
Продажба на нафтени деривати во РМ (тони/годишно)

Во потрошувачката доминираат дизел горивото и мазутот со учество од 47,23 % и 21,62% потоа следат моторниот бензин ЕУРОСУПЕР БС-95 со 12,48%, Екстра лесното масло (ЕЛ-1) со 8,53%, течниот нафтен гас со 6,60%, ЕУРОСУПЕР БС-98 со 2,02%, ЕУРОСУПЕР БС-100 со 1,28% и млазното гориво со 0,24%.

Пооделното учество на секој нафтен дериват во вкупната потрошувачка на нафтени деривати во Република Македонија е прикажано на следната слика.

Пооделно учество на секој нафтен дериват во вкупната потрошувачка во Република Македонија

Согласно доставените податоци од лиценцираните субјекти составен е табеларниот преглед за набавка на сурова нафта, набавка и продажба на нафтени деривати во 2012 година.

Табела V.1. Преглед за набавка на сурова нафта, набавка и продажба на нафтени деривати во 2012 година, во тони

Вид на нафта и нафтен дериват	Состојба на залихи на почетокот на годината	НАБАВКА				ВКУПНО Расположиво (2+6)	ПРОДАЖБА					Состојба на залихи на крајот на годината (7-13)	
		во РМ		УВОЗ	ВКУПНО набавено (3+4+5)		во РМ				ИЗВОЗ		ВКУПНА продажба (11+12)
		Рафинерија-ОКТА произв.	Други				ОКТА	МАКПЕТРОЛ	Други	ВКУПНО РМ (8+9+10)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Сурова нафта	20.170	263.706	0	259.355	0	279.525	0	0	0	0	0	0	15.819
Моторни бензини	11.357	47.620	1.090	109.637	158.347	169.704	25.027	63.958	38.322	127.307	37.811	165.118	5.056
ЕУРОСУПЕР БС-95	10.607	31.501	957	98.970	131.428	142.035	13.301	53.285	34.067	100.653	36.673	137.326	4.709
ЕУРОСУПЕР БС-98	750	11.191	133	5.409	16.733	17.483	11.726	318	4.255	16.299	1.138	17.437	46
ЕУРОСУПЕР БС-100	470	4.928	0	5.258	10.186	10.656	0	10.355		10.355	0	10.355	301
Дизел горива	18.603	62.597	9.875	461.550	534.022	552.625	59.515	143.538	177.876	380.929	153.886	534.815	17.810
ЕУРОДИЗЕЛ БС	18.105	62.597	9.875	458.712	531.184	549.289	59.515	140.649	177.876	378.040	153.886	531.926	17.363
Биодизел - БС	498	0	0	2.838	2.838	3.336	0	2.889		2.889	0	2.889	447
Екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	2.752	18.669	6.001	45.083	69.753	72.505	6.553	15.384	46.823	68.760	83	68.843	3.662
Мазут	1.353	99.581	0	132.935	232.516	233.869	120.672	0	489	174.342	24.410	198.752	35.117
Мазут М1-НС	1.353	99.581	0	132.935	232.516	233.869	120.672	53.181	489	174.342	24.410	198.752	35.117
Пропан-бутан (ТНГ)	1.077	9.845	633	48.135	58.613	59.690	11.377	12.715	29.114	53.206	2.807	56.013	3.677
Млазно гориво	657	18.382	0	12.222	30.604	31.261	1.274	667	0	1.941	25.334	27.275	3.986
Битумен	1.944	0	0	0	0	1.944	0	0	0	0	0	0	1.944
Биогориво		0	633	0	633	633	0	4		4	250	254	379

V.3 ЛИЦЕНЦИ

Во 2012 година Регулаторната комисија за енергетика согласно Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности донесе вкупно 12 одлуки за лиценци од областа на суровата нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт, од кои:

- 2 одлуки за издавање на лиценци за вршење на енергетска дејност трговија со сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт;
- 1 одлука за издавање на лиценци за вршење на енергетска дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт;
- 2 одлуки за изменување и дополнување на Одлуката за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност трговија на сурова нафта и нафтени деривати;
- 1 одлука за престанување на важност на лиценца за вршење на енергетска дејност трговија со сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт, и
- 6 одлуки за започнување на постапка за одземање на лиценца за вршење на енергетска дејност трговија со сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт.

Табела V.2. Одлуки за лиценци од областа на нафта и нафтени деривати во 2012 година

Р. бр.	Носител на лиценца	Бр. и датум на поднесено барање	Одлука за лиценца	Бр. на одлука и датум на издавање на Одлука
1.	„СУПЕРТРЕЈД“ ДООЕЛ извоз-увоз – Скопје	УП1 Бр.11-95 од 27.12.2011 година	Одлука за издавање на л-ца за трговија со сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт - трговија со Еуросупер 95 БС, Еуродизел БС, Екстра лесно ЕЛ-1 и Мазут М-1	УП1 Бр.11-95 од 15.02.2012 година
2.	„ЕКОМА“ ДОО извоз-извоз Скопје	Бр. 01-02/12 од 6.01.2012 година	Одлука за престанување на важност на лицецата за вршење на енергетска дејност Трговија со нафта и нафтени деривати и биогорива и мешавина на течни горива од фосилно потекло што се користат за транспорт со биогорива – трговија со Екстра лесно масло за домаќинства (ЕЛ-1) и Еуро дизел БС	Бр.11-71/2 од 29.02.2012 година
3.	АЛМИ ПЕТРОЛ експорт-импорт ДООЕЛ Куманово	УП1 Бр.11-60/12 од 14.03.2012 година	Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за издавање на л-ца за Трговија со нафта и нафтени деривати	УП1Бр.11-60/12 од 31.07.2012 година
4.	СТРИЧЕ 2011 ДООЕЛ Охрид	УП1 Бр.11 – 110 од 28.05.2012 година	Одлука за издавање на л-ца за трговија со сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт – трговија со Еуродизел БС и Екстра лесно ЕЛ-1	УП1Бр.11 – 110 од 31.07.2012 година
5.	ЦРНА РЕКА ПЕТРОЛ ДООЕЛ – Кавадарци,	УП1 Бр.11-180/12 од 17.07.2012 година	Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за издавање на л-ца за вршење на енергетската дејност Трговија со сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт- Еуродизел БС и Еуросупер БС 95	УП1Бр.11-26/11 од 26.09.2012 година
6.	ТЕЦ НЕГОТИНО во државна сопственост, с. Дуброво, Неготино	УП1Бр.11-210/12 од 12.09.2012 година	Одлуката за издавање на л-ца за вршење на енергетската дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива наменети за транспорт – складирање на мазут	УП1Бр.11-210/12 од 24.10.2012 година

Во периодот од 2004 година до 31.12.2012 година, Регулаторната комисија за енергетика од областа на суровата нафта, нафтените деривати, биогоривата и горивата за транспорт има издадено вкупно 41 лиценци, и тоа:

- 28 лиценци за вршење на енергетската дејност трговија со сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт, од кои само субјектите: ОКТА АД-Скопје, Макпетрол АД-Скопје, Лукоил Македонија-Скопје, Алов АД-Скопје, Пуцко-петрол ДОО Македонски Брод и С-ИГОР ДООЕЛ Кичево имаат лиценци за трговија со сите нафтени деривати, додека останатите субјекти имаат лиценци за трговија на поделни нафтени деривати, за кои ги исполниле условите за вршење на трговијата на големо со нафтени деривати.
- 7 лиценци за вршење на енергетската дејност складирање на сурова нафта, нафтени деривати, биогорива и горива за транспорт, од кои само субјектите: ОКТА АД-Скопје, Макпетрол АД-Скопје, Лукоил Македонија-Скопје, имаат лиценци за складирање на сите нафтени деривати, додека субјектите ЕНЕРГОУСЛУГИ ДООЕЛ-Скопје и Марија Треид АД - Велес имаат лиценци за складирање на течен нафтен гас (ТНГ), субјектот С-ИГОР ДООЕЛ Кичево има лиценца за складирање на Екстра лесно масло (ЕЛ-1), Мазут М-1 НС и Течен нафтен гас (ТНГ), а субјектот ТЕЦ НЕГОТИНО има лиценца за складирање на Мазут М-1 НС.
- 1 лиценца за вршење на енергетската дејност преработка на сурова нафта и производство на нафтени деривати, имател на лиценцата е субјектот ОКТА АД-Скопје;
- 1 лиценца за вршење на енергетската дејност транспорт на сурова нафта или нафтени деривати преку нафтоводи, односно продуктоводи, имател на лиценцата е Претпријатието за нафтени цевоводи Солун-Скопје-ВАРДАКС АД-Подружница Скопје;
- 2 лиценци за вршење на енергетската дејност производство на биогорива, иматели на лиценците се субјектите: Макпетрол АД-Скопје и БИОДИ-КОМ ДОО – Василево, и
- 2 лиценци за вршење на енергетската дејност производство на горива наменети за транспорт со намешување на фосилни и биогорива, иматели на лиценците се субјектите: Макпетрол АД-Скопје и ОКТА АД-Скопје.

V.4 ОДОБРУВАЊЕ НА ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ

Цените на одделни нафтени деривати се формираат и одобруваат како највисоки цени согласно Методологијата пропишана со Анекс Д од Договорот за купопродажба на акции и за концесија на Рафинерија АД “ОКТА” - Скопје, потпишан меѓу Владата на Република Македонија и акционерското друштво „ЕЛ.П.Е.Т. – Балканике” како стратешки инвеститор.

Елементи за формирање на **рафинериските цени** на нафтени деривати според оваа Методологија се:

- просечната цена на суровата нафта од типот „Брент” на Лондонската берза, како и движењето на референтните цени на одделни нафтени деривати, објавена во берзанскиот извештај Platt’s Crude Oil Spot Price, во изминат четиринаесетдневен период,
- вредноста на манипулативните трошоци, трошоците за транспорт, осигурување, царински давачки, шпедиција, банкарски провизии, трошоци за испитување на квалитет на суровата нафта и рафинериска цена за преработка на тон сурова нафта,
- просечен курс на доларот во изминатиот четиринаесетдневен период.

Составни елементи кои влегуваат во **структурата на малопродажните цени на нафтени деривати** се:

- *рафинериската цена на нафтени деривати* - истата се пресметува согласно Методологијата пропишана со Анекс Д од Договорот за купопродажба на акции и за концесија на Рафинерија АД “ОКТА” – Скопје.
- *трошокот на промет на нафтени деривати (трговска маржа)*- вредноста на маржата може да биде различна и тоа зависи од претпријатието што врши промет на нафтени деривати која група група на малопродажни цени ќе ја избере. Заради поттикнување на конкуренцијата во секторот на малопродажба на нафтени деривати, од 01.11.2004 година, Регулаторната комисија за енергетика започна со определување на четири нивоа на малопродажни цени на нафтени деривати засновани на четири различни трговски маржи, кои меѓусебно се разликуваат за 0,5 денари по литар. На овој начин се дава можност трговците да одберат и применат различни ценовни нивоа, со тоа што разликата помеѓу највисоката и најниската малопродажна цена за соодветен нафтен дериват изнесува 1,5 денари по литар.
- *трошокот за превоз* - вредноста на овој трошок е упросечена и изнесува 0,50 ден/лит, освен за МАЗУТ М-1 НС на кој не е утврдена просечна вредност на овој трошок;
- *акциза за нафтени деривати* - со Законот за акцизи се уредуваат акцизите кои се наплаќаат посредно или непосредно за потрошувачка на територијата на Република Македонија на: минерални масла, алкохол и алкохолни пијалаци и тутунски добра. Од енергетски аспект битни се минералните масла (моторен

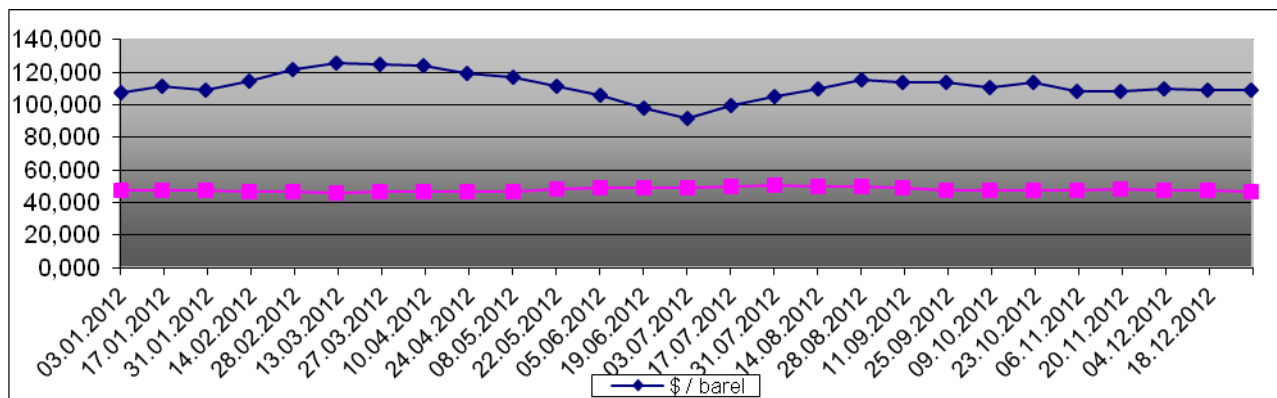
бензин, дизел гориво, масло за горење екстра лесно и лесно специјално, млазно гориво и авионски бензин, петролеј за мотори, петролеј за осветлување, за авиони и мотори).

- *данокот на додадена вредност (ДДВ)* - според Законот за додадена вредност (ДДВ), даночни стапки ДДВ се пресметуваат со примена на пропорционални даночни стапки врз даночната основа за оданочивиот промет на стоки и услуги и тоа според општата даночна стапка од 18% и се применува на сите видови енергетски производи.
- *надоместок за финансирање на активности од областа на животната средина* - согласно Законот за животна средина овој надоместок го плаќаат обврзниците утврдени со овој Закон.
- *надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати* - согласно Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати овој надоместок го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон при увоз и/или производство на нафтени деривати.

Почитувајќи ги сите горе споменати елементи, како и постојните законски акти во државата во делот на течните горива, Регулаторната комисија за енергетика на секои четиринаесет дена ги утврдува цените на одделните нафтени деривати.

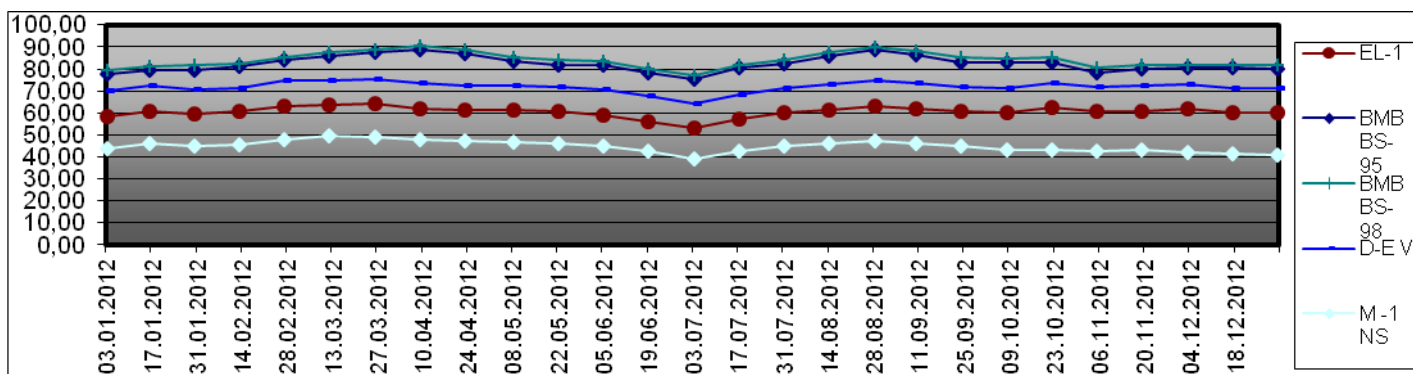
Табела V.3. Просечни цени на сурова нафта и просечен курс на денарот/доларот во 2012 година

датум	\$ / barel	DEN/\$	Бр. на Службен весник на РМ
03.01.2012	107,583	47,137	1
16.01.2012	111,461	47,738	7
30.01.2012	109,368	47,600	14
13.02.2012	114,207	46,680	22
27.02.2012	121,677	46,485	28
12.03.2012	125,671	46,182	34
26.03.2012	125,078	46,665	41
09.04.2012	124,125	46,665	48
23.04.2012	119,030	46,972	52
07.05.2012	117,212	46,761	56
21.05.2012	111,067	48,102	62
04.06.2012	105,950	48,998	68
18.06.2012	98,063	49,289	76
02.07.2012	91,981	48,992	82
16.07.2012	99,603	49,892	89
30.07.2012	104,883	50,363	96
13.08.2012	109,904	50,048	102
27.08.2012	115,471	49,468	107
10.09.2012	113,959	48,850	112
24.09.2012	113,552	47,413	118
08.10.2012	110,753	47,562	125
22.10.2012	114,099	47,228	131
05.11.2012	108,472	47,411	136
19.11.2012	108,395	48,229	145
03.12.2012	110,059	47,668	152
17.12.2012	108,965	47,155	160
31.12.2012	109,423	46,529	173

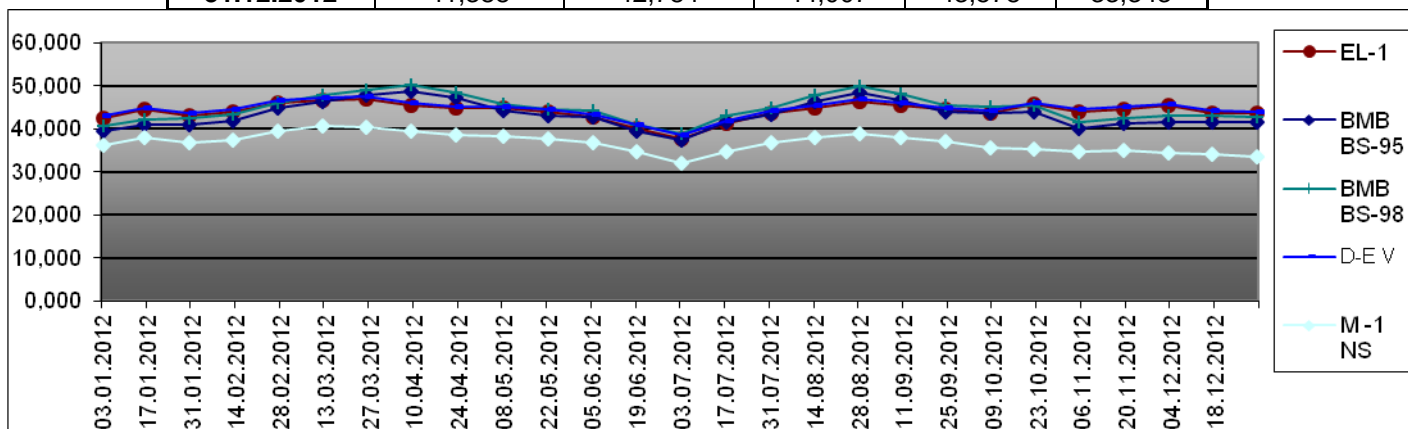
Табела V.4. Малопродажни цени на нафтени деривати во 2012 година

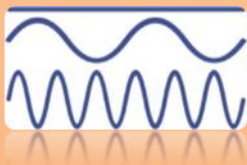
датум	БМБ БС-95 (ден/лит)	БМБ Б-98 (ден/лит)	Д-Е V (ден/лит)	ЕЛ-1 (ден/лит)	М -1 НС (ден/кг)
03.01.2012	77,50	79,50	70,00	58,50	44,026
16.01.2012	79,50	81,00	72,50	61,00	46,140
30.01.2012	79,50	81,50	70,50	59,50	45,043
13.02.2012	81,00	82,50	71,50	60,50	45,761
27.02.2012	84,00	85,50	74,50	63,00	47,934
12.03.2012	86,00	87,50	75,00	63,50	49,389
26.03.2012	87,50	89,00	75,50	64,00	49,173
09.04.2012	89,00	90,50	73,50	62,00	48,078
23.04.2012	87,00	88,50	72,50	61,50	47,102
07.05.2012	83,50	85,50	72,50	61,50	46,703
21.05.2012	82,00	84,00	72,00	60,50	45,856
04.06.2012	81,50	83,50	70,50	59,00	44,848
18.06.2012	78,00	80,00	67,50	56,00	42,378
02.07.2012	75,50	77,00	64,50	53,00	39,383
16.07.2012	80,50	82,00	68,50	57,00	42,460
30.07.2012	82,50	84,00	71,50	60,00	45,019
13.08.2012	86,00	87,50	73,00	61,50	46,195
27.08.2012	88,50	90,00	74,50	63,00	47,237
10.09.2012	86,50	88,00	73,50	62,00	46,138
24.09.2012	83,00	85,00	72,00	61,00	45,220
08.10.2012	83,00	84,50	71,50	60,00	43,407
22.10.2012	83,00	85,00	73,50	62,50	43,280
05.11.2012	78,50	80,50	72,00	60,50	42,417
19.11.2012	80,00	81,50	72,50	61,00	42,937
03.12.2012	80,50	82,00	73,00	62,00	42,241
17.12.2012	80,50	82,00	71,50	60,00	41,722
31.12.2012	80,00	82,00	71,00	60,00	40,867

Табела V.5. Рафинерски цени на нафтени деривати во 2012 година

датум	БМБ БС-95 (ден/лит)	БМБ Б-98 (ден/лит)	Д-Е V (ден/лит)	ЕЛ-1 (ден/лит)	М -1 НС (ден/кг)
03.01.2012	39,304	40,718	42,902	42,306	36,020
16.01.2012	40,841	42,273	44,935	44,425	37,811
30.01.2012	40,992	42,420	43,506	43,154	36,882
13.02.2012	41,885	43,286	44,411	44,001	37,491
27.02.2012	44,761	46,096	46,744	46,126	39,332
12.03.2012	46,323	47,709	47,232	46,627	40,565
26.03.2012	47,743	49,062	47,470	46,967	40,382
09.04.2012	48,832	50,221	46,040	45,366	39,454
23.04.2012	47,077	48,486	45,223	44,849	38,627
07.05.2012	44,366	45,769	45,237	44,849	38,289
21.05.2012	42,986	44,429	44,650	44,011	37,571
04.06.2012	42,660	44,130	43,259	42,730	36,717
18.06.2012	39,536	41,014	40,797	40,188	34,623
02.07.2012	37,360	38,829	38,454	37,739	32,086
16.07.2012	41,578	43,075	41,777	41,099	34,693
30.07.2012	43,297	44,808	44,290	43,614	36,862
13.08.2012	46,165	47,667	45,451	44,849	37,858
27.08.2012	48,335	49,819	46,959	46,214	38,742
10.09.2012	46,720	48,186	45,988	45,321	37,810
24.09.2012	43,888	45,311	44,826	44,425	37,032
08.10.2012	43,691	45,118	44,250	43,605	35,495
22.10.2012	43,929	45,346	46,113	45,696	35,388
05.11.2012	40,096	41,519	44,554	44,001	34,657
19.11.2012	41,096	42,543	45,113	44,485	35,098
03.12.2012	41,564	42,994	45,629	45,272	34,507
17.12.2012	41,484	42,898	44,165	43,578	34,067
31.12.2012	41,388	42,784	44,007	43,578	33,343

**РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА

VI ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА

VI.1 ПРОПИСИ

Со Законот за енергетика се утврдени следните надлежности во областа на обновливи извори на енергија за Регулаторна комисија за енергетика:

- донесување на Правилник за повластени производители од обновливи извори на енергија; и
- водење на Регистар на повластени производители.

На 8 февруари 2012 година Регулаторна комисија за енергетика донесе Правилник за повластени производители на електрична енергија од обновливи извори на енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр. 18/12). Со овој Правилник се уредува начинот и постапката за стекнување на статусот на повластен производител на електрична енергија од обновливи извори на енергија, начинот и постапката за донесување на одлука за користење на повластена тарифа, како и формата, содржината и начинот на водење на регистарот на повластени производители од обновливи извори на енергија.

На 30 јули 2012 година Регулаторна комисија за енергетика донесе Правилник за дополнување на Правилникот за повластени производители на електрична енергија од обновливи извори на енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр.97/12).

Регистарот на повластени производители од обновливи извори на енергија, како и дијаграмите за постапките за стекнување на статусот на повластен производител и користењето на повластените тарифи се јавно достапни на веб страната на Регулаторната комисија за енергетика.

На 5 јули 2012 година Регулаторна комисија за енергетика донесе Решение за одобрување на Образец Договор за откуп на електрична енергија произведена од повластен производител на електрична енергија од обновливи извори на енергија, доставен од АД МЕПСО – Скопје.

Повластените тарифи за електрична енергија претставуваат регулирани цени за откуп на електричната енергија произведена од повластените производители на електрична енергија во Република Македонија од страна на операторот на пазарот на електрична енергија. Користењето на повластените тарифи за производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија е ограничено со одредување на горна граница на вкупната инсталирана моќност на повластените производители во Република Македонија, со исклучок на хидроцентралите.

За фотонапонските електроцентрали, вкупната инсталирана моќност во Република Македонија за која може да се применат повластените тарифи изнесува вкупно 10 MW, односно 2 MW за фотонапонските електроцентрали со инсталирана моќност помала или еднаква на 50 kW и 8 MW за оние со инсталирана моќност поголема од 50 kW, а помала или еднаква на 1 MW.

За термоелектроцентралите на биомаса, ограничувањето на вкупната инсталирана моќност изнесува 10MW. Ограничување од 10 MW има и за термоелектроцентралите на биогаз, при што за термоелектроцентралите на

биогаз со инсталирана моќност помала или еднаква на 500 kW, вкупната инсталирана моќност изнесува 2 MW, а за оние со инсталирана моќност поголема од 500 kW, а помала или еднаква на 2 MW, вкупната инсталирана моќност изнесува 8 MW.

За ветерните електроцентрали ограничувањето на вкупната инсталирана моќност во Република Македонија за која може да се применат повластените тарифи изнесува вкупно 150 MW, заклучно до 31 декември 2025 година, односно до 31 декември 2016 година вкупно 65 MW, до 31 декември 2020 година вкупно 100 MW и до 31 декември 2025 година вкупно 150 MW.

Со Уредбата за повластени тарифи за електрична енергија („Службен весник на Република Македонија“, бр. 176/11 и 19/12) донесена од страна на Владата на Република Македонија се утврдени следните повластени тарифи за хидроелектроцентрали, ветерни електроцентрали, фотонапонски електроцентрали, термоелектроцентрали на биомаса и термоелектроцентрали на биогаз:

Табела VI.1 Повластени тарифи за електрична енергија

Производен објект	Повластена тарифа за производство на електрична енергија (€¢/kWh)	Период на користење (години)
Хидроелектроцентрали (со инсталирана моќност помала или еднаква на 10 MW)	за месечна количина на испорачана електрична енергија по блокови: I блок: 12,00 (≤ 85.000 kWh) II блок: 8,00 (> 85.000 и ≤ 170.000 kWh) III блок: 6,00 (> 170.000 и ≤ 350.000 kWh) IV блок: 5,00 (> 350.000 и ≤ 700.000 kWh) V блок: 4,50 (> 700.000 kWh)	20
Ветерни електроцентрали (со инсталирана моќност помала или еднаква на 50 MW)	8,9	20
Фотонапонски електроцентрали (со инсталирана моќност помала или еднаква на 1 MW)	30 ($\leq 0,050$ MW) 26 ($> 0,050$ MW)	15
Термоелектроцентрали на биомаса (со инсталирана електрична моќност помала или еднаква на 3 MW и со процентуално учество на фосилните горива во вкупната енергетска вредност на употребените горива помало или еднакво на 15%)	11 (≤ 1 MW) 10 (> 1 MW)	15
Термоелектроцентрали на биогаз (со инсталирана електрична моќност помала или еднаква на 2 MW и со процентуално учество на фосилните горива во вкупната енергетска вредност на употребените горива помало или еднакво на 10%)	15 ($\leq 0,5$ MW) 13 ($> 0,5$ MW)	15

VI.2 ПОВЛАСТЕНИ ПРОИВОДИТЕЛИ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА

Согласно Законот за енергетика и Правилникот за повластени производители на електрична енергија од обновливи извори на енергија, во 2012 година Регулаторната комисија за енергетика донесе:

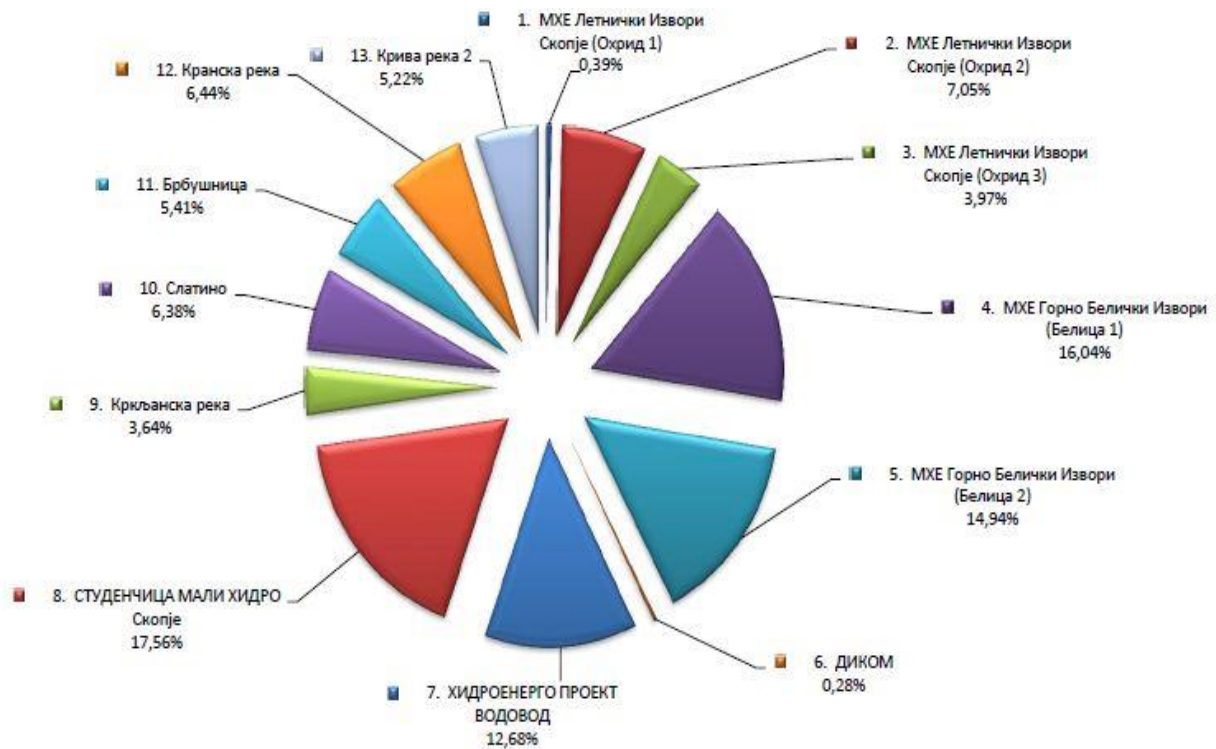
- 16 Решенија за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од мала хидроелектроцентрала,
- 5 Решенија за стекнување на статус на повластен производител на електрична енергија произведена од мала хидроелектроцентрала,
- 5 Одлуки за користење на повластена тарифа на електрична енергија произведена од мала хидроелектроцентрала,
- 19 Решенија за стекнување на привремен статус на повластен производител на електрична енергија произведена од фотонапонска електроцентрала,
- 8 Решенија за стекнување на статус на повластен производител на електрична енергија произведена од фотонапонска електроцентрала, и
- 8 Одлуки за користење на повластена тарифа на електрична енергија произведена од фотонапонска електроцентрала.

Заклучно со 31.12.2012 година, вкупно 29 производители на електрична енергија се стекнаа со статус на повластен производител на електрична енергија од обновливи извори на енергија, од кои 13 повластени производители на електрична енергија од мали хидроелектрани со вкупен инсталиран капацитет од 6.377 kW и 16 повластени производители на електрична енергија од фотоволтаични системи со вкупен инсталиран капацитет од 3.787 kW. Овие 29 повластени производители имаат склучено договори за откуп на електричната енергија по повластени тарифи со Операторот на пазарот на електрична енергија (АД МЕПСО).

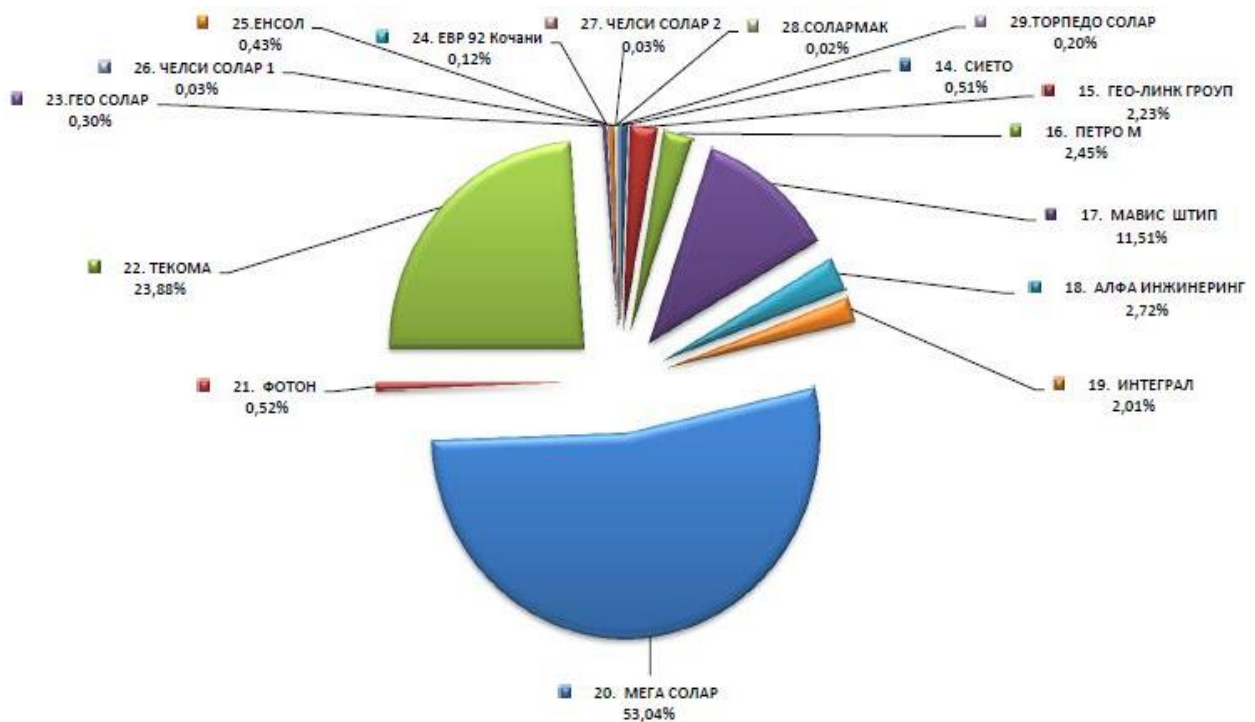
Според податоците од операторот на пазарот на електрична енергија (АД МЕПСО - Скопје), производството на електрична енергија од повластените производители на електрична енергија од обновливи извори на енергија во 2012 година изнесува 18.106.031 kWh, додека пак во 2011 година изнесува 9.624.172 kWh.

Табела VI.2 Откуп на електрична енергија од повластени производители во 2012 година

Електроцентрали	Број на повластени производители	Инсталирана моќност (kW)	Откуп на електрична енергија од повластени производители (kWh)	Откуп на електрична енергија од повластени производители (денари без ДДВ)
Мали хидроелектроцентрали	13	6.377	15.279.391	89.401.070
Фотонапонски електроцентрали	16	3.787	2.826.640	64.517.561
Вкупно	29	10.164	18.106.031	153.918.631

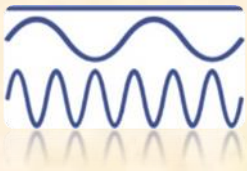
Процентуално учество на повластените производители во производството на електрична енергија од мали хидроелектроцентрали

Процентуално учество на повластените производители во производството на електрична енергија од фотонапонски електроцентрали

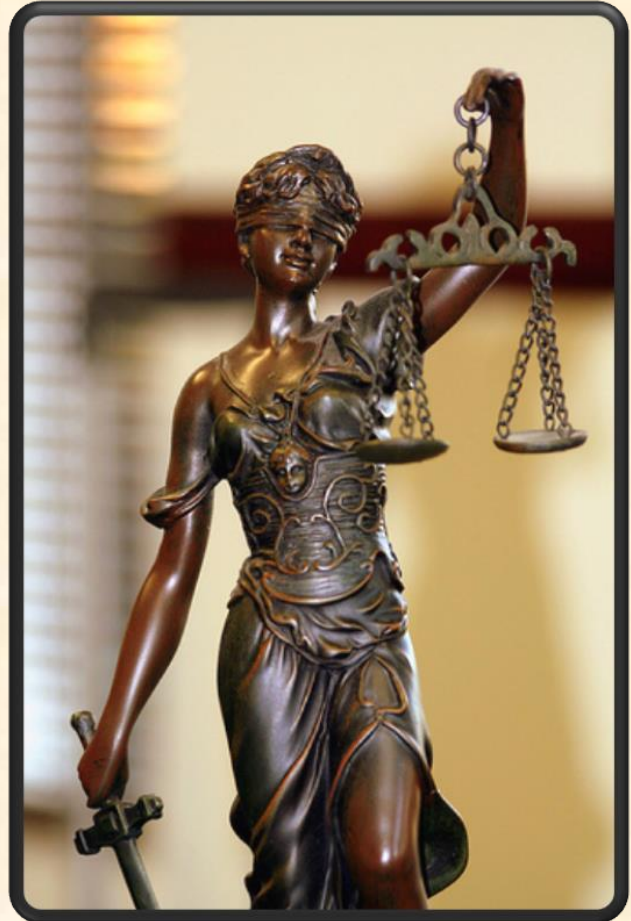
11 Мали хидроелектроцентрали со вкупна планирана моќност од 8.333 kW за кои се издадени привремени решенија за стекнување на статус на повластен производител во текот на 2012 година, се во фаза на изградба и се очекува истите да бидат пуштени во употреба во периодот 2013-2015 година, во согласност со потпишаните договори за концесија за давање на вода кои инвеститорите ги имаат потпишано со Министерството за економија и согласно договорите за јавно приватно партнерство.

11 Фотонапонски електроцентрали со вкупна планирана моќност од 4.583,53 kW за кои се издадени привремени решенија за стекнување на статус на повластен производител во текот на 2012 година, се во фаза на изградба и се очекува истите да бидат пуштени во употреба во првата половина на 2013 година.

**РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

**ПРЕТСТАВКИ
ЖАЛБИ
ТУЖБИ**

VII. ПРЕТСТАВКИ, ЖАЛБИ И ТУЖБИ

VII.1 ПРЕТСТАВКИ

Во текот на 2012 година до Регулаторната комисија за енергетика, согласно Законот за постапување по претставки и предлози („Службен весник на Република Македонија“, бр.82/08 и 13/13) беа поднесени 40 претставки, од кои 25 се однесуваа за прашања од областа на електрична енергија и 15 за топлинска енергија.

Табела VII.1. Поднесени претставки во 2012 година

Електрична енергија		Топлинска енергија			Природен гас		Нафта и нафтни деривати	
Правни лица	Физички лица	Правни лица	Физички лица		Правни лица	Физички лица	Правни лица	Физички лица
5	20	1	14		-	-	-	-
Постапено	Препратени на надлежност	Постапено	Препратени на надлежност	-	-	-	-	-
6	19	14	0	-	-	-	-	-

VII.2 ЖАЛБИ

VII.2.1 Постапки по жалби поднесени до Регулаторната комисија за енергетика

Регулаторната комисија за енергетика на 17.02.2012 година донесе Правилник за начинот, условите и постапката за одлучување по споровите и висината на оправданите надоместоци за трошоците настанати во постапката („Службен весник на Република Македонија“, бр. 24/12).

Со Правилникот се уредуваат начинот, условите и постапката за одлучување по споровите покренати од корисниците на системите или учесниците на пазарите против соодветните носители на лиценци во врска со вршењето на регулираните енергетски дејности и споровите во врска со примената на пропишаните услови, методологии или тарифи за приклучување, пристап, урамнотежување и користење на соодветните системи или пазари и доделување на соодветните интерконективни капацитети, кога барањето за интерконективен капацитет е одбиено од оператор на преносен систем од Република Македонија, како и висината на оправданите надоместоци за трошоците настанати во постапката.

Овој Правилник не се однесува на спорови за кои со закон е пропишана исклучива надлежност на суд или друг орган во Република Македонија.

Постапката за одлучување по споровите ја води Комисија за водење на постапка за одлучување по спорови, која е составена од 5 члена. Членовите на Комисијата ги именува Претседателот на Регулаторната комисија за енергетика по предлог на членовите на Регулаторната комисија за енергетика.

Во текот на 2012 година до Регулаторната комисија за енергетика, согласно Законот за општа управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр.38/05, 110/08 и 51/11) и Правилникот беа поднесени вкупно 110 жалби, сите од областа на електрична енергија.

Табела VII.2. Поднесени жалби во 2012 година

Електрична енергија		Топлинска енергија		Природен гас		Нафта и нафтени деривати	
Правни лица	Физички лица	Правни лица	Физички лица	Правни лица	Физички лица	Правни лица	Физички лица
80	30	-	-	-	-	-	-

Донесените одлуки од Регулаторната комисија за енергетика по однос на поднесените жалби се прикажани во следната табела:

Табела VII.3. Донесени одлуки по однос на поднесени жалби во 2012 година

Усвоени	Делумно усвоени	Одбиени	Отфрлени	Постапката продолжува во 2013 година
25	2	10	10	63

VII.2.2 Постапки по жалби поднесени до Комисија за решавање на жалби во областа на енергетиката

Согласно член 31 од Законот за енергетика по поднесени жалби против поединечните акти на Регулаторната комисија за енергетика одлучува Комисијата за решавање на жалби во областа на енергетиката (како второстепен орган).

Оваа Комисија е составена од три члена и нивни заменици кои ги именува и разрешува Собранието на Република Македонија.

Во текот на 2012 година преку Регулаторната комисија за енергетика, согласно Законот за енергетика и Законот за општата управна постапка, беа поднесени вкупно 11 жалби до Комисијата за решавање на жалби во областа на енергетиката, од кои 10 беа одбиени и 1 уважена.

Табела VII.4. Донесени одлуки по однос на поднесени жалби во 2012 година

Електрична енергија	Топлинска енергија	Природен гас	Нафта и нафтени деривати
1	4	1	5

VII.3 ТУЖБИ

Против одлуките донесени од Регулаторната комисија за енергетика (како второстепен орган), во текот на 2012 година, беа поднесени вкупно 5 тужби за поведување на управен спор пред Управен суд на Република Македонија.

Во 2011 година ГА-МА АД Скопје поднесе тужба против Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија за надомест на штета во износ од 200.185.417,00 денари, по однос на која Основниот Суд Скопје II Скопје во 2012 година донесе Пресуда со која го одбива тужбеното барање на тужителот ГА-МА АД Скопје како неосновано.

Во периодот од 1 до 6 Јануари 2012 година, снабдувачот со природен гас на тарифни потрошувачи ја прекина испораката на природен гас до тарифните потрошувачи поради несклучени договори за купопродажба на природен гас со тарифните потрошувачи за 2012 година. Како причина за несклучување на договорите за купопродажба на природен гас од снабдувачот со природен гас на тарифни потрошувачи беше наведена неможноста да ја извршува својата обврска за набавка на природен гас.

Регулаторната комисија за енергетика врз основа на член 23 став 2 од Законот за енергетика, донесе Одлука за забрана на прекинување на снабдување со природен гас на тарифните потрошувачи приклучени на системот за пренос на природен гас на „МАКПЕТРОЛ ПРОМ-ГАС“ ДООЕЛ Скопје бр.02-06/1 од 03.01.2012 година („Службен весник на Република Македонија“, бр.1/12). И покрај тоа испораката на природен гас беше прекината.

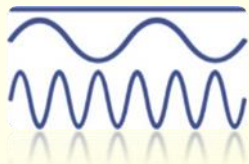
Регулаторната комисија за енергетика на 05.01.2012 година, до Основниот суд Скопје II Скопје, поднесе Предлог за издавање на привремена мерка за забрана на прекинување на снабдувањето со природен гас на тарифните потрошувачи приклучени на системот за пренос на природен гас.

Основниот суд Скопје II Скопје на ден 03.02.2012 година донесе Решение со кое го усвои предлогот за издавање на привремена мерка поднесен од Регулаторната комисија за енергетика, со кое се задолжуваат „МАКПЕТРОЛ ПРОМ-ГАС“ ДООЕЛ Скопје и „ГА-МА“ АД Скопје да пристапат кон приклучување на тарифните потрошувачи на системот за пренос на природен гас. Со истото Решение на друштвата им се забрани да преземат дејствија со кои во иднина ќе го прекинат снабдувањето со природен гас на тарифните потрошувачи.

На 16.02.2012 година Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија поднесе тужба против „МАКПЕТРОЛ ПРОМ - ГАС“ и „ГА - МА“ АД Скопје за непостоење на право на тужените за исклучување на тарифните потрошувачи од системот за пренос на природен гас, согласно издадените лиценци од Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија.

По однос на поднесената тужба Основниот Суд Скопје II Скопје на 15.11.2012 година донесе Пресуда со која тужбеното барање на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија се усвојува.

Поради горенаведеното постапување и нарушување на сигурноста во снабдувањето и преносот на природен гас, Регулаторната комисија за енергетика на 07.03.2012 година поднесе Барање за поведување на прекршочна постапка, против снабдувачот со природен гас на тарифни потрошувачи „МАКПЕТРОЛ ПРОМ-ГАС“ ДООЕЛ Скопје и „ГА-МА“ АД Скопје и нивните управители, пред Основниот суд Скопје I Скопје поради кршење на Законот за енергетика. Постапката сеуште е во тек.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

МЕЃУНАРОДНИ АКТИВНОСТИ

VIII. МЕЃУНАРОДНИ АКТИВНОСТИ

Регулаторната комисија за енергетика во текот на 2012 година активно учествуваше во работата на европските и регионалните институции и асоцијации од областа на енергетското регулирање и соработуваше со повеќе меѓународни организации, регулаторни тела и донатори, што придонесе за зајакнување на нејзиното етаблирање како релевантно регулаторно тело во енергетскиот сектор на регионално ниво.

Во текот на 2012 година претставниците на Регулаторната комисија за енергетика учествуваа на конференции, работилници и состаноци организирани во рамки на Одборот на регулатори на Енергетската заедница, Советот на европските регулатори за енергетика, Регионалната асоцијација на енергетските регулатори, состаноците на Комитетот за стабилизација и асоцијација во процесот на пристапување на Република Македонија кон Европската унија и Поткомитетот за транспорт, животна средина, енергија и регионален развој, како и на повеќе работилници и состаноци организирани од страна на повеќе институции, претпријатија и организации во Република Македонија.

VIII.1 УЧЕСТВО ВО РАБОТАТА НА ОДБОРОТ НА РЕГУЛАТОРИ НА ЕНЕРГЕТСКАТА ЗАЕДНИЦА

Енергетската заедница е формирана со Договорот за основање на Енергетска заедница, кој е потпишан 25 октомври 2005 година од страна на Европската комисија и земјите на Југоисточна Европа (Албанија, Бугарија, Босна и Херцеговина, Романија, Србија, Хрватска, Црна Гора, Косово и Македонија).

Одборот на регулатори на Енергетската заедница (Energy Community Regulatory Board - ECRB) е институција на Енергетската заедница, основана со Договорот за основање на Енергетската заедница (покрај Министерскиот Совет и Постојната група на високи претставници). Надлежностите и задачите на ECRB се утврдени со Договорот за основање на Енергетската заедница.

ECRB е координативно тело на националните регулатори на Енергетската заедница за развој на хармонизирани регулаторни правила, составен од претставници на регулаторните тела на договорните страни и тоа од: Албанија, Босна и Херцеговина, Косово, Македонија, Србија, Хрватска, Црна Гора, Молдавија (од 1 мај 2010 година) и Украина (од 1 февруари 2011 година).

Во работата на ECRB учествуваат и претставници на регулаторните тела од 15 земји членки на Европската унија (како земји учесници) претставени од Европската комисија, како и земјите набљудувачи: Грузија, Норвешка, Турција и Ерменија (од октомври 2011 година).

Регулаторната комисија за енергетика дава значаен допринос во организацијата и начинот на функционирање на регионалниот и европскиот пазар на електрична енергија и природен гас преку активно учество, како полноправен член, во работата на ECRB и работните групи на ECRB за

електрична енергија, природен гас и потрошувачи, како и во работата на имплементационата група за Канцеларија за координирани аукции во Југоисточна Европа.

Во текот на 2012 година ECRB одржа четири состаноци, а се одржаа и дванаесет состаноци на работните групи на ECRB. Претставниците на Регулаторната комисија за енергетика учествуваа на четири состаноци на ECRB и на седум состаноци на работните групи на ECRB.

Во работната група за електрична енергија (ECRB EWG) во 2012 година беа разгледувани следните прашања:

- Регулаторна рамка за формирање на регионални механизми за управување со загушувањата и алокација на преносните капацитети:
Регулаторната комисија за енергетика учествуваше во дискусиите за воспоставување на заеднички механизам за алокација на прекуграничниот капацитет и вршење на мониторинг на Канцеларијата за координирани аукции во Југоисточна Европа. Регулаторната комисија за енергетика учествуваше во подготовка на „Извештај за актуелните механизми за алокација на преносните капацитети во осмиот регион“.
- Механизам за балансирање:
Регулаторната комисија за енергетика, заедно со другите регулаторни тела, учествуваше во подготовката на изработка на речник во однос на термините поврзани со балансна енергија. Исто така, Регулаторната комисија за енергетика учествуваше во подготовка на „Извештајот за механизми за балансирање во Енергетската заедница“ и во „Нацрт извештајот за студијата за порамнување на отстапувањата во Енергетската заедница“. При тоа беше одржана и работилница за порамнување на отстапувањата во Енергетската заедница, која се одржа во ноември, во Виена, Австрија.
- Компатибилни пазарни правила и ефективен регионален пазар на електрична енергија:
Регулаторната комисија за енергетика учествуваше во активностите за мониторинг на имплементацијата на Регионалниот акционен план за отворање на пазарот во Југоисточна Европа.
- Хармонизација на лиценците за трговија со електрична енергија:
Регулаторната комисија за енергетика активно учествуваше во подготовката на препораките за хармонизација на лиценците за трговија со електрична енергија во Енергетската заедница.
- Соработка помеѓу регулаторите за прекуграничните капацитети во врска со проектите со регионални димензии:
Регулаторната комисија за енергетика активно учествуваше во идентификацијата на можностите за регионална соработка за инвестиционите проекти од регионално значење и за таа цел беше

изработена а воедно беа дадени и предлози за имплементација на „Студијата за можни регулаторни инвестициони иницијативи“.

- Мониторинг на пазарот на електрична енергија:
Регулаторната комисија за енергетика активно учествуваше со дискусии и месечно доставување на податоци, во соработка со АД МЕПСО, за потребите на Проектот за мониторинг на пазарот на електрична енергија во Југоисточна Европа. Овој проект има за цел да обезбеди точна пресметка на прекуграничниот преносен капацитет, негова алокација и користење на капацитетот на недискриминаторен начин. Исто така беше ажуриран документот „Основни напатствија за мониторинг на пазарот на електрична енергија“.
- Обновливи извори на енергија во Енергетската заедница:
Регулаторната комисија за енергетика заедно со другите регулаторни тела, учествуваше во подготовката на изработка на речник во однос на термините поврзани со производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија.

Во работната група за природен гас (ECRB GWG) во 2012 година беа разгледувани следните прашања:

- Регулаторни мерки за реализација на гасен прстен во Енергетска заедница:
Регулаторната комисија за енергетика учествуваше во подготовката на заедничка регулаторна рамка за изградба на гасен прстен, со кој се обезбедува развој на конкуренцијата и сигурност во снабдувањето со природен гас, како и во идентификацијата на можностите за регионална соработка за инвестиционите проекти од регионално значење. За таа цел беа дадени и предлози за имплементација на „Студијата за препораки за финансирање на инвестиции во гасен прстен во Енергетска заедница“.
- Пазар за природен гас:
Регулаторната комисија за енергетика учествуваше во подготовката на документот за баласирање и превземање на мерки за отстранување на бариерите за прекугранична трговија со природен гас. Исто така, во ноември, во Виена, Австрија се одржана и работилница за квалитет на снабдувањето со природен гас во Енергетската заедница.

Во работната група за потрошувачи (ECRB CWG) во 2012 година беа разгледувани следните прашања:

- Заштита на потрошувачите:
Регулаторната комисија за енергетика учествуваше во ажурирањето на документот: „Извештај за третман на ранливите потрошувачи во Енергетска заедница“.

- Промена на снабдувачи од страна на потрошувачите:
Регулаторната комисија за енергетика учествуваше во изработката на документот „Извештај за најдобри практики и препораки за промена на снабдувачите од страна на потрошувачите во Енергетската зедница“. Исто така, Регулаторната комисија за енергетика учествуваше на работилницата за промена на снабдувач во Енергетската заедница, која се одржа во септември во Бечиќи, Црна Гора.
- Производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија:
Регулаторната комисија за енергетика активно учествуваше во изработката на „Нацрт извештај за производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија во Енергетска зедница“.
- Приклучување на дистрибутивен систем на електрична енергија:
Регулаторната комисија за енергетика учествуваше во изработката на извештајот „Приклучување на дистрибутивен систем на електрична енергија во Енергетска зедница“.
- Квалитет на снабдувањето со електрична енергија:
Регулаторната комисија за енергетика учествуваше во изработката на споредбениот извештај „Квалитет на снабдувањето со електрична енергија во Енергетска зедница“ кој беше прилог на „Петтиот Европски извештај за квалитет на снабдувањето со електрична енергија“ од објавен од Советот на европските регулатори за енергетика. Исто така, Регулаторната комисија за енергетика активно учествуваше во подготовката на „Студијата за препораки за собирање на податоци, известување и ревизија во однос на квалитетот на услугата во Енергетската заедница“, како и во подготовката на документот „Заеднички препораки на Советот на европските регулатори за енергетика и Одборот на регулатори на Енергетската заедница за регулаторен мониторинг на квалитетот на напонот“.

Во имплементационата група за Канцеларија за координирани аукции во Југоисточна Европа (SEE CAO IG), регулаторните тела и операторите на преносните системи од регионот учествуваат во подготовката за основање на Канцеларијата за координирани аукции, како и имплементацијата на механизам за координирани аукции за распределба на преносните капацитети на интерконективните водови. Основањето на Канцеларијата за координирани аукции има за цел да обезбеди транспарентна алокација на интерконективните капацитети и управувањето со задушувачата во прекуграничното движење на електричната енергија на недискриминаторен начин, засновано на конкурентни начела, преку сите граници во Југоисточна Европа. Со ова би требало да се постигне ефикасно користење на инфраструктурата за прекуграничен пренос на електрична енергија, да се забрза трговијата со електрична енергија и да се подобри сигурноста во снабдувањето со електрична енергија во регионот. Во рамки на Енергетската заедница беше одржана и церемонија за формирање на проект тим

претпријатие за Канцеларијата за координирани аукции во Југоисточна Европа, која што се одржа во јуни, во Бечики, Црна Гора.

VIII.2 УЧЕСТВО ВО РАБОТАТА НА СОВЕТОТ НА ЕВРОПСКИТЕ РЕГУЛАТОРИ ЗА ЕНЕРГЕТИКА

Во мај 2012 година Регулаторната комисија за енергетика поднесе барање за членство како набљудувач во работата на Советот на европските регулатори за енергетика (Council of European Energy Regulators - CEER) со седиште во Брисел, Белгија. На 83-тиот состанок на Генералното собрание на Советот на европските регулатори за енергетика кој се одржа на 18 јуни 2012 година во Љубљана, едногласно се одлучи Регулаторната комисија за енергетика да се прими како набљудувач.

Советот на европските регулатори за енергетика е основан во 2000 година со седиште во Брисел, Белгија, како асоцијација за соработка на независните регулатори за енергетика во Европа. Во овој Совет учествуваат 29 регулаторни тела како членови (27 од земјите членки на Европската унија, Исланд и Норвешка) и 2 регулаторни тела како набљудувачи (Швајцарија и Република Македонија). Советот на европските регулатори за енергетика се состои од Генерално собрание, Одбор на директори и 6 работни групи.

Со членувањето во Советот на европските регулатори за енергетика, Регулаторната комисија за енергетика ќе се стекне со искуство за имплементација на Третиот пакет на законодавството и предизвиците со кои се сретнуваат земјите членки на Европската унија и ќе допринесе во создавањето на единствен, конкурентен, ефикасен и одржлив внатрешен пазар на енергија во Европската унија.

Во 2012 година Регулаторната комисија за енергетика со свои презентации учествуваше на работилницата за мониторинг на квалитетот на напон, која што се одржа во октомври, во Брисел, Белгија и на Генералното собрание на Советот на европските регулатори за енергетика, кое се одржа во ноември во Лимасол, Кипар.

VIII.3 УЧЕСТВО ВО РАБОТАТА НА РЕГИОНАЛНАТА АСОЦИЈАЦИЈА НА ЕНЕРГЕТСКИТЕ РЕГУЛАТОРИ

Регулаторната комисија за енергетика е полноправен член на Регионалната асоцијација на енергетските регулатори (Energy Regulators Regional Association - ERRA), која претставува стручна асоцијација на регулаторни тела, чија цел е унапредување на соработката, размена на искуства и зајакнување на капацитетите на регулаторните тела.

Во 2012 година Регулаторната комисија за енергетика учествуваше во следните активности на ERRA:

- Комитет за лиценци и конкуренција: Регулаторната комисија за енергетика учествуваше во дискусиите за најдобрите регулаторни практики за лиценци, решавање на спорови и пазари на енергија;
- Комитет на тарифи и цени: Регулаторната комисија за енергетика учествуваше во дискусиите за најдобрите регулаторни практики за регулација на цени, обновливи извори на енергија, како и во

ажурирањето на базата на податоци за цени на електрична енергија и природен гас која ги опфаќа членките на ERRA од Европа и Азија. При тоа беше изработен и документот „Механизми за поддршка на производството на електрична енергија од обновливи извори на енергија“;

- Работна група за правна регулација: Регулаторната комисија за енергетика учествуваше на состаноците на оваа работна група која има за цел размена на искуството во процесот на лиценцирање, решавање на жалби и други правни прашања;
- Тренинг курс за регулација на тарифи и цени;
- Семинар за новоименувани регулатори;
- Годишна конференција на ERRA за инвестиции и регулација;
- Генерално собрание на ERRA; и
- Состаноци на Претседателството на ERRA.

VIII.4 УЧЕСТВО ВО ЕВРОПСКИТЕ ИНТЕГРАЦИИ

Регулаторната комисија за енергетика со својата работа значајно допринесува во исполнувањето на преземените обврски во процесот на пристапување на Република Македонија кон Европската унија.

Во 2012 година, Регулаторната комисија за енергетика учествуваше со свое излагање и презентација на осмиот состанок на Поткомитетот за транспорт, животна средина, енергија и регионален развој, кој се одржа во февруари во Брисел, Белгија, како и на состанокот на Комитетот за стабилизација и асоцијација во процесот на пристапување на Република Македонија кон Европската унија, кој се одржа во мај во Скопје, Република Македонија.

Согласно Одлуката за образување на работни групи за подготовка на Националната програма за усвојување на правото на Европската унија и подготовка на преговорачките позиции за преговори за членство во Европската унија (НПАА), Регулаторната комисија за енергетика учествува во работната група за Поглавје 3.15 Енергетика и го подготвува делот за подрачјата 3.15.2 Внатрешен пазар на енергија и 3.15.4 Обновливи извори на енергија.

Во рамки на оваа група редовно се одржуваат состаноци со Секретаријатот за европски прашања и Министерството за економија, се предвидуваат подзаконските акти кои се потребни да се донесат од областа на пазар на енергија и се ажурира исполнувањето на преземените обврски за интеграција во Европската унија.

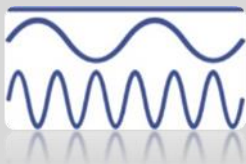
Во 2012 година Регулаторната комисија за енергетика редовно изработуваше месечни, квартални и полугодишни извештаи за преземените активности во внатрешниот пазар на енергија и обновливи извори на енергија, и истите ги доставуваше до Секретаријатот за европски прашања за потребите на редовно известување до Европската комисија, како и за потребите на Извештајот за напредокот за 2012 година постигнат од страна на Република Македонија во подготовките за членство во Европската унија.

VIII.5 ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПРОЕКТИ

Во 2012 година продолжи имплементацијата на проектот „Поддршка на Регулаторната комисија за енергетика за воведување на ЕУ законодавството за ефикасен пазар на енергија во Република Македонија“, обезбеден од Кралството Норвешка, со цел да се подобри регулаторната рамка за конкурентни, транспарентни и недискриминаторни пазари на енергија.

Во рамките на овој проект, кој е со времетраење од 3 години, се изработуваат и ревидираат неколку подзаконски акти од областа на електрична енергија и природен гас, односно правила за снабдување за електрична енергија и природен гас за снабдувач во краен случај, пазарни правила за природен гас, мрежни правила за пренос и дистрибуција на електрична енергија и природен гас, правила за следење на функционирањето на енергетските пазари и друго.

За таа цел, Регулаторната комисија за енергетика редовно одржува состаноци со ангажираните консултанти. Во рамките на овој проект во септември 2012 година беше организирана студиска посета во Осло, Кралството Норвешка, каде што беа остварени работни средби на претставниците на Регулаторната комисија за енергетика со претставниците на регулаторното тело на Кралството Норвешка, Министерството за надворешни работи, Министерството за нафтени деривати и енергија, електропреносниот систем оператор, берзата на електрична енергија (NORDPOOL) и националниот производител на електрична енергија во Кралството Норвешка.

**РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ НА РЕГУЛАТОРНАТА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА ВО 2012 ГОДИНА

IX. ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ НА РЕГУЛАТОРНАТА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА ВО 2012 ГОДИНА

IX.1 ФИНАНСИРАЊЕ НА РЕГУЛАТОРНАТА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА

Согласно член 34, став 1 од Законот за енергетика, Регулаторната комисија за енергетика се финансира од сопствени извори на средства преку наплата на годишен надоместок од вкупниот приход од носителите на лиценци за вршење на енергетска дејност и преку наплата на надоместок за издавање на лиценци.

Надоместокот од вкупниот приход од носителите на лиценци за вршење на енергетска дејност за 2012 година беше утврден со Одлука од страна на Собранието на Република Македонија и тој процент на зафаќање за 2012 година е 0,041% од вкупниот приход.

Регулаторната комисија за енергетика, исто така, се финансира и преку еднократна наплата на паричен надоместок за трошоците направени во постапката за издавање на лиценци за вршење енергетски дејности во согласност со Правилникот за лиценци за вршење на енергетски дејности, кој надоместок изнесува 500 евра во денарска противвредност.

IX.2 ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ ОД РАБОТЕЊЕТО НА РЕГУЛАТОРНАТА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА

Регулаторната комисија за енергетика ја води својата сметководствена евиденција и ги изготвува финансиските извештаи за 2012 година во согласност со одредбите на член 469 од Законот за трговски друштва (Службен весник на РМ, број 28/04....166/12) и Правилникот за водење сметководство (Службен весник на РМ, број 159/09, 164/10 и 107/11), односно според Меѓународните Сметководствени Стандарди за Финансиско известување (МСФИ) и Меѓународниот Стандард за Финансиско известување за мали ентитети (МСЕ).

При изготвувањето на финансиските извештаи, Регулаторната комисија за енергетика применува сметководствени политики и стандарди кои се во согласност со сметководствената и даночна регулатива во Република Македонија.

Регулаторната комисија за енергетика ги изготвува своите финансиски извештаи врз пресметковна основа при што ефектите на трансакциите и другите настани се признаваат кога ќе настанат и се евидентираат во сметководствената евиденција за периодите на кои се однесуваат.

1. Приходи

Вкупните приходи на Регулаторната комисија за енергетика за периодот 01.01 – 31.12.2012 година се 64.278.843 денари при што:

- 62.237.522 денари или 96,82% се фактуриран годишен надоместок на носителите на лиценци за вршење на енергетски дејности. Фактурираните приходи за 2012 година се пресметани како 0,041% на вкупниот приход на носителите на лиценци за вршење на енергетски дејности од претходната година (податок добиен од Централниот регистар на Република Македонија). Од овој

фактуриран годишен надоместок, 15.799.798 денари се пренесуваат во 2013 година. Ова е во согласност со член 34, став 6 од Законот за енергетика, според кој Регулаторната комисија за енергетика неискористените средства, односно вишокот на остварени приходи во годината, по покривањето на сите расходи на работење, ги пренесува во наредната година.

- 1.630.752 денари или 2,54% се приходи од наплата на надоместокот за издавање на лиценци,
- 164.710 денари или 0,26% се наплатените заостанати приходи од претходни години, и
- 245.859 денари или 0,38% се остварени други приходи (во најголем дел од камати и судски такси).

Табела IX.1. Преглед на остварени приходи од работењето на Регулаторната комисија за енергетика за 2012 година

Р. бр.	ПРИХОДИ	2012 година	
		фактурирано (денари)	структурно учество во вкупен приход (%)
I.	Вкупни приходи (II + III)	64.278.843	100,00
II.	Вкупни приходи од работењето (II.1. + II.2.)	48.479.045	75,42
II.1.	Приходи од фактуриран надоместок на носителите на лиценци кои вршат енергетски дејности	48.233.186	75,04
II.1.1.	Надоместок од вкупниот приход од носителите на лиценци за вршење на енергетски дејности	46.437.724	72,24
II.1.2.	Надоместок за издавање на лиценци	1.630.752	2,54
II.1.3.	Наплатени заостанати приходи од претходни години	164.710	0,26
II.2.	Други приходи (камати, судски такси, курсни разлики и др...)	245.859	0,38
III.	Пренесен приход во наредна година (I - II)	15.799.798	24,58

2. Расходи

Потрошените финансиски средства за работење на Регулаторната комисија за енергетика во 2012 година изнесуваат 48.479.045 денари. Истите се за 9,55% помали од планираните финансиски средства за работењето за 2012 година, како резултат на рационално трошење на потребните средства за квалитетно, континуирано и ефикасно извршување на задачите, обврските и зголемените надлежности на Регулаторната комисија за енергетика кои произлегуваат согласно Законот за енергетика.

Табела IX.2. Преглед на планирани и остварени расходи од работењето на Регулаторната комисија за енергетика за 2012 година

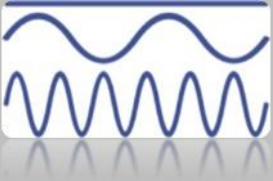
Р. бр.	РАСХОДИ	2012 година		
		планирани (денари)	остварени (денари)	остварени/ планирани (%)
I.1	Трошоци за материјали, енергија, ситен инвентар и автогуми	2.486.000	1.956.780	78,71
1.	Трошоци за материјали, ситен инвентар, автогуми	800.000	515.490	64,44
2.	Трошоци за енергија	1.686.000	1.441.290	85,48
I.2.	Трошоци за услуги со карактер на материјални трошоци	13.288.800	11.531.843	86,78
3.	Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	3.528.800	2.988.130	84,68
4.	Услуги за одржување и заштита	450.000	135.813	30,18
5.	Наемнини	7.764.200	7.595.165	97,82
6.	Комунални услуги (вода, комун. хиг)	165.600	99.413	60,03
7.	Останати услуги (печатарски, судски такси, регистрација на возила, огласи, и др.)	1.380.000	713.323	51,69
I.3.	Останати трошоци од работењето	5.230.800	5.002.931	95,64
8.	Трошоци за репрезентација	600.000	538.390	89,73
9.	Трошоци за осигурување	87.400	65.282	74,69
10.	Банкарски услуги и трошоци за платен промет	70.000	63.183	90,26
11.	Членарини и други давачки	300.000	493.560	164,52
12.	Надомест за Комисијата за жалби од областа на енергетиката	493.400	452.221	91,65
13.	Авторски хонорари, договор на дело, поврем. и прив. работи	2.800.000	2.814.604	100,52
14.	Преведувачки услуги	300.000	59.720	19,91
15.	Адвокатски услуги, вештачење	200.000	186.383	93,19
16.	Трошоци за стручна литература, дневен печат, Службен весник и др.	160.000	176.083	110,05
17.	Останати расходи (ИТ услуги, курсни разлики и др.)	220.000	153.505	69,77

Р. бр.	РАСХОДИ	2012 година		
		планирани (денари)	остварени (денари)	остварени/ планирани (%)
I.4.	Трошоци за вработените	31.542.280	28.901.854	91,63
18.	Плати и надоместоци за плата	27.382.280	25.587.844	93,44
19.	Дневници за службени патувања, ноќевање и патни трошоци во земјата и странство	3.300.000	2.732.966	82,82
20.	Трошоци за семинари	620.000	441.358	71,18
21.	Останати трошоци за вработените /стр. образ, магис, здрав. прегледи/	240.000	139.686	58,20
I.5.	Трошоци за амортизација	1.049.410	1.085.637	103,45
II.	Вкупни трошоци од работењето (I.1. + I.2. + I.3. + I.4. + I.5.)	53.597.290	48.479.045	90,45
III.	Набавка на основни средства	2.382.700	1.105.001	46,37
IV.	Вкупни расходи (II + III)	55.979.990	49.584.046	88,57

Во 2012 година зголемени се трошоците за членарини во меѓународни и домашни организации во однос на планираните како резултат на членството на Регулаторната комисија за енергетика во Советот на европските енергетски регулатори (CEER). Имено, во јуни 2012 година Регулаторната комисија за енергетика беше примена како набљудувач во Советот на европските енергетски регулатори (CEER) и стана член на Комитетот на Република Македонија кој е член на Светскиот енергетски совет (WEC).

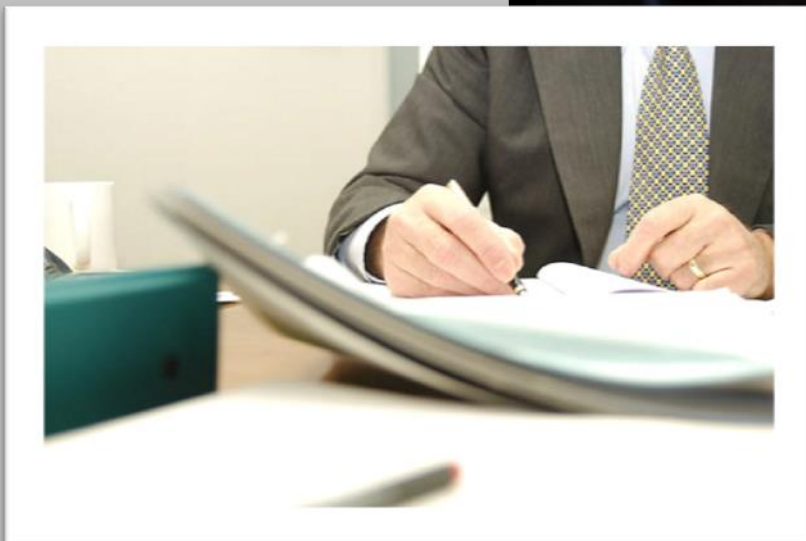
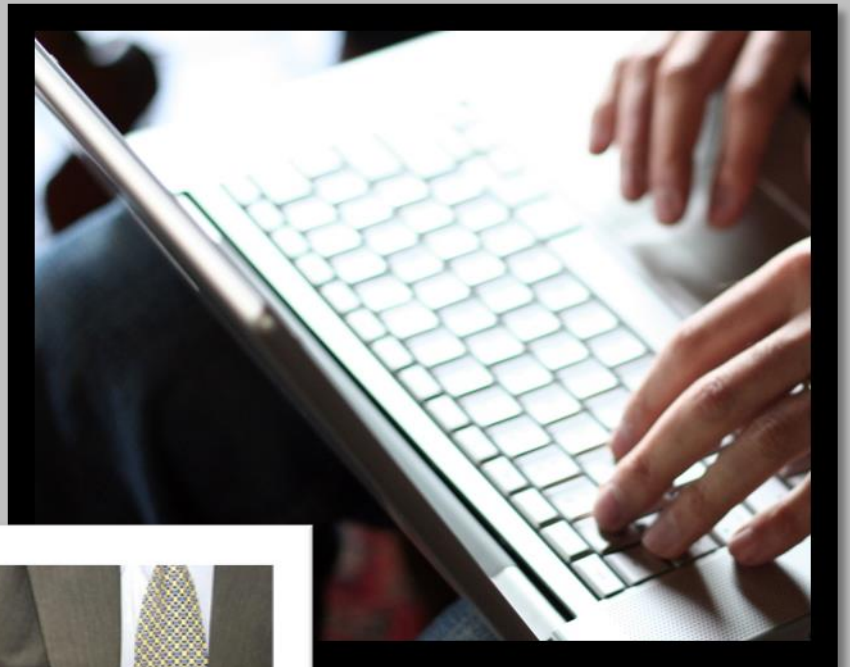
Регулаторната комисија за енергетика во текот на 2012 година искористи дел од дополнителните средства во износ од 7.921.153,00 денари врз основа на изработен предлог проект за изградба на административната зграда (работни простории) за потребите на Регулаторната комисија за енергетика, во соинвеститорство со други државни институции и регулаторни тела.

Во прилог кон овој Извештај се дадени Билансот на успех (Извештај за добивка или загуба) за периодот 01.01.2012 година до 31.12.2012 година и Билансот на состојба (Извештај за финансиската состојба) со 31.12.2012 година.

**РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

АКТИВНОСТИ ВО 2013 ГОДИНА

X. АКТИВНОСТИ ВО 2013 ГОДИНА

Со цел обезбедување на ефикасно, конкурентно и непречено функционирање на енергетските пазари, Регулаторната комисија за енергетика во текот на 2013 година ќе продолжи со извршување на своите надлежности утврдени со Законот за енергетика, односно:

- ќе го следи функционирањето на енергетските пазари заради обезбедување на сигурно снабдување со енергија и енергенти,
- ќе се грижи за заштита и унапредувања на правата на потрошувачите на енергија и енергенти и корисниците на енергетските системи,
- ќе предлага мерки за поттикнување на конкуренцијата во енергетските пазари,
- ќе донесува подзаконски акти, прописи и тарифни системи,
- ќе донесува одлуки за цени и тарифи врз основа на соодветните прописи, методологии и тарифни системи,
- ќе донесува одлуки за издавање, менување, пренесување, суспендирање, одземање и престанок на лиценци за вршење на одделни дејности од областа на енергетиката и го следи извршувањето на обврските утврдени со лиценците за вршење одделни дејности од областа на енергетиката,
- ќе донесува решенија за стекнување на статус на повластен производител и одлуки за користење на повластени тарифи и ќе го води регистарот на повластени производители,
- ќе ги одобрува мрежните правила кои што ги донесуваат операторите на енергетските системи,
- ќе ги одобрува плановите за развој и изградба на преносните и дистрибутивните мрежи и го следи нивното навремено донесување и спроведување,
- ќе решава спорови кои настанале меѓу вршителите на регулираните дејности и нивните корисници, вклучувајќи ги и прекуграничните спорови,
- ќе соработува со надлежните државни органи, органите на единиците на локалната самоуправа, вршителите на енергетски дејности, корисниците на енергија и други организации и институции,
- ќе доставува предлог до надлежните органи за преземање на мерки во согласност со нивната надлежност и во постапка пропишана со закон, кон субјектите кои дејноста ја вршат спротивно на Законот за енергетика,
- ќе учествува во соодветни регионални и меѓународни организации и соработува со други регулаторни тела со цел да придонесе кон развојот на регионалните пазари на енергија, во согласност со обврските превземени со ратификуваните меѓународни договори, и
- ќе врши други работи во согласност со Законот за енергетика.

Во 2013 година Регулаторната комисија за енергетика ќе ги изработи, донесе или одобри подзаконските акти во согласност со Законот за енергетика, со кои ќе се врши понатамошното регулирање на енергетскиот сектор во Република Македонија, наведени во следната табела.

Табела X.1. Преглед на подзаконски акти

Р. бр.	Подзаконски акти	Законски основ
1.	Правилник за следење на функционирањето на енергетските пазари	член 23, став 5
2.	Тарифен систем за продажба на електрична енергија на потрошувачите што се снабдуваат од снабдувач во краен случај	член 25, став 3
3.	Мрежни правила за пренос на електрична енергија	член 69, став 1
4.	Мрежни правила за дистрибуција на електрична енергија на АД ЕЛЕМ Скопје, Подружница Енергетика	член 77, став 1
5.	Правила за пазар на природен гас	член 90
6.	Правилник за цени на природниот гас за снабдувачот во краен случај	член 24, став 2
7.	Тарифен систем за пренос на природен гас	член 25, став 1
8.	Тарифен систем за дистрибуција на природен гас	член 25, став 1
9.	Тарифен систем за продажба на природен гас на потрошувачите што се снабдуваат од снабдувач во краен случај	член 25, став 2
10.	Мрежни правила за пренос на природен гас	член 88, став 1
11.	Мрежни правила за дистрибуција на природен гас	член 94
12.	Правилник за цени на топлинска енергија и системски услуги	член 113, став 5
13.	Тарифен систем за дистрибуција на топлинска енергија	член 25, став 1
14.	Правилник за формирање на цените на нафтените деривати и горивата за транспорт	член 24, став 3

Во текот на 2013 година ќе продолжи имплементацијата на проектот „Поддршка на Регулаторната комисија за енергетика за воведување на ЕУ законодавството за ефикасен пазар на енергија во Република Македонија“, поддржан од страна на Кралството Норвешка. Во рамки на овој проект во текот на 2013 година ќе бидат одржани голем број на работилници и состаноци и ќе бидат изработени предлози и препораки во однос на подзаконските акти во надлежност на Регулаторната комисија за енергетика.

Регулаторната комисија за енергетика во текот на 2013 година ќе продолжи да учествува во работата на:

- Одборот на регулатори на Енергетската заедница (Energy Community Regulatory Board - ECRB) и работните групи за електрична енергија, природен гас и потрошувачи, како полноправен член,
- Регионалната асоцијација на енергетските регулатори (Energy Regulators Regional Association - ERRA) и во Комитетот за лиценци и конкуренција и Комитетот за тарифи и цени, како полноправен член, и
- Советот на европските енергетски регулатори (Council of European Energy Regulators - CEER) и работните групи, како набљудувач.

<table border="1"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td></tr> </table> <p>Вид работа</p>				1	2	3	<table border="1"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td>4</td><td>5</td><td>6</td></tr> <tr><td>7</td><td>8</td><td>9</td></tr> <tr><td>10</td><td>11</td><td> </td></tr> </table> <p>Период</p> <p>01577191065</p> <p>Идентификационен број (EMBC)</p>				4	5	6	7	8	9	10	11		<table border="1"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td>12</td><td>13</td><td>14</td></tr> <tr><td>15</td><td>16</td><td>17</td></tr> <tr><td>18</td><td>19</td><td>20</td></tr> <tr><td>21</td><td>22</td><td>23</td></tr> <tr><td>24</td><td>25</td><td>26</td></tr> </table> <p>Контролен број</p> <p>310010010100117353161</p> <p>Разредни кодови</p>				12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
1	2	3																																				
4	5	6																																				
7	8	9																																				
10	11																																					
12	13	14																																				
15	16	17																																				
18	19	20																																				
21	22	23																																				
24	25	26																																				

Назив на друштвото РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РМ
 Адреса, седиште и телефон ДИМИТРЕ ЧУПОВСКА 2 СКОПЈЕ ТЕЛ 3233-580
 Единствен даночен број 4030002483719

БИЛАНС НА УСПЕХ

(ИЗВЕШТАЈ ЗА ДОБИВКА ИЛИ ЗАГУБА)

за период од 01.01 до 31.12 2012 година

(во денари)

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АСП	Број на Безбедност	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	2:0:1		48233186	45834970
2.	Приходи од продажба	2:0:2			
3.	Останати приходи	2:0:3	5	48233186	45834970
4.	Промена на вредноста на залики на готови производи и на недовршено производство	X X X	X X X	X X X	X X X
4.a	Залики на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	2:0:4			
4.b	Залики на готовите производи и на недовршено производство на крајот на годината	2:0:5			
5.	Капитализирано сопствено произ- водство и услуги	2:0:6			
6.	II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+ +218+219+220+221+222)	2:0:7		48470680	46325738
7.	Трошоци за сировини и други материјали	2:0:8		1966780	2019064
8.	Набавна вредност на проддени стоки	2:0:9			

Страна 2

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на Белешка	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
9.	Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	210			
10.	Услуги со карактер на материјални трошоци	211		11531843	11285923
11.	Останати трошоци од работењето	212		4994566	3621940
12.	Трошоци за вработени (214+215+216+217)	213		28901854	28441847
12.a	Плати и надоместоци на плата (нето)	214	8	17019437	16510338
12.б	Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	215	8	1659886	1613063
12.в	Придонеси од задолжително социјално осигурување	216	8	6908521	6159487
12.г	Останати трошоци за вработените	217		3314010	4158959
13.	Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	218	9	1085637	996964
14.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства	219			
15.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	220			
16.	Резервирања за трошоци и ризици	221			
17.	Останати расходи од работењето	222			
18.	III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	223		245859	599568
19.	Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)	224			
19.a	Приходи од вложувања во поврзани друштва	225			
19.б	Приходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	226			
19.в	Приходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	227			
19.г	Останати финансиски приходи од работење со поврзани друштва	228			

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на билеана	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
20.	Приходи од вложувања во неповрзани друштва	2.2.9			
21.	Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	2.3.0	6	245233	598046
22.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	2.3.1	6	626	1522
23.	Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства	2.3.2			
24.	Останати финансиски приходи	2.3.3			
25.	IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+236+240+241+242+243)	2.3.4		8365	8800
26.	Финансиски расходи од односи со поврзани друштва (236+237+238)	2.3.5			
26 а.	Расходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	2.3.6			
26 б.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	2.3.7			
26 в.	Останати финансиски расходи од поврзани друштва	2.3.8			
27.	Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	2.3.9			
28.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	2.4.0		8365	8800
29.	Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства	2.4.1			
30.	Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	2.4.2			
31.	Останати финансиски расходи	2.4.3			
32.	Удел во добивката на придружените друштва	2.4.4			
33.	Удел во загубата на придружените друштва	2.4.5			
34.	Добивка од редовното работење (201+223+244)-(204-205+207+234+245)	2.4.6			
35.	Загуба од редовното работење (204-205+207+234+245)-(201+223+244)	2.4.7			
36.	Нето добивка од пременати работења	2.4.8			

Страна 4

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Оценка на доп	Број на белешка	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
37.	Нето загуба од прекинати работења	2.4.9			
38.	Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	2.5.0			
39.	Загуба пред оданочување (247+249) или (247-248)	2.5.1			
40.	Данок на добивка	2.5.2			
41.	Одложени даночни приходи	2.5.3			
42.	Одложени даночни расходи	2.5.4			
43.	НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+263-264)	2.5.5			
44.	НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252-263+264)	2.5.6			
45.	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	2.5.7		25	23
46.	Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	2.5.8		12	12
47.	ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	2.5.9			
47.а.	Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	2.6.0			
47.б.	Добивка која припаѓа на неконтролираното учество	2.6.1			
47.в.	Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	2.6.2			
47.г.	Загуба која се однесува на неконтролираното учество	2.6.3			
48.	ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	2.6.4			
48.а.	Вкупна основна заработувачка по акција	2.6.5			
48.б.	Вкупна разводната заработувачка по акција	2.6.6			
48.в.	Основна заработувачка по акција од прекинатото работење	2.6.7			
48.г.	Разводната заработувачка по акција од прекинатото работење	2.6.8			

ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОФАТНА ДОБИВКА

за период од 01.01 до 31.12 2012 година

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на билежа	ИЗНОС		
				Тековна година	Претходна година	
1	2	3	4	5	6	
1.	Добивка за годината	2.6.9			0	0
2.	Загуба за годината	2.7.0				
3.	Останата сеофатна добивка (273+275+277+279+281+283) - (274+276+278+280+282+284)	2.7.1				
4.	Останата сеофатна загуба (274+276+278+280+282+284) - (273+275+277+279+281+283)	2.7.2				
5.	Добивки кои произлегуваат од преведување на странско работење	2.7.3				
6.	Загуби кои произлегуваат од преведување на странско работење	2.7.4				
7.	Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба	2.7.5				
8.	Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба	2.7.6				
9.	Ефективен дел од добивки од хедџинг инструменти за хеджирање на парични текови	2.7.7				
10.	Ефективен дел од загуби од хедџинг инструменти за хеджирање на парични текови	2.7.8				
11.	Промена на ревалоризациските резерви за нетековни средства (+)	2.7.9				
12.	Промена на ревалоризациските резерви за нетековни средства (-)	2.8.0				
13.	Актуарски добивки на дефинирани планови за користи на вработените	2.8.1				
14.	Актуарски загуби на дефинирани планови за користи на вработените	2.8.2				
15.	Удел во останата сеофатна добивка на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	2.8.3				
16.	Удел во останата сеофатна загуба на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	2.8.4				
17.	Данок на добивка на компоненти на останата сеофатна добивка	2.8.5				
18.	Нето останата сеофатна добивка (271-285)	2.8.6				

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Основа на АОП	Број на биланс	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
19.	Нето останата сеопфатна загуба (285-271) или (272+285)	2.8.7			
20.	Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (266-270)	2.8.8			
20.а.	Сеопфатна добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	2.8.9			
20.б.	Сеопфатна добивка која припаѓа на неконтролираното учество	2.9.0			
21.	Вкупна сеопфатна загуба за годината (270+287) или (270-286) или (287-269)	2.9.1			
21.а.	Сеопфатна загуба која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	2.9.2			
21.б.	Сеопфатна загуба која припаѓа на неконтролираното учество	2.9.3			

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД ГОДИШЕН ПРИДОБИТОС ОД ВП НА ПОСИТЕЛИТЕ НА ЛИЦЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ -
 (Се назначува главната приходна цифра на дејноста утврдена со Националната класификација на дејности)

8413

Лице одговорно за составување на билансот: Име и презиме ГОРДАНА ОНЧЕВСКА

ЕМБГ 3004958496504

Лице одговорно за составување на билансот: Целосен назив на друштвото _____

ЕМБГ

Во СКОПЈЕ

Одговорно лице на субјектот

На ден 28.02.2013

Г.Ончевска

Раководител:

Образецот е пропишан со Правилникот за формата и содржината на годишната сметка ("Сл.весник на РМ", бр. 52/11 и 174/11)

<table border="1"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td></tr> </table> Вид работи				1	2	3	<table border="1"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td></tr> <tr><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td></tr> </table> Идентификационен број (ЕМБС)					4	5	6	7	8	9	10	11	<table border="1"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td>12</td><td>13</td><td>14</td><td>15</td><td>16</td><td>17</td></tr> <tr><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>21</td><td>22</td><td>23</td></tr> <tr><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table> Резервни кодокси							12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26			
1	2	3																																										
4	5	6	7																																									
8	9	10	11																																									
12	13	14	15	16	17																																							
18	19	20	21	22	23																																							
24	25	26																																										

Назив на друштвото: РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РМ
 Адреса, седиште и телефон: ДМИТРИЕ ЧУПОВСКИ БР 2 СКОПЈЕ ТЕЛ 3233-580
 Единствен даночен број: 4030002483719

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА

(ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА)

на ден 31.12 2012 година

(во денари)

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Семејна кодификација	Број на сметка	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	АКТИВА:				
1.	A. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	0:0:1		10790954	2850436
2.	I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+008+007+008)	0:0:2	15	590560	542962
3.	Издатоци за развој	0:0:3			
4.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	0:0:4			
5.	Гудвил	0:0:5			
6.	Аванси за набавка на нематеријални средства	0:0:6			
7.	Нематеријални средства во подготовка	0:0:7			
8.	Останати нематеријални средства	0:0:8		590560	542962
9.	II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	0:0:9		10200394	2307674
10.	Недвижности (011 + 012)	0:1:0			
10.a.	Земјиште	0:1:1			
10.b.	Градежни објекти	0:1:2			
11.	Постројки и опрема	0:1:3	15	1633265	1378170

Страна 2

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
12.	Транспортни средства	0-14	15	361220	541831
13.	Алат, погонски и канцелариоки инвентар и мебел	0-15	15	284756	387473
14.	Биолошки средства	0-16			
15.	Аванси за набавка на материјални средства	0-17			
16.	Материјални средства во подјетовка	0-18	15	7921153	
17.	Останати материјални средства	0-19			
18.	III. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	0-20			
19.	IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	0-21			
20.	Вложувања во подружници	0-22			
21.	Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	0-23			
22.	Побарувања по дадени долгорочни заеми на поврзани друштва	0-24			
23.	Побарувања по дадена долгорочни заеми	0-25			
24.	Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	0-26			
24 а	Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	0-27			
24 б	Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба	0-28			
24 в	Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	0-29			
25.	Останати долгорочни финансиски средства	0-30			
26.	V. ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (032+033+034)	0-31			
27.	Побарувања од поврзани друштва	0-32			
28.	Побарувања од купувачи	0-33			
29.	Останати долгорочни побарувања	0-34			
30.	VI. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	0-35			

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на доп.	Број на белешка	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
31.	Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	03.6		143377664	134670417
32.	I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	03.7			
33.	Залихи на сировини и материјали	03.8			
34.	Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	03.9			
35.	Залихи на недовршени производи и полупроизводи	04.0			
36.	Залихи на готови производи	04.1			
37.	Залихи на трговски стоки	04.2			
38.	Залихи на биолошки средства	04.3			
39.	II. СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ) ЗА ОТУГУВАЊЕ НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	04.4			
40.	III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	04.5		7164819	3097684
41.	Побарувања од поврзани друштва	04.6			
42.	Побарувања од купувачи	04.7	M	7150020	3082885
43.	Побарувања за дадени аванси на добавувачи	04.8			
44.	Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати плаќачки кон државата (претплата)	04.9	M	14799	14799
45.	Побарувања од вработените	05.0			
46.	Останати краткорочни побарувања	05.1			
47.	IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	05.2			
48.	Вложувања во хартии од вредност (054+055)	05.3			
48.a	Вложувања кои се чуваат до доспевање	05.4			
48.b	Вложувања според објективната вредност преку добивката или загубата	05.5			
49.	Побарувања по дадени заеми на поврзани друштва	05.6			
50.	Побарувања по дадени заеми	05.7			

Страна 4

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на Белешка	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
51.	Останати краткорочни финансиски средства	058			
52.	V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	059		136212845	131572733
52.a.	Парични средства	060	10	136212845	131572733
52.b.	Парични еквиваленти	061			
53.	VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (ABP)	062	12	137622	285200
54.	ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	063		154306240	137806053
55.	B. ВОНЕБЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	064			
	П А С И В А:				
56.	A. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (065+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	065			
57.	I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	066			
58.	II. ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	067			
59.	III. СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	068			
60.	IV. ЗАПИЩАН, НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ (-)	069			
61.	V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	070			
62.	VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	071			
63.	Законски резерви	072			
64.	Статутарни резерви	073			
65.	Останати резерви	074			
66.	VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	075			
67.	VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	076			
68.	IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	077			
69.	X. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	078			

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Слика на АОП	Број на сметка	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
70.	XI. ГЛАВНИНА НА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА МАТИЧНОТО ДРУШТВО	0.7.9			
71.	XII. НЕКОНТРОЛИРАНО УЧЕСТВО	0.8.0			
72.	Б. ОБВРСКИ (082+085+085)	0.8.1		2446968	1746579
73.	I. ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (083+084)	0.8.2			
74.	Резервирања за пензии, отпремнини и слични обврски кон вработените	0.8.3			
75.	Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци	0.8.4			
76.	II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	0.8.5			
77.	Обврски спрема поврзани друштва	0.8.6			
78.	Обврски спрема добавувачи	0.8.7			
79.	Обврски за аванси, депозити и кауции	0.8.8			
80.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	0.8.9			
81.	Обврски по заеми и кредити	0.9.0			
82.	Обврски по картии од вредност	0.9.1			
83.	Останати финансиски обврски	0.9.2			
84.	Останати долгорочни обврски	0.9.3			
85.	III. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	0.9.4			
86.	IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	0.9.5		2446968	1746579
87.	Обврски спрема поврзани друштва	0.9.6			
88.	Обврски спрема добавувачи	0.9.7	13	389402	98201
89.	Обврски за аванси, депозити и кауции	0.9.8			
90.	Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плата	0.9.9			
91.	Обврски кон вработените	1.0.0	13	2057566	1607267
92.	Тековни даночни обврски	1.0.1			
93.	Краткорочни резервирања за ризици и трошоци	1.0.2			

Страна 6

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Слика на АОП	Број на биланса	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
94.	Оберски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	1:0:3			
95.	Оберски по заеми и кредити	1:0:4			
96.	Оберски по хартии од вредност	1:0:5			
97.	Оберски по основ на учество во резултатот	1:0:6			
98.	Останати финансиски оберски	1:0:7			
99.	Останати краткорочни оберски	1:0:8			44444
100.	V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	1:0:9	14	151859272	136059474
101.	VI. ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУГУВАЊЕ) КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	1:1:0			
102.	ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	1:1:1		154306240	137806053
103.	V. ВОЊБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	1:1:2			

Лице одговорно за составување на билансот: Име и презиме ГОРДАНА ОЖЕВСКА
 ЕМБГ 8004998496504

Лице одговорно за составување на билансот: Целосен назив на друштвото _____
 ЕМБС

Во СКОПЈЕ

На ден 28.02.2013

Лице одговорно за составување на билансот:

Г. Ожевска

Раководител:

(Handwritten signature)

Образецот е пропишан со Правилникот за формата и содржината на годишната сметка ("Сл. весник на РМ", бр. 52/11)